

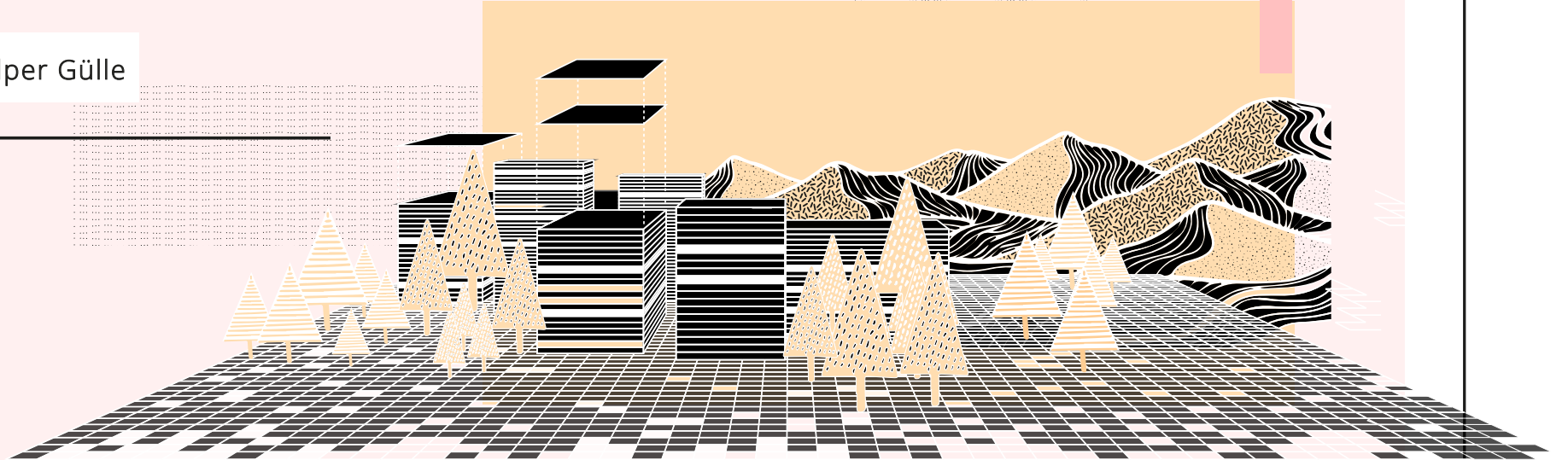
ABU ARC

Antalya Bilim Üniversitesi
Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü Tasarım Stüdyoları

MİMARİ TASARIM STÜDYOLARINDA KENTSEL MEKAN ÜRETİM ARAYIŞLARI

Editörler: Esin Bölükbaş Dayı, Alper Gülle

Mimari Tasarım Stüdyolarında Kentsel Mekânı Üretim Arayışları

Antalya Bilim Üniversitesi
Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü

Kasım 2024, Antalya

Bu kitap, Antalya Bilim Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü tasarım stüdyoları kapsamında 2023-2024 Bahar Dönemi'nde üretilen öğrenci projeleri ve ders yürütücüleri tarafından yazılan metinler ile hazırlanmıştır.
Kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında yayımcının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Editörler : Esin BÖLÜKBAŞ DAYI
Alper GÜLLE

Tasarım: Merve ARTKAN
Serpil Fatma ERTÜRK
Serim Aygen KİŞTİN
Zeynep Ceren DURGUT

ISBN: 978-625-94372-2-4

[https://www.instagram.com/
abumimarlik/](https://www.instagram.com/abumimarlik/)

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	1
Salih OFLUOĞLU	

ARC1011	
Mimari Tasarım Stüdyosu I	2
Selin AKDEĞİRMEN ERCAN	
Zeynep Ceren DURGUT	

ARC1012	
Mimari Tasarım Stüdyosu II	9
Esin BÖLÜKBAŞ DAYI	
Alper GÜLLE	
Funda ALYANAK KAYA	
Serim Aygen KİŞTİN	

ARC2011	
Mimari Tasarım Stüdyosu III	18
Nil KOKULU	
Beril BAYSAL	

ARC 2012	
Mimari Tasarım Stüdyosu IV	27
Hakan HACIOĞLU	
Serpil Fatma ERTÜRK	

ARC 3011	
Mimari Tasarım Stüdyosu V	36
Ramazan SARI	
Onur EROĞUZ	

ARC3012	
Mimari Tasarım Stüdyosu VI	41
Hülya AYBEK	
Serim Aygen KİŞTİN	

ARC4011	
Mimari Tasarım Stüdyosu VII	50
Salih OFLUOĞLU	
Zeynep Ceren DURGUT	

ARC4012	
Mimari Tasarım Stüdyosu VIII	55
Alper GÜLLE	
Merve ARTKAN	

ÖN SÖZ

Yazar:
Salih OFLUOĞLU

Bu kitap, Antalya Bilim Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü'nde 2023-2024 Bahar döneminde taktiksel kentleşme isimli tema ile farklı yarıyıl projelerinde uygulanan bir yaklaşımdan edinilen bir eğitim deneyimini paylaşmaktadır.

Taktiksel kentleşme, kamusal alanların toplum yararına kullanımını arttırmak için gerçekleştirilen küçük ölçekli, geçici projeler yoluyla kentsel alanlarda olumlu dönüşümlere ve yenilikçi çözümlere yol açabilen bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, hızlı, düşük maliyetli eylemlerin etkinliğini vurgularken, yerel sakinleri hayatlarını etkileyecek konularda sahiplenmeye ve katılmaya teşvik etmektedir.

Bu kitapta yer alan farklı yarıyıllara ait stüdyo projelerinde bu yaklaşımın Antalya için çeşitli kentsel problemlerde ve ölçeklerde denenmesine imkân sağlanmıştır. Öğrencilerimiz çalıştıkları proje bölgelerini analiz ederek sosyal, kültürel ve çevresel unsurları tasarımlarına dâhil etmişler, önerdikleri çözümlerin bu bölgelerde yaşayan kişilerin ihtiyaç ve istekleriyle uyumlu olmasına çaba harcamışlardır. Bu projelerde taktiksel kentleşme yaklaşımı, geçici çevre düzenlemeleri, parklar, küçük ticari birimler, enstalasyonlar, vb. dâhil olmak üzere çok çeşitli müdahaleleri içermekte, ihmal edilen veya az kullanılan alanları yeniden canlandırmayı amaçlamakta ve bölge sakinlerinin çevreleriyle anlamlı şekillerde etkileşime geçmesine imkân yaratmayı hedeflemektedir.

İleri sayfalarda sunulan projelerin hikâyelerini, görsellerini ve iç görülerini incelerken taktiksel kentleşme yaklaşımının benzer projeler yapacak olan kişiler ile bu yöntemi uygulayacak olan eğitim kurumlarına faydalı olmasını, yerel yönetimlere de daha kapsayıcı ve insan odaklı şehirler yaratma konusunda ipuçları vermesini temenni ediyoruz.

ARC 1011

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU I

Yazarlar:
Selin AKDEĞİRMEN ERCAN
Zeynep Ceren DURGUT

Stüdyo Süreci: Kurgu ve Yöntem

Kentler dinamik, doğrusal olmayan, sürekli değişen ve kendini uyumlandıran karmaşık sistemlerdir (Yetişkul, 2017). Bir organizma gibi değişen ve dönüşen bu alanlarda, büyüme nedeniyle ya da yukarıdan inme müdahalelerle, zaman içinde kent ve yerel halk arasındaki bağ yer yer zayıflayabilmektedir. Kentsel mekânlar, içerisinde yaşayan bireyleri ve toplumu biçimlendirirken benzer şekilde kentler de bireyler ve bireylerin birbirleriyle olan ilişkilerinden etkilenecek her geçen gün yeniden şekillenmektedir. Bu sürekli devinim ve değişim hali, kentleri canlı ve dinamik tutarak ritmik bir yapı oluşturmaktadır (Soygüzel ve Kürkçüoğlu, 2021).

Taktiksel kentleşme kavramı, aşağıdan yukarıya bir süreci kabul eden ve esnek mekânlar üretmeyi amaçlayan, mevcut planlama yaklaşımlarına alternatif olan bir anlayıştır (Alpdoğan, 2023). Bu stüdyoda insanın çevresiyle kurduğu ilişkiye odaklanılmış, çevrenin fiziksel özellikleri, sosyal yapısı ve diğer alanlardan ayıran özellikleri göz önüne alınarak, insanı tasarıma dahil eden bir yaklaşım hedeflenmiştir.

Taktiksel uygulamalar bulundukları yere özgü çözümler üretme amacıyla hızlı ve pratik çözümler geliştirirken yere aidiyet faktörünün önemini vurgulamaktadır. Bu durum tasarımların başka alanlarda uygulanamayacağı anlamına gelmemekte, fakat yapılacakları alanların yerel koşullarının

göz önünde bulundurulmasını öngörmektedir (Alpdoğan, 2023). Bu nedenle, projede hafif strüktürler kullanılarak uyarlanabilirlik, esneklik ve dönüştürülebilirlik kavramları üzerinden müdahaleler gerçekleştirilmiş, dönüştürülerek başka alanlarda da denenebilme olanaklarına odaklanılmıştır.

Kent içi alanlar zamanla dönüşmekte, günün, haftanın hatta mevsimlerin değişiminde kullanıcılar da değişmekte ve çeşitlenmektedir. Bazen bu durumlar katmanlar halinde üst üste çıkışabilmektedir. Alanın dinamiklerini anlamak taktiksel kentleşme süreci için çok büyük önem taşımaktadır.

Tüm bu durumlar doğrultusunda ARC 1011 Mimari Tasarım Stüdyosu I dersi kapsamında Antalya ili Konyaaltı ilçesi deniz kıyısında bulunan 'Beach Park' bölgesi çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Farklı mevsimlerde, günlerde değişen işlevler ve kullanıcılar ile alan, ilk olarak 1996 yılında tasarlanmış fakat zaman içinde sahil ve arkasındaki rekreasyon alanı arasında sınır olması sebebiyle yeterince kullanılamamıştır. 2014 yılında kapsamlı bir şekilde yapılan kıyı düzenleme çalışması sonucunda deniz, sahil ve rekreasyon alanı sınırları fiziksel olarak kaldırılmış ve akışkan bir uygulama gerçekleştirilmiştir.

Durgut ve Artkan (2024), kıyı alanlarına yapılan fiziksel müdahaleleri ve mekân kullanımındaki karşılıklarını irdeledikleri çalışmalarında bu alana odaklanmış, alandaki

kıyı kesitlerinin değişimi üzerinden, fiziksel mekân ve eylem örüntüleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Alanda fiziksel müdahale uygulanan noktaları, akupunktur noktası olarak adlandırmış ve bu noktaların ve uygulanacak müdahalelerin, alana özgü olacağı için alanın ihtiyaçlarına göre belirlenmeleri gerektiğinden bahsetmişlerdir. Kentin belirli bölgelerinde uygulanan hızlı ve noktasal müdahalelere karşılık gelen kentsel akupunktur yaklaşımı, uygulandığı alanda iyileşme, gelişme ve pozitif zincirleme reaksiyonların gerçekleşmesini sağlar (Lerner, 2003). Bu anlamda taktiksel kentleşme ile de benzerlik gösteren bir yaklaşımdır. Geçmişten günümüze alan kullanımındaki büyük değişime bakıldığında doğru akupunktur noktalarına yapılacak küçük müdahalelerin mekânsal kullanımdaki karşılıklarının büyük fark yaratabileceği görülmüştür. Çalışma alanında düşey sirkülasyon elemanlarının eklenmesi, araç yolu ve otoparkın kaldırılması, yaya yolunun taşınması, kotun düzenlenmesi gibi küçük kentsel müdahalelerle alan kullanımı artırılmıştır. Kıyı alanı ve deniz arasında kurulan fiziksel ve görsel bağ güçlendirilmiştir (Durgut ve Artkan, 2024). Günümüzde yoğun olarak kullanılan bu bölge kamusal ve özel alanları bir arada barındırarak kentlinin kıyı ve denizle bulunduğu bir ara kesiti oluşturmaktadır. Burada yerel halkın kullanımına bırakılmış ve tasarlanmamış alanlar ile sınırları belirli özel mülkiyetteki alanlar çakışmaktadır.

‘Dinamik Hub’ | ‘Dinamik Mekân’ başlığındaki proje kapsamında özel alanlar yok sayılarak kentlinin kullanımına

Proje alanı: Beach Park Kıyı Şeridi

açılması öngörülmüş ve öğrencilerden, su ögesi, sahil ve rekreasyon alanları arasındaki ilişkileri ve katmanları incelemeleri ve yere ait çözümler üretmeleri istenmiştir. Bu kapsamda, alanın kullanıcılarını ve ritmini analizlemeleri ve bu analizler doğrultusunda geçici, dönüştürülebilir ve geliştirilebilir çözümler tasarımları beklenmiştir.

Tasarım Süreci: Kavramlar, Yaklaşımlar, Projeler

Ulaşım, iletişim ve bilişim alanlarındaki gelişmelerle kentler gittikçe büyümüş ve artan hareketlilik ve farklı ritimlerin bir araya gelmesiyle poliritmik kentsel alanlar oluşmuştur

Çalışma alanları

(Soygüzel ve Kürkçüoğlu, 2021). Bu düşünce ve tasarım sorunu doğrultusunda stüdyo süreci iki bölüm halinde gerçekleştirilmiştir:

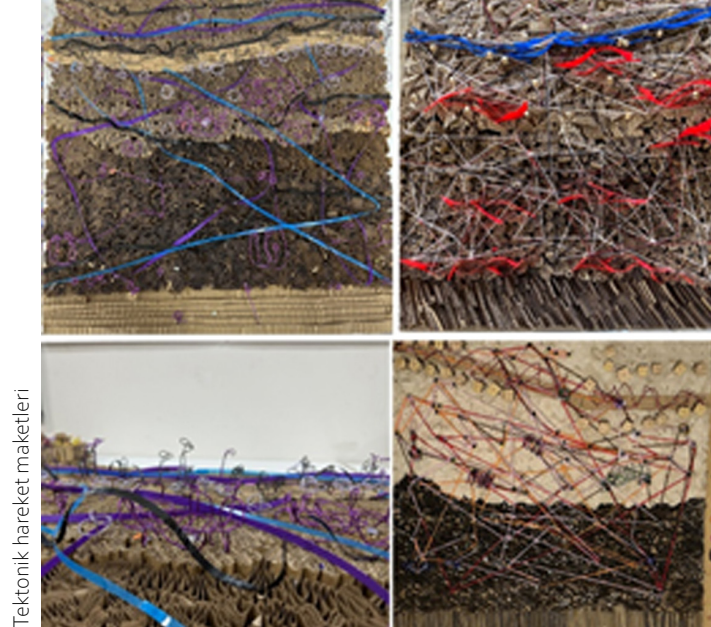
1. Analiz ve sentez süreci (Tektonik maket, hareket analizi, eskiz, diyagram, kolaj, işlev şemaları)
2. Tasarım süreci (Leke çalışmaları, mekân üretimi ve temsili)

Birinci bölüm alanın analiz ve sentez sürecinin olduğu kısımdır. ‘Beach park’ içinde belirlenen dört alan öğrencilere çalışma alanı olarak verilmiş ve bu alanlarda öğrenciler yere ait katmanları analiz edip (Şekil 1), topografya, atmosfer,

maketini yapmışlardır. Makette, alandaki her bir katmanı (deniz, çakıl alan, yeşil alan, sert zemin) farklı dokularla ifade etmişlerdir. Ardından hareket odaklı çevre analizleri yapmışlardır. İnsanların bulunduğu her yerde, onların hareketleri ve etkileşimleri gündelik yaşam ritimlerini oluşturur. Bu ritimler, kentsel mekânda var olur ve geç-gündüz, saat ve mevsim farkları gibi döngüsel olaylardan etkilenir. Bu şekilde, mekânsal ritimler, insan ve mekân arasındaki ilişkiden doğar. Lefebvre'nin (2017) dediği gibi "Analiz, hareket halindeki ama belirlenmiş bir karmaşıklıkla yakalamaya çalışır."

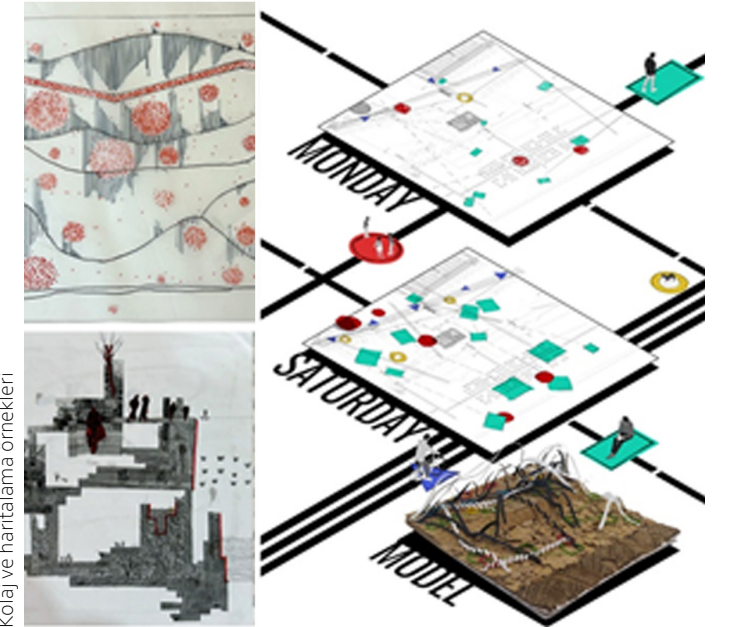
Yere ait dinamikler farklı kullanıcılar, farklı zamanlar, farklı iklim koşullarına göre katmanlar halinde incelenmiş, bu katmanların yaya hareketlerini ve aktivitelerini içerdiği tespit edilmiştir. Yaya hareketleri incelenirken yaş gruplarına, yapılan hareketin (yürüme, koşma vb.) ve aktivitenin türüne (oturma, uzanma, spor vb.) göre de katmanlaşma ifade edilmiştir. Alandaki güdültü ve ısı seviyesindeki insan ve çevre kaynaklı değişimleri de analiz eden öğrenciler olmuştur. Alandaki hareketin, durumların ve ritmin temsili, hareket şemaları (davranışsal haritalama), eskizler, diyagramlar, kolajlar kullanılmıştır. Aynı zamanda alandaki tüm durumlar, soyutlanmış tektonik maketler üzerinde de farklı dokuda, renkte ve yoğunlukta malzemeler kullanılarak somutlaştırılmıştır (Şekil 2). Burada alanın ritmik, döngüsel hareketleri farklı günler ve zamanlara göre incelenmiş ve kullanıcılardaki değişim durumu belirlenmiştir.

Öğrenciler analizler sonucunda yerin dinamiklerini anlayarak kıyı ve rekreasyon arasındaki ilişkileri ve farklı zamanlardaki durumları incelemişlerdir. Bu süreç sonunda elde edilen bilgiler, diyagramlar ve şemalarla sentezlenerek, çalışma alanı içinde üzerine çalışılacak proje alanı, kullanıcılar ve fonksiyonları belirlenmiştir. Proje sürecinin ikinci bölümünde öğrenciler belirledikleri proje alanları, kullanıcılar ve fonksiyonlar doğrultusunda leke çalışmaları üretmişlerdir.

Tektonik hareket maketleri

Bu süreçte öğrenciler analizler doğrultusunda, esneklik, dönüştürülebilirlik, türetilebilirlik, modülerlik, akışkanlık gibi kavramları da tasarımlarına ekleyerek taktiksel kentleşme değerlerini ve kullanıcıyı gözetten tasarımlar geliştirmişlerdir. Öğrenci çalışmaları yere bağlanma durumlarına göre iki başlıkta gruplandırılmıştır. Su ögesi, sahil ve rekreasyon alanı arasında ilişki kuran çalışmalar 'süreklilik-bağlantı-akış' kavramıyla, odak noktası oluşturan çalışmalar 'odak-toplanma-duraklama' kavramıyla bir araya getirilmiştir.

Kolaj ve haritalama örnekleri

Süreklilik-Bağlantı-Akış

Proje 1

Atmosfer-esneklik-dönüştürülebilirlik- akışkanlık

Projede insanların ihtiyaçlarına ve alandaki atmosfere uygun bir strüktür oluşturmak amaçlanmıştır. Yeşil alandan sahile doğru bir akış yaratılarak, iki alan birbirine bağlanmıştır. Tek bir strüktürel elemanla zemin, duvar ve üst örtü gibi farklı yüzeyler oluşturularak bütüncül ve akışkan bir sistem oluşturulmuştur. Yüzeylerin boyutları ve malzemeleri farklı işlevlere göre değiştirilerek açık, kapalı ve yarı açık mekânlar oluşturulmuştur. Bu hareketli elemanlar ile farklı çevrelere uyumlanabilir, esnek ve dönüştürülebilir mekânlar üretilebilmesi öngörülmüştür.

Maket temsili - Bakariba Sidibe

Proje 2

Esneklik-uyarlanabilirlik-bağlantı-dönüştürülebilirlik-süreklilik

Proje, yoğun olarak kullanılan mevcut yaya aksını yeşil ve çakıl alandan geçerek deniz ile bağlayan bir sert zemin ve bu zemine takılan mekânlardan oluşmaktadır. Alanda süreklilik yaratan bu bağlantı yolunun üstünde ihtiyaca yönelik, kapalı ve yarı açık üst örtüler tasarlanmıştır. Bu üst örtüleri oluşturan kavisli yüzeyler doğu-batı aksında ilerleyerek genişlemekte ve farklı yüksekliklerde oturma, uzanma alanı, üst örtü, sert zemin vb. gibi farklı işlevlere hizmet etmektedir.

Maket temsili - Waad Osumane Dijbrine

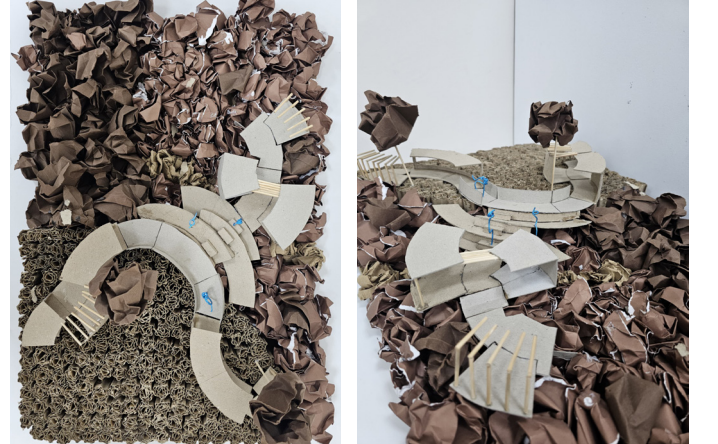

Proje 3

Süreklilik-zemin hareketleri

Yeşil alan ve sahil arasında geçiş sağlayan bu projede, bir yürüyüş aksı ve ona bağlanan dinlenme mekânları tasarlanmıştır. İki farklı zemin arasındaki kot farkı zemin hareketleri ile mekânsallaştırılarak amaca ve işleve göre kapalı ve yarı açık yüzeyler kullanılmıştır. Projenin zamanla değişen ve gelişen kullanım durumlarına göre benzer yüzey elemanlarıyla devam ettirilebileceği öngörülmüştür.

Maket temsili - Chembe Brian Mwansa

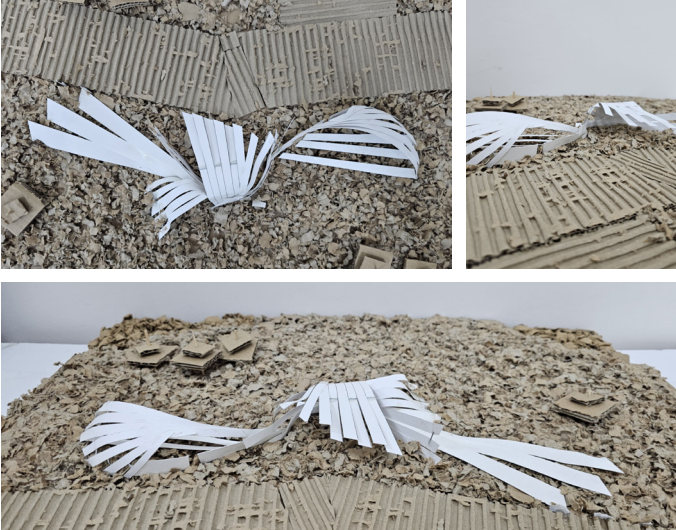

Odak-Toplanma-Duraklama

Proje 4

Süreklilik- dönüştürülebilirlik-esneklik

Bu tasarımda yaya yolu ile ilişki kuran yarı açık mekânlar tasarlanmış, bir toplanma ve dinlenme alanı yaratılmıştır. Kullanılan kavisli yüzeyler ihtiyaca göre, sert zemine, yan yüzeye ya da üst örtüye dönüşebilmektedir. Bu yüzeylerin bir araya gelme biçimleri ve birbirlerine olan uzaklıklarının değişmesi ile de kapalı ve yarı açık yüzeyler elde edilmiştir. Form kendi içinde sürekli ve akışkan bir yapıya sahiptir.

Maket temsili - Muhammed Ali Kardaş

Proje 5

Modülerlik-esneklik- dönüştürülebilirlik -süreklilik

Farklı boyut ve malzemelerdeki altıgen yüzeylerin bir araya gelmesiyle oluşturulan proje, yeşil alanda bir toplanma alanı yaratmakta, hem de çakıl alanda da devam ederek iki farklı alanı birbirine bağlamaktadır. Bu bağlantı sahile kadar götürülmüş, alanda süreklilik sağlanmıştır. Yeşil alanda yer alan dinlenme alanlarındaki altıgen yüzeylerden bazıları kullanıcı tarafından hareket ettirilebilecek şekilde tasarlanmıştır. Böylece yapının bulunduğu çevreye uyulanabilir ve kullanıcı ihtiyaçlarına göre değiştirip dönüştürülebilir, esnek bir yapı olması sağlanmıştır. Birbirlerine eklenip çıkarılabilir yüzeylerle geliştirilen modüler sistem, yapının gelecekte ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden üretilmesine ve türetilmesine imkân sağlayacaktır.

Maket temsili - Aslan Mukhamedov Alibekovich

Maket temsili - Aslan Mukhamedov Alibekovich

Proje 6 Süreklilik-kabuk

Yaya yolu ile bağlantı kurarak yeşil alanda toplanma alanları yaratan proje, kendi içinde bir süreklilik sağlamaktadır. Farklı işlevler için tasarlanmış üç farklı mekân sert zeminler ile birbirine bağlanmıştır. Mekân yüzeyleri oluşturulurken modüler bir kabuk sistemi kullanılmış, modüllerin genişlikleri ve doluluk oranları değiştirilerek kapalı ve yarı açık yüzeyler elde edilmiştir.

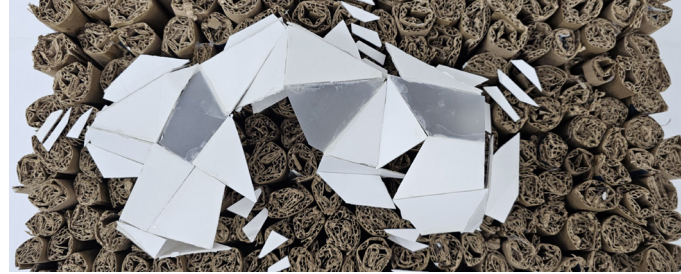

Maket temsili - Elif Naz Küçükusta

Proje 7 Modülerlik-esneklik- dönüştürülebilirlik

Kullanıcılar için bir durak ve toplanma noktası oluşturması amacıyla sahilde yarı açık mekânlar tasarlanmıştır. Farklı boyutlardaki ve malzemelerdeki geometrik yüzeylerin farklı açılarla bir araya gelmesi ile yatay-düşey, kapalı-transparan-yarı açık yüzeylerle çevrelenen mekânlar oluşturulmuştur. Kullanılan modüler sistem yapıya esneklik kazandırmıştır.

Maket temsili - Öykü Sıla Gökner

Sonuç olarak çalışmalar değerlendirildiğinde öğrencilerin çalışma alanlarında tespit ettikleri ritim ve analizler doğrultusunda bazı projelerin ana yaya aksına bağlanan ya da çok kullanılan akslarda toplanma alanı oluşturma ya da farklı dokuları bağlayarak bir akış oluşturma eğiliminde oldukları görülmektedir. Bunu yaparken de süreklilik sağlayacak ve alandaki ihtiyaçlar doğrultusunda dönüştürülebilecek formlar kullanmaya yönelmişlerdir. Analizleri sonucunda alanda ihtiyaç olduğunu tespit ettikleri işlevleri karşılayan mekânlar tasarlamış ve kullanıcı ihtiyaçlarına göre değişip dönüşebilen, takılıp çıkarılabilen ya da hareket ettirilebilen yüzeyler kullanmışlardır. Böylece hem kullanıcıyı tasarımın içine katmış hem de gelecekte de tasarladıkları yapının alana uyum sağlayarak varlığını sürdürmesini hedeflemişlerdir. Tüm bunları sağlamaya çalışırken her biri farklı taktikler geliştirmişler; kimi modüleriteyi, kimi organik formları kimi ise farklı açılarda yüzey birleşimlerini kullanmıştır. Proje sürecinde öğrencilerin analiz ve sentez becerilerini geliştirerek tasarım süreci ile arasındaki bağlantıyı kurabilmeleri ve taktiksel kentleşme yaklaşımını uygulamaya geçirerek yere özgü çözümler geliştirmeleri sağlanmıştır.

Kaynakça

- Alpdoğan, B. (2023). Tactical urbanism and participatory approach: İstanbul case, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Durgut, Z. C., Artkan, M. (2024). Kıyı alanlarındaki kentsel müdahalelerin davranış kalıbı teorisi kapsamında incelenmesi: Antalya Konyaaltı örneği. Proceedings of the International Conference of Contemporary Affairs in Architecture and Urbanism-ICCAUA, 7(1), 913–923. <https://doi.org/10.38027/ICCAUA2024TR0025>
- Lefebvre, H. (2017). Ritimanaliz: Mekân, zaman ve gündelik hayat. Çev. Batur, A. L., SelYayıncılık, İstanbul.
- Lerner, J. (2003). Acupuntura urbana. Rio de Janeiro: Editora Record.
- Soygüzel, B., Kürkçüoğlu, E. (2021). Pandemi sürecinde kentsel mekânı ve gündelik yaşam pratiklerini ritimanaliz ile okumak: İstiklal Caddesi örneği, 12, 244-276, DOI:10.31198/idealkent.879922.
- Yetişkul, E. (2017). Complex cities and complexity in planning Planning. 27(1): 7-15.

ARC 1012

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU II

Yazarlar:
Esin BÖLÜKBAŞ DAYI
Alper GÜLLE
Funda ALYANAK KAYA
Serim Aygen KİŞTİN

Stüdyo Süreci: Kurgu ve Yöntem

ARC 1012 Mimari Tasarım Stüdyosu II süreci, birbirini takip eden üç çalışma üzerinden kurgulanan ARC 1011 Mimari Tasarım Stüdyosu I'den elde edilen deneyimin aktarılmasıyla gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte öğrencinin dinamik mekânsal keşifler yapması, tektonik, atmosfer ve mekân kavramlarını keşfi, entegrasyonu, yapılandırılması ve temsil edilmesi gibi becerileri kazanması hedeflenmiştir. Bir önceki stüdyo sürecinden sonra yapılan analiz ve değerlendirmede, tasarım süreçlerinde sistemsel bir düşünmeden ziyade parçalı ve analitik düşünmeye referans veren becerilerin öne çıktığı görülmüştür. Bu nedenle ARC 1012 Stüdyosu, hem tasarım sürecinde mekânsal keşif ve alternatif temsil denemelerine teşvik eden, hem de baştan kurulmuş tanımlı bir çerçevenin ötesinde, sabit olmayan, sürekli değişen ve stüdyodaki aktörler tarafından yeniden yapılandırılabilen bir deneyim ortamı olarak kurgulanmıştır.

ARC 1012 Stüdyosu'nun yer seçiminde, değişkenlik gösteren durumları okumak, bu durumları tasarım sürecinin merkezinde tutmak ve taktiksel öneriler geliştirmek için Antalya Konyaaltı Sahili'ndeki makro ölçekteki kullanım şeması ve mikro ölçekteki deneyimsel ve değişken pratiklerin birlikteliği etkili olmuştur.

Konyaaltı Sahili, farklı dinamiklerdeki yapı ve doğal çevre birlikteliğinin gözlemlendiği bir alan olarak hem planlı

düzenlemeler hem de rastlantısal gelişmeler sonucunda şekillenmiş zengin bir mekânsal dokuya sahiptir. Bu sahilde, planlı alan kullanımlarının yanı sıra, spontane olarak gelişen ve günlük yaşamın dinamikleriyle şekillenen mekânsal kullanımlar da mevcuttur. Eylem ve mekân arasındaki çeşitli ilişkiler, Konyaaltı Sahili'ni taktiksel kentleşme tartışmaları için ideal bir çalışma alanı haline getirir. Sahil, kent ölçeğinde önemli bir dinamik unsur olarak hem yerel hem de bölgesel ölçeklerde etki gösterir. Mikro düzeydeki sosyal ve mekânsal ilişkiler, sahilin sürekli olarak değişmesine ve dönüşmesine katkıda bulunur. Aynı zamanda, sahil bölgesi birçok makro ölçekli bağlantıya sahip olup, geniş bir etkileşim ağı içinde yer alır. Bu sebeple Konyaaltı ve falezlerin gündelik hayat ilişkilerinin tartışılacağı bir mimari proje alanı olarak seçilmesi, makro ve mikro ölçek ilişkilerin birbirine etkisini tartışmaya da katkı sağlar. Konyaaltı, uzun ve geniş kumsalıyla hem yerel halkın hem de turistlerin yoğun ilgi gösterdiği bir plajdır, dolayısıyla bölgenin kullanım potansiyeli yerel dinamikler ve turistik faaliyetlerden de etkilenir. Falezler ise, denizle kara arasında özgün bir geçiş sağlayan doğal kayalıklar olup, hem topografya hem atmosfer olarak bölgede alınacak kararların dinamiklerini belirlemeye olanak sağlamaktadır.

ARC 1012 tasarım süreci 3 aşamalı olarak kurgulanmıştır. 1. aşamada tasarımın yapılacağı alanın tektoniğini kavramak, 2. aşamada olaylar matrisini keşfetmek, 3. aşamada ise ilk iki aşama verilerinin ilişkiselliğini kavrayarak yapılacak

tasarımın, program ve yapı strüktürün oluşturulması hedeflenmiştir. Bu bağlamda, topografya, atmosfer, eşik, geçici ve kalıcı durumlar, inşa ve temsil gibi konular üzerinde çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

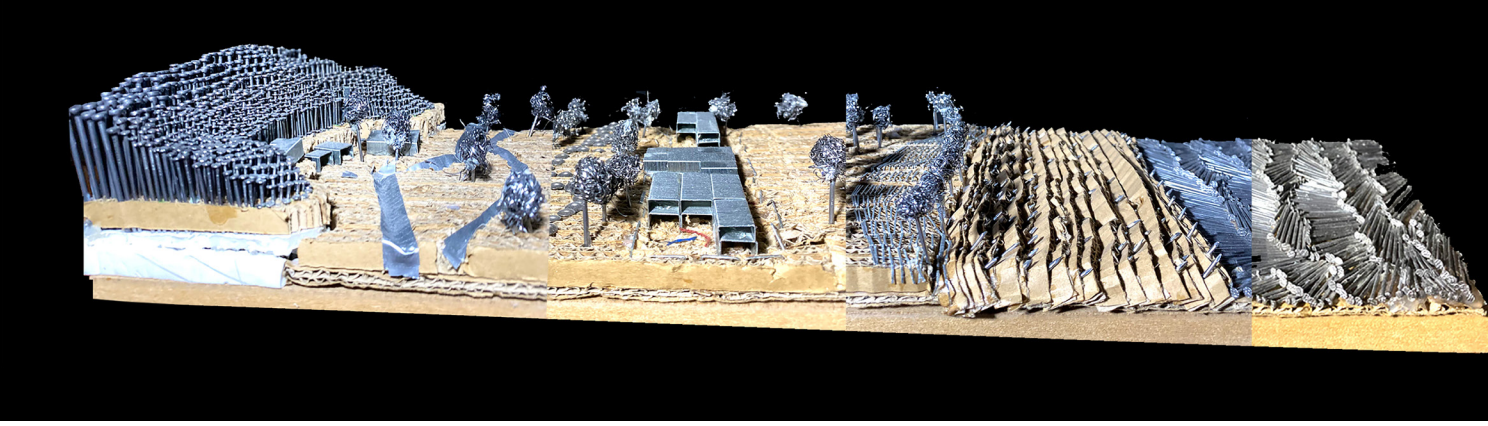
Doğanın temel kaynağından yararlanan üretim biçimi olarak tektonik yaklaşımıyla (Frampton, 1995) tasarım sürecinde öncelikle tasarımın yapılacağı alanın coğrafi ve fiziki koşulları, topografik geçiş alanları, mekânsal kullanımları ve atmosferi irdelenmiştir.

Stüdyo sürecinin ilk aşamasında, Konyaaltı Sahili'nin 7 km'lik bir bölümü eş parçalara bölünerek, öğrencilerin bireysel olarak geliştirdikleri temsil yöntemleriyle farklılaşan ancak bir araya getirildiğinde bütünü oluşturan bir model oluşturulmuştur. Alanda bulunan ve farklı şekillerde temsil edilen öğelerin sürekliliği ve/veya kesintisi üzerine okumalar yapılmıştır. Oluşturulan bütüncül model üzerinde kolektif bir analiz süreci örgütlenmiştir. Alanın topografya, atmosfer, eşik, peyzaj ve durumlar üzerinden incelenmesi yoluyla hem bütünü oluşturan karakteristik öğeler hem de mikro ölçekteki detayların ortaya çıkarılması ve tartışılması amaçlanmıştır.

Konyaaltı Sahili Kolektif Analiz Çalışması

Analiz Çalışması - İclal Hava Sarıgöz

Konyaaltı Sahili Analiz Çalışması - Ertan Ararat

Olaylar matrisi olarak tanımladığımız 2. aşama yapının yapılacağı alanın gündelik hayat pratiklerini, eylemlerini, ilişkilerini anlamayı, açığa çıkarmayı, mekânın kullanıcılar tarafından sürekli olarak yeniden yapılanan ve tanımlanan dinamiklerini keşfetmeyi, mekânsal deneyimlerle irdeler.

İkinci aşamanın temel hedefi mimarlığın sadece fiziksel mekânları değil, aynı zamanda sosyal ilişkileri ve gündelik yaşamı da şekillendirdiği gerçeğine dikkat çekmektir. Bernard Tschumi'nin mimarlık teorisi, mekânın statik değil, dinamik bir olaylar dizisi olduğunu savunur. Tschumi'ye (1994) göre, "Mekân, insanların eylemleri ve deneyimleri aracılığıyla anlam kazanır." Bu bağlamda, olaylar matrisi, mimarların mekânın sosyal ve kültürel boyutlarını anlamalarına ve tasarımlarında bu unsurları dikkate almalarına olanak tanır.

Üçüncü aşamada tasarlanacak yapının tektonik ve olaylar matrisi aracılığıyla ele alınarak, mimari program ve yapı strüktürünün oluşturulması, mekânsal ilişkilerin kurulması hedeflenmiştir.

Lefebvre (1991), mekânların sosyal ilişkilerin ve güç dinamiklerinin bir yansıması olduğunu vurgular. Bu perspektiften hareketle belirlenen "Parliament of Everyday Relations" teması, öğrencilerin tasarımlarında mekânın fiziksel niteliklerinin yorumlanmasının ürettiği ilişkilerin tartışılmasına imkân sağlar. Mekân, her zaman yaşanmış

ilişkilerini anlamayı, açığa çıkarmayı, mekânın kullanıcılar tarafından sürekli olarak yeniden yapılanan ve tanımlanan dinamiklerini keşfetmeyi, mekânsal deneyimlerle irdeler.

İkinci aşamanın temel hedefi mimarlığın sadece fiziksel mekânları değil, aynı zamanda sosyal ilişkileri ve gündelik yaşamı da şekillendirdiği gerçeğine dikkat çekmektir. Bernard Tschumi'nin mimarlık teorisi, mekânın statik değil, dinamik bir olaylar dizisi olduğunu savunur. Tschumi'ye (1994) göre, "Mekân, insanların eylemleri ve deneyimleri aracılığıyla anlam kazanır." Bu bağlamda, olaylar matrisi, mimarların mekânın sosyal ve kültürel boyutlarını anlamalarına ve tasarımlarında bu unsurları dikkate almalarına olanak tanır.

Üçüncü aşamada tasarlanacak yapının tektonik ve olaylar matrisi aracılığıyla ele alınarak, mimari program ve yapı strüktürünün oluşturulması, mekânsal ilişkilerin kurulması hedeflenmiştir.

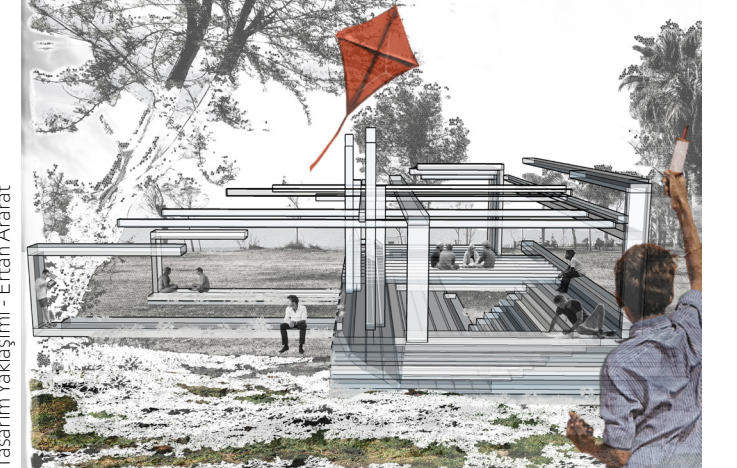
Lefebvre (1991), mekânların sosyal ilişkilerin ve güç dinamiklerinin bir yansıması olduğunu vurgular. Bu perspektiften hareketle belirlenen "Parliament of Everyday Relations" teması, öğrencilerin tasarımlarında mekânın fiziksel niteliklerinin yorumlanmasının ürettiği ilişkilerin tartışılmasına imkân sağlar. Mekân, her zaman yaşanmış ve deneyimlenmiş bir yer olarak görülerek (Perec, 1997), stüdyodaki mimari tasarım sürecinde kullanıcıların

Konyaaltı Sahili Kolektif Analiz Çalışması

Konyaaltı sahili ile deneyimleri ve etkileşimleri merkeze alınmıştır. Öğrenciler, bu tema çerçevesinde, mekânın sadece fiziksel bir yapı değil, aynı zamanda topografya ve atmosferle ilişkilenen sosyal ilişkilerin somut bir yansıması olduğunu ve bu ilişkilerin mimari tasarımda nasıl ifade edilebileceğini keşfetmişlerdir.

Kolektifolarakyürütülenanalizsürecibir yönüyle öğrencilerin mekân tartışmaları üzerine etkileşimde bulunarak, ortak bir üretim zemininde bulunmalarını sağlarken, bir yönüyle de bireysel bakış açılarını ve farklılaşan üretim tekniklerini kullanarak bütünün parçalarını üretmeleri yoluyla kendi tasarım pratiklerini gerçekleştirmelerine olanak sağlamıştır.

Tasarım Yaklaşımı - Ertan Ararat

Tasarım Süreci: Kavramlar, Yaklaşımlar, Projeler

Üç aşamalı sürecin her bir aşaması stüdyoda üretilen projelerin kavramları ele alış biçimlerine göre gruplandırılmıştır. Bu çerçevede taktiksel kentleşme temasıyla birlikte tasarım ve temsil süreçlerini şekillendiren ortak yaklaşım ve üretimler temel olarak aşağıdaki başlıklar üzerinden değerlendirilmiştir:

- Topografya koşullarının ve mevcut atmosferin sosyalleşme alanlarındaki eylemleri koşullandırması /sosyal etkileşimleri teşvik etmesi,
- Kolektif deneyimlerin mekânsal öbekleşmeler aracılığıyla yeniden düzenlenebilme olanağı,
- Mekânsal sürekliliği geliştirip farklı alanlar arasındaki bağlantıları güçlendirerek sosyal etkileşimleri artırması.

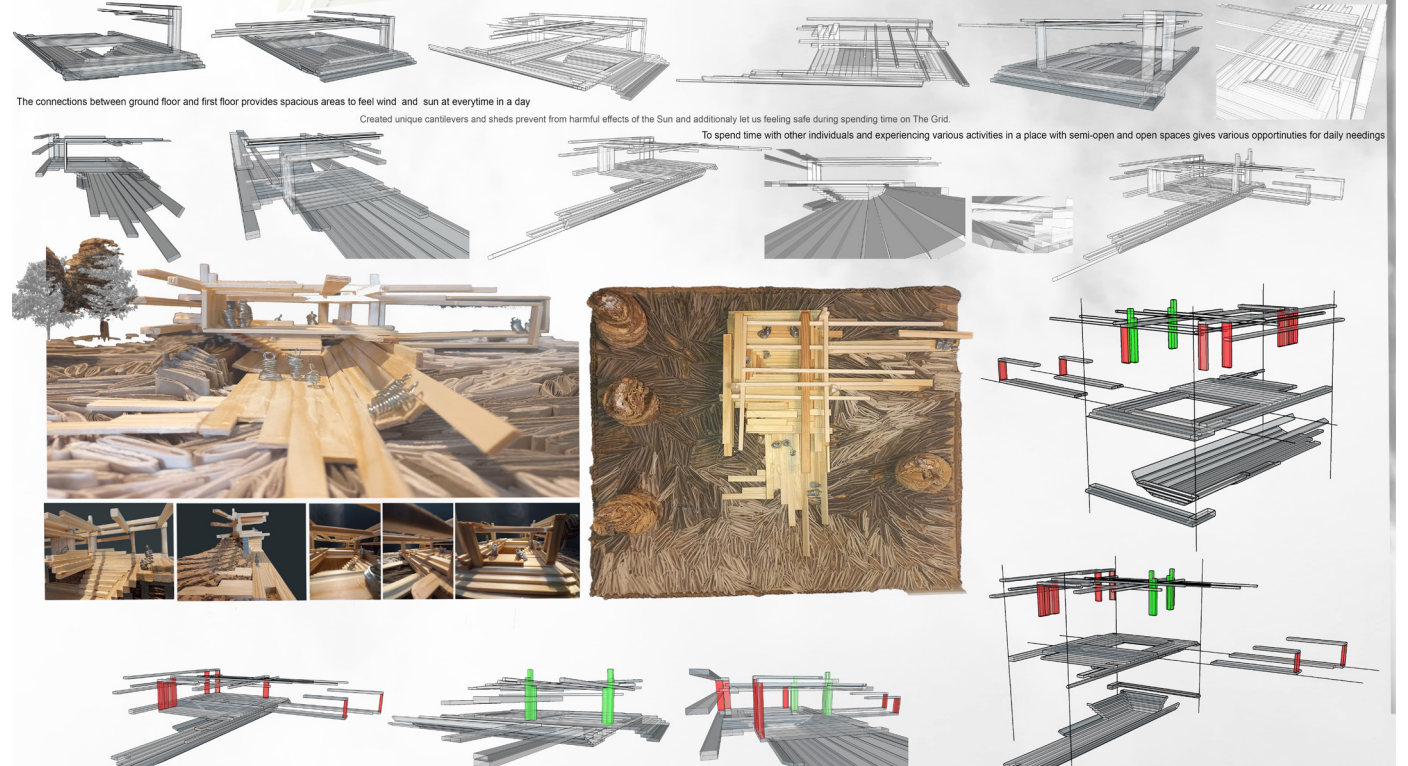
Lefebvre (1991)'in "mekânın toplumsal pratiklerle sürekli olarak yeniden üretildiği" görüşü ile paralel şekilde; toplumsal dokumuzu tanımlayan küçük ve sıradan eylemler, rutinler ve alışkanlıklar mimari tasarımın temel unsurlarından biridir. Dolayısıyla, mikro ölçekteki bir yapı bile bu etkileşimleri düzenleyip dönüştürme potansiyeline sahiptir. Böylece, yapının topografya ile olan ilişkisinin yanında insan-mekân etkileşimlerini de derinlemesine dönüştürmeyi hedefler.

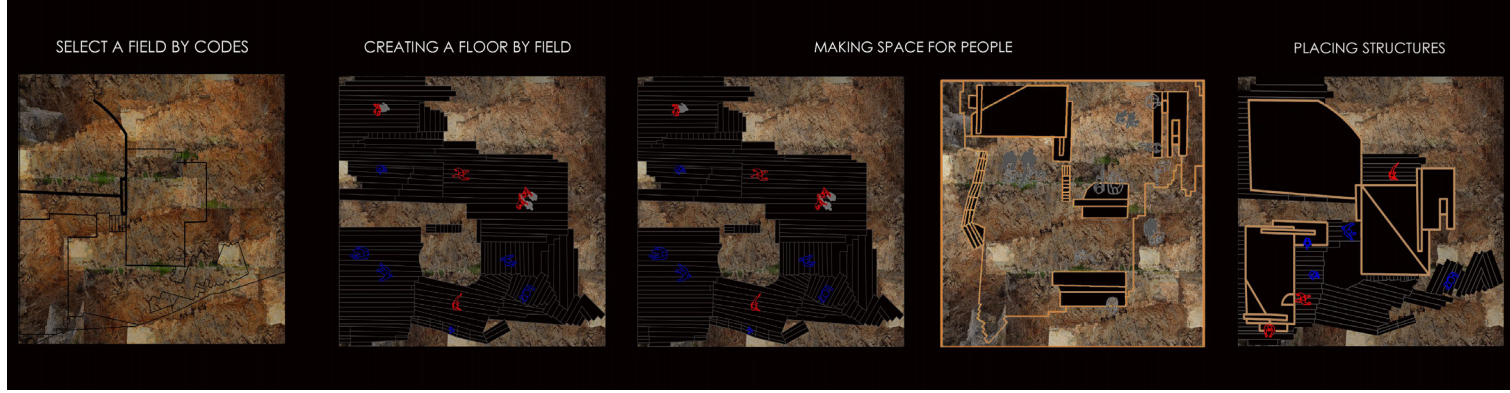
Gündelik etkileşimlerin yapılı çevre tarafından nasıl şekillendirildiğini tartışan bir bakış açısıyla, stüdyoda

topografya ve atmosfer ile ilişkilenen eylemlere odaklanan mekân önerileri geliştirilmiştir. Proje alanının genel karakterini etkileyen falezlere eklenerek farklı ölçeklerde açık ve kapalı alanlar tasarlanmıştır. Mekânın dışa dönük ve içe dönük kullanımlarını mevcut topografya ve vistalar ile şekillendirilmiştir.

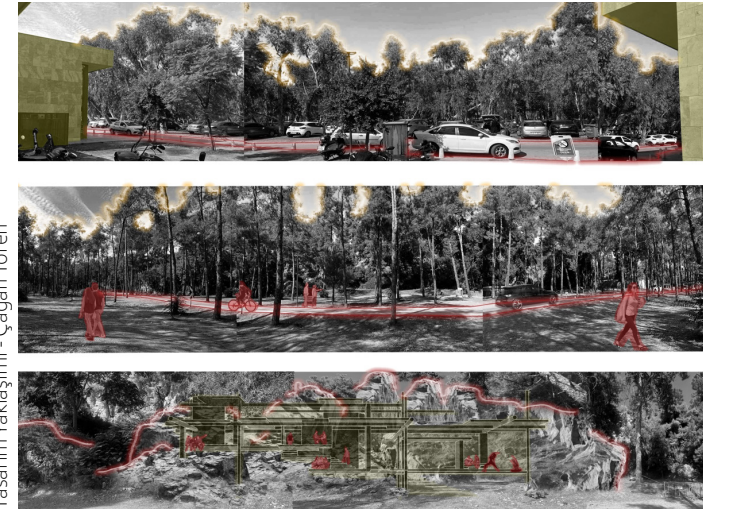
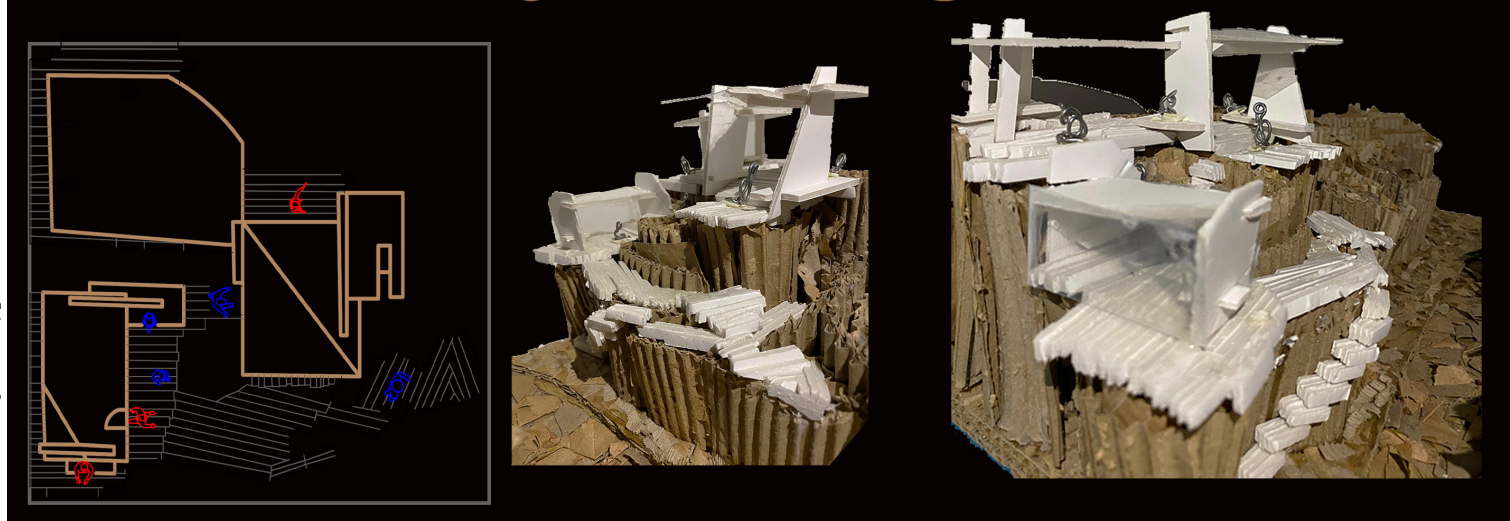
Gündelik ilişkilerin çeşitliliğini yansıtarak, değişen işlevler ve kullanıcı ihtiyaçlarına uyum sağlayabilen esnek çerçeveler, sosyal uyum ve kamusal katılımın aracı olmuştur.

Tasarım Yaklaşımı - Ertan Ararat

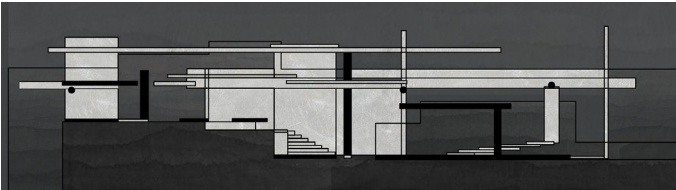
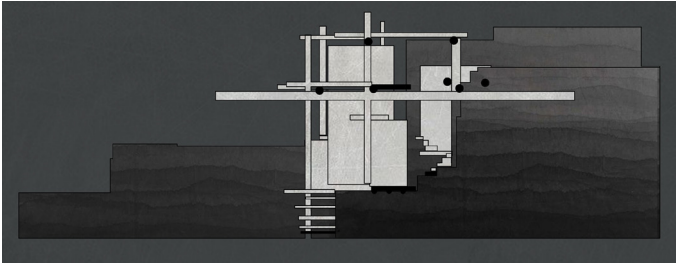
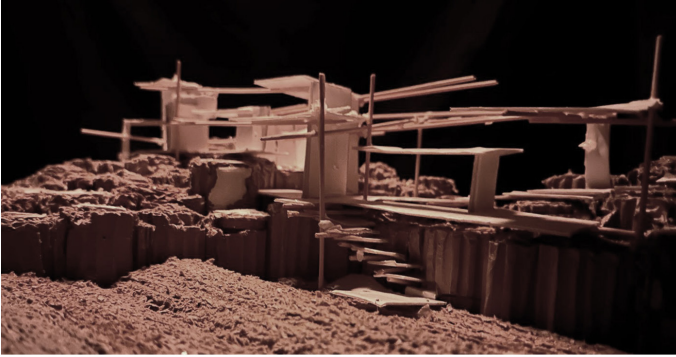

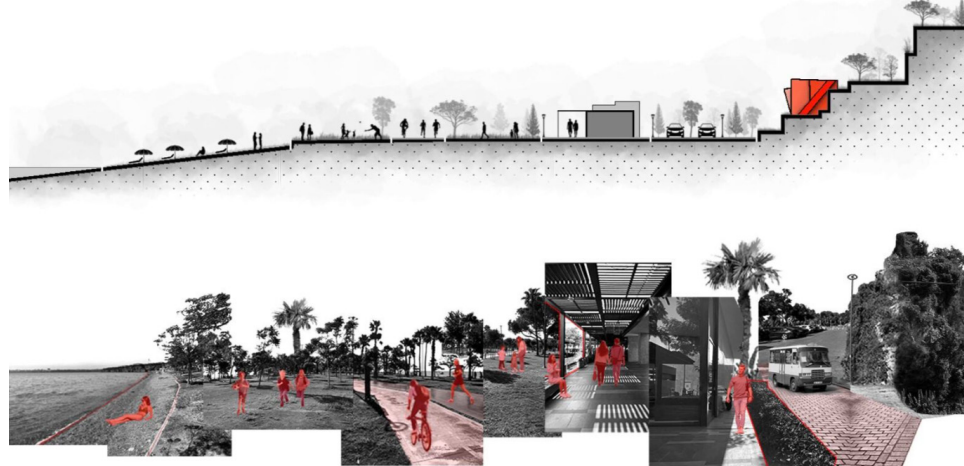
Sennett (1994), mekânın sosyal hayatın dokusunu şekillendiren bir yapı olduğunu öne sürerek, tasarımın toplumsal bağları nasıl güçlendirebileceğine dikkat çeker. Bu bağlamda, tasarımın işlevi yalnızca yapısal ve estetik çözümler üretmek değil, aynı zamanda sosyal etkileşimleri teşvik eden mekânlar üretmektir. Bu çerçevede, kolektif deneyimlerin mekânsal öbekleşmeler aracılığıyla yeniden düzenleyen projeler, sosyal grupların bir araya gelmesini sağlayan farklı ölçek ve çeşitlilikte kapalılıklar tercih etmiş ve belirli faaliyetlere özel mekânlar kurgulamıştır.

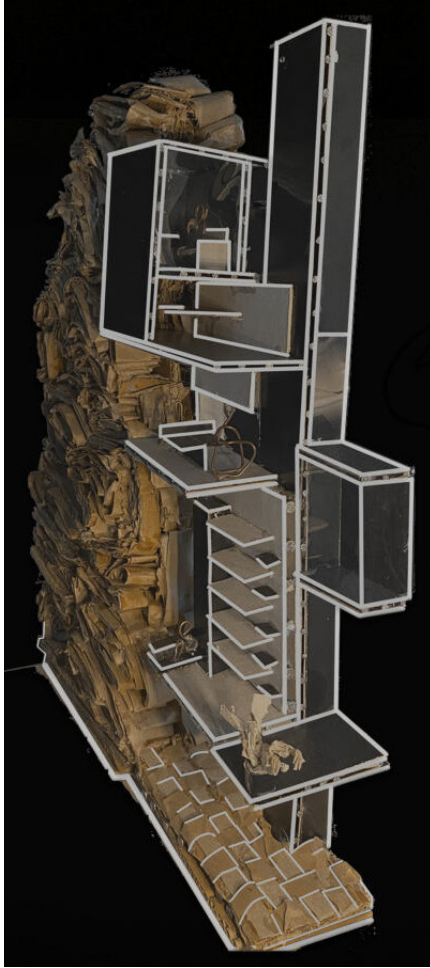
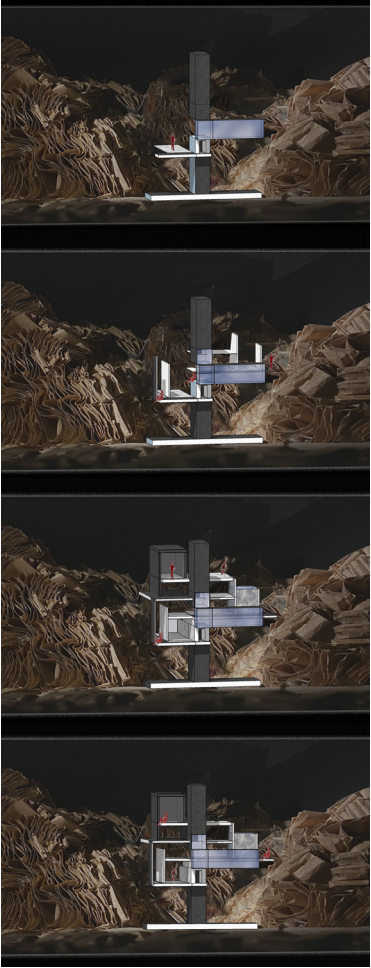

Tasarım Yaklaşımı - Çağan Tören

Tasarım Yaklaşımı - M. Sinan İlhan

Tektonik sadece bir inşa tekniği olarak değil, aynı zamanda mekânın anlamını ve bağlamını güçlendiren bir araç olarak görülmektedir (Frampton, 1995). “Parliament of Everyday Relations” ekseninde yapılan çalışmalar, bir yapının sadece bir strüktür olarak değil, aynı zamanda mevcut bağlamın içinde toplumsal ilişkilerin sahnelendiği bir alan olarak düşünülmesine katkı sağlar. Fiziksel ve sosyal olarak kopuk olan alanlar arasında sürekliliği sağlamak amacıyla geliştirilen projeler ürettikleri eşikler aracılığıyla mekânsal organizasyonu kurgulamışlardır. Yatay ve dikey bağlantılar mekânsal sürekliliğe katkı sağlayan mimari öğeler olarak ön plana çıkmıştır.

“Taktiksel Kentleşme” teması çerçevesinde ARC 1012 stüdyosunda yürütülen süreç, hem sistemsel bir düşünmeden ziyade parçalı ve analitik düşünmeye referans veren becerilerin öne çıkma potansiyelini, hem de bu süreçte birbirinden farklı yöntemlerle elde edilen bilginin diyalektik süreçler ile katmanlaşmasını teşvik eden bir çerçeveye sürdürülmeye çalışılmıştır.

Bu süreç, tasarım düşüncesi ve bilgisini verili bir problem çözme süreci olarak ele alan doğrusal bir süreçten ziyade temsil üretimi esnasında ortaya

çıkan bilginin aracılığıyla / taşıyıcılığıyla ilerleyen deneysel yaklaşımları içeren ve geliştiren bir pedagojik çerçevede yürütülmüştür. Katılımcıların proje süreçlerinde ürettikleri mimari temsillerin sahip olduğu ve/veya ortaya çıkardığı bilginin farkına varmaları ve bu bilgiyi tasarım süreçlerinin taşıyıcısı olarak kullanma olanağını değerlendirmeleri sağlanmıştır.

Kaynakça

- Lefebvre, H. (1991). The Production of Space (D. Nicholson-Smith, Trans.). Blackwell.
- Frampton, K. (1995). Studies in Tectonic Culture: The Poetics of Construction in Nineteenth and Twentieth Century Architecture. MIT Press.
- Perec, G. (1997). Species of Spaces and Other Pieces. Penguin Twentieth Century Classics.
- Sennett, R. (1994). Flesh and Stone: The Body and the City in Western Civilization. W.W. Norton & Company.
- Tschumi, B. (1994). The Manhattan transcripts.

ARC2011

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU III

Yazarlar:
NİL KOKULU
Beril BAYSAL

Stüdyo Süreci: Kurgu ve Yöntem

Taktiksel kentleşme, kentsel alanlarda küçük ölçekli, esnek ve katılımcı müdahalelerle gerçekleştirilen yenilikçi bir yaklaşım olarak tanımlanır. Şehirlerin dinamik yapısı içinde, problem yaratan noktalar için çözümler geliştirerek farklı işlevlerin kesiştiği alanları yeniden düzenlemek, kentsel yaşama yeni bir soluk kazandırır (Balicka v.d, 2021). Bu süreçte, küçük ölçekli denemelerle fikirlerin hayata geçirilmesi, yeni yaklaşımların denenmesine olanak tanır. Mevcut yapılarla uyumlu biçimde, stratejik noktalara nüfuz eden ve bu noktaları vurgulayan tasarımlar, çevredeki sosyal etkileşimleri artırır (Ertaş v.d., 2022). Kentsel alanların geçici olarak farklı işlevlerle kullanılması, şehirdeki hareketliliği ve etkileşimi desteklerken, mekânın kültürel ve sosyal anlamını derinleştirir (Elrahman, 2016). Resmi olmayan ancak toplulukların kendi ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği mekânlar, herkesin erişimine açık alanlarda toplumsal bağları güçlendirir ve bu alanların etkin kullanımını sağlar. ARC 2011 Mimari Tasarım Stüdyosu'nda dönemin teması olan taktiksel kentleşme, mimari ve kentsel tasarım süreçlerinde katılımcılığı, geçiciliği ve esnekliği ön plana çıkaran bir yaklaşım olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda stüdyoda, öğrencilerin hızlı müdahalelerle kentsel mekânlarda mikro ölçekli dönüşümler yaratmaları ve bu dönüşümlerin kentsel bağlama etkilerini irdelemeleri amaçlanmıştır.

İlk aşamada, öğrencilerden kentsel mekânın çok katmanlı yapısını anlamak üzere bir analiz süreci gerçekleştirmeleri istenmiştir. Öncelikle öğrencilere taktiksel kentleşmeye yönelik okumalar verilmiştir. Sınıf içinde gerçekleştirilen ve konunun derinlemesine incelenmesini içeren tartışmalar kapsamında, öğrencilerin konu ile ilgili ilk izlenimlerini istedikleri tekniklerle ifade etmeleri beklenmiştir. Ardından, arazi gezisi yapılarak alana yönelik mevcut durum analiz edilmiş ve eskiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler, kentsel verileri haritalandırmış, kentsel boşlukları, trafik akışlarını, yaya yollarını, sosyal etkileşim alanlarını ve kullanıcı profillerini tespit etmişlerdir. Bu veriler, stüdyonun sonraki aşamalarında geliştirilecek taktiksel müdahaleler için bir zemin oluşturmuştur. Bu süreçte, konunun daha iyi anlaşılabilmesi için öğrencilerden vaka çalışmaları istenmiş ve bu çalışmaların plan, kesit, görünüş ve konsepti üzerine bir sunum gerçekleştirmeleri beklenmiştir. Öğrencilerin ölçek kavramını daha iyi anlamaları için, sundukları vaka çalışmalarını seçilen araziye yerleştirdikleri 1/500 ölçekli bir model üretmeleri ve değerlendirmeleri beklenmiştir.

Stüdyonun ikinci aşaması, konsept geliştirme süreci olmuştur. Öğrenciler, analiz sürecinde elde ettikleri verilerden yola çıkarak, belirledikleri problem alanlarına yönelik taktiksel müdahale stratejileri geliştirmişlerdir. Bu aşamada, kentsel mekânın geçici kullanımına yönelik yenilikçi çözümler, modüler tasarım ve esnek yapı sistemleri gibi kavramlar üzerinde durulmuştur. Öğrenciler, müdahale

Üçüncü aşamada, öğrencilerin geliştirdikleri konseptler üzerinde uygulama senaryoları oluşturması beklenmiştir. Bu senaryolar, kentsel mekânın farklı zaman dilimlerinde ve farklı kullanıcı profilleriyle nasıl etkileşimde bulunacağını test eden bir dizi simülasyon sürecini kapsamıştır. Öğrenciler, tasarımlarının kentsel mekânda yaratacağı etkileri görselleştirmiş ve bu etkilerin sürdürülebilirliğini irdelemişlerdir. Bu süreçte, kullanıcıların geri bildirimlerine göre tasarımın evrimi simüle edilmiştir.

Dönem boyunca, mekânın inşası sürecinde öğrencilerin kişisel içgörülerini doğrultusunda tasarım süreci farklı tekniklerle desteklenmiştir. Süreç içerisinde öğrencilerin arazi analizi, vaka çalışması, eskiz ile ifade gibi çalışmalarının yanı sıra öğrencilere bir ara jüri, bir vize jürisi, bir eskiz sınavı ve bir final jürisi yapılmıştır. Ara jüri sırasında öğrencilerden ilk tasarım fikirlerini çeşitli görseller, diyagramlar, eskizler, soyut model, 1/200 plan ve kesit üzerinden anlatmaları beklenmiştir. Bu aşamada özellikle kurgulanacak olan yapının zemin ile ilişkisi, fonksiyonların belirlenmesi ve mekânsal organizasyon konusu önceliklendirilmiştir. Vize jürisinde, öğrencilerin ara jüri sırasında aldığı kritikler doğrultusunda analizlerini; 1/200 plan, kesit ve görünüşlerini, 1/500 kentsel kararlarını, soyut ve 1/500 modellerini oluşturmaları beklenmiştir. Eskiz sınavı kapsamında, öğrencilerin yapı görünüşlerini 1/200 ölçekli olarak çizmesi ve yapı maketlerini 1/200 ölçekli olarak teslim etmesi beklenmiştir.

Son aşamada, öğrenciler tasarımlarını sunum formatına dönüştürmüşlerdir. Bu süreçte, proje çizimlerinin yapılması, projenin maketinin oluşturulması ve dijital görselleştirme tekniklerinin kullanılmasıyla tasarımların sunumları hazırlanmıştır. Gerçekleştirilen final sınavı kapsamında, öğrencilerin taktiksel kentleşme bağlamında hazırlamış oldukları projelerini 1/200 ölçekli plan, kesit, görünüşler, eskiz çalışmaları ve 1/200 ile 1/500 maketlerle sunmaları beklenmiştir.

Tasarım Süreci: Kavramlar, Yaklaşımlar, Projeler

Öğrenciler, Antalya'nın Muratpaşa ilçesindeki Şehitler Caddesi'nde verilen proje alanında, konaklama teması üzerine odaklanarak, taktiksel kentleşme ilkelerine göre projelerini geliştirmişlerdir (Şekil 1). Bu süreçte, mevcut kentsel koşulları detaylı bir şekilde inceleyerek, alana uygun yeni ve uyarlanabilir müdahaleler tasarlamışlardır. Öğrencilerin, taktiksel kentleşme ilkeleri doğrultusunda, alanın işlevsel gereksinimlerini ve kullanıcı ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, küçük ölçekli ama etkili tasarım çözümleri üretmeleri teşvik edilmiştir.

Proje kapsamında, öğrencilerden mevcut koşulların analizi sonrasında kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulmuş konaklama birimlerine ek olarak kültürel alanlar, eğitim alanları ve analizleri doğrultusunda düşünülmüş fonksiyonlar önermeleri istenmiştir. Bu,

öğrencilere, kentsel alanların yalnızca mevcut ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp, aynı zamanda toplumsal ve kültürel zenginlikleri de destekleyecek şekilde nasıl dönüştürülebileceğini göstermiştir. Taktiksel kentleşmenin esnek ve adaptif doğası, öğrencilerin projelerinde yaratıcı ve fonksiyonel çözümler üretmelerine olanak sağlamış ve kentsel alanlarda anlamlı değişiklikler yapma becerilerini geliştirmiştir.

Şekil 1. Proje alanı

Proje sürecinde öğrencilerin, aşağıda belirlenen alt kavramlar üzerinden taktiksel kentleşme temasını oluşturmaları istenmiştir:

- Uyarlanabilir Müdahaleler: Uyarlanabilir müdahaleler, mevcut kentsel koşullara hızlı ve küçük ölçekli çözümler sunmayı amaçlar. Bu müdahaleler, çevredeki değişen ihtiyaçlara ve koşullara göre kolayca uyarlanabilir

ya da etkinlik alanı oluşturarak, şehirdeki sosyal etkileşimi artırmak bu kapsamda değerlendirilebilir.

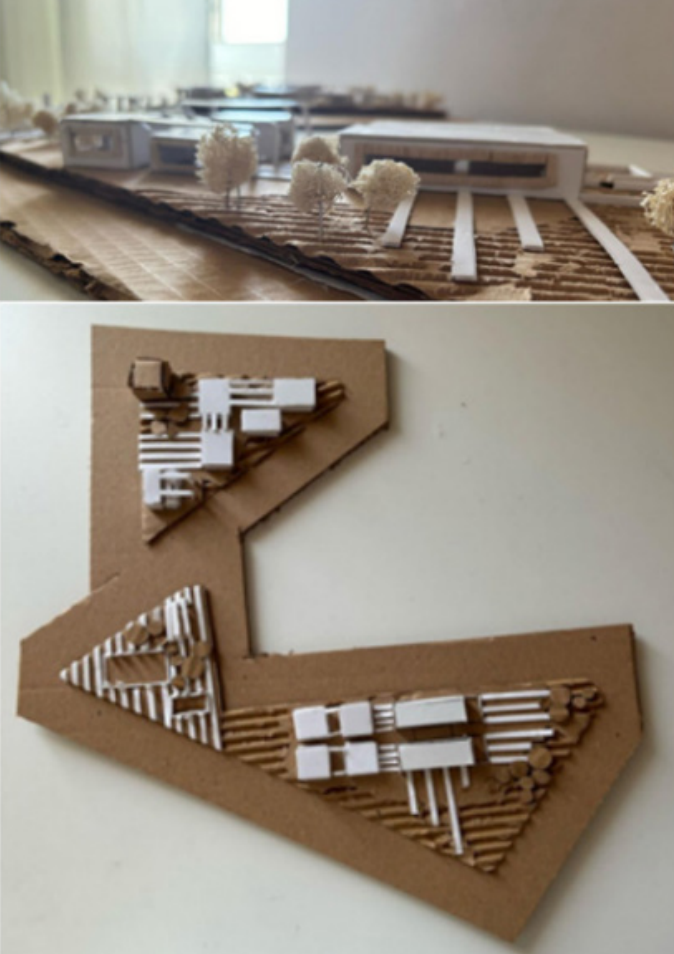
- Kesişen Alan Yenilemeleri: Farklı işlevlerin ve kullanıcı gruplarının bulunduğu kentsel bölgelerde yapılan iyileştirmeleri ifade eder. Bu tür yenilemeler, çeşitli sosyal ve ekonomik aktiviteleri bir araya getirerek, bu alanların daha etkin ve işlevsel hale gelmesini sağlar. Örneğin, bir kavşak noktasının düzenlenmesi hem yaya hem de araç trafiğini düzenleyebilir ve toplumsal etkileşimi teşvik edebilir.
- Sızma – Eksenler: Sızma, mevcut kentsel alanlara entegre olma ve bu alanlarda geçici ya da kalıcı yer kaplama süreçlerini ifade eder. Eksenler ise bu sızma stratejilerinin yönlendirilmesi ve kentsel yapının farklı yönlerine odaklanması anlamına gelir. Bu, yeni işlevlerin mevcut yapıya entegre edilmesini ve kentsel ağlar içinde etkili bir şekilde yer almasını sağlar.
- Belirginleştirme: Belirginleştirme, mekânlarda belirli özelliklerin ya da işlevlerin vurgulanmasını ifade eder. Bu, alanın karakterini artıran ve kullanıcıların mekânı daha iyi anlamalarını sağlayan bir stratejidir. Örneğin, bir parkta yürüyüş yollarının belirginleştirilmesi, kullanıcıların bu alanları daha rahat ve güvenli kullanmalarını sağlar.
- Yenilik: Yenilik, kentsel tasarımda alışılmadık ve yaratıcı çözümler geliştirmeyi ifade eder. Taktiksel kentleşme içinde yenilik, mevcut sorunlara yeni ve etkili çözümler sunarak şehirlerin daha dinamik ve yaşanabilir hale gelmesini sağlar. Örneğin, atık malzemelerden yapılan geçici sanat enstalasyonları, mekâna yeni bir değer katabilir.

- Geçici Kullanım: Geçici kullanım, belirli bir süre için tasarlanan ve uygulanan mekân çözümlerini ifade eder. Bu tür kullanımlar, uzun vadeli planlamalar yapılana kadar mekânın etkin bir şekilde kullanılmasını sağlar. Örneğin, bir boş alanın geçici bir topluluk bahçesi olarak kullanılması bu kapsamda değerlendirilebilir.
- Anlam Yaratma: Anlam yaratma, mekânların kullanıcılar için anlamlı ve değerli hale getirilmesini ifade eder. Bu, tasarım sürecinde mekânların kültürel, sosyal ya da tarihi bağlarını vurgulayarak yapılabilir. Örneğin, bir caddede yerel sanatçıların eserlerinin sergilenmesi, bu alanın topluluk için anlamını artırabilir.
- Gayriresmîlik: Gayriresmîlik, resmi olmayan ve çoğunlukla yerel topluluklar tarafından oluşturulan mekân çözümlerini ifade eder. Bu tür projeler genellikle resmi planlama süreçlerinden bağımsız olarak, toplulukların kendi ihtiyaçlarına yönelik olarak geliştirilir. Örneğin, mahalle sakinlerinin ortaklaşa oluşturduğu bir sokak kütüphanesi gayriresmî bir mekân kullanımı örneğidir.
- Kamusal Alan: Kamusal alan, herkesin erişimine açık olan ve sosyal etkileşimin teşvik edildiği mekânlardır. Bu alanlar, şehirlerin sosyal yaşamında önemli bir rol oynar ve toplumsal etkileşimi artırır. Örneğin, bir şehir parkı ya da meydan, kamusal alan olarak insanların bir araya geldiği, çeşitli etkinliklerin yapıldığı yerlerdir.
- Topluluk Kullanımı: Topluluk kullanımı, mekânların yerel topluluklar tarafından etkin bir şekilde kullanılmasını ifade eder. Bu kullanım, topluluğun ihtiyaçlarına uygun

olarak mekânların düzenlenmesini ve yönetilmesini içerir. Örneğin, bir mahallede kurulan topluluk merkezleri, yerel halkın çeşitli etkinlikler düzenlemesi ve sosyal etkileşimlerde bulunması için kullanılan alanlardır (Morley, 2015).

Proje 1: Belirginleştirme / uyarlanabilir müdahaleler (Elif Demir)

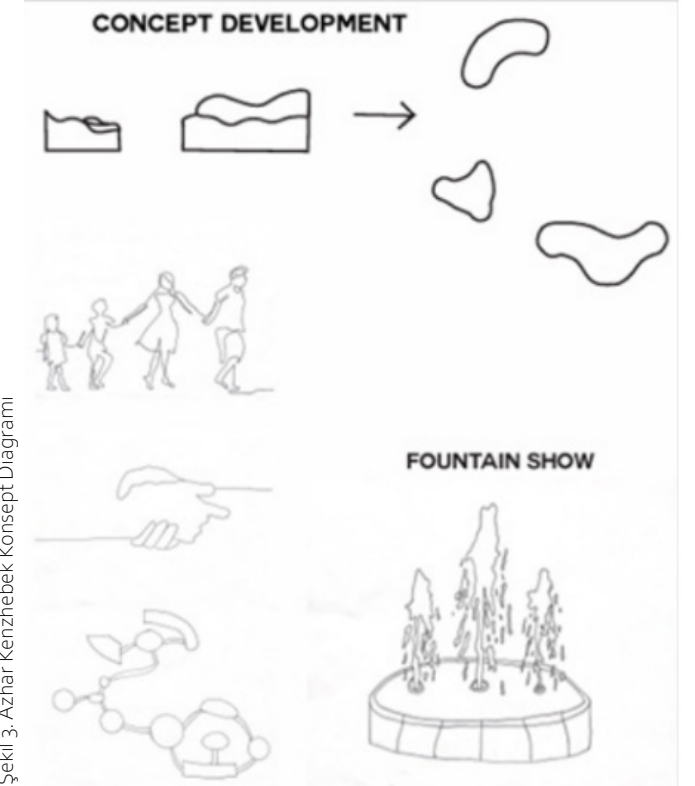
Bu proje, bütünsellik ve uyarlanabilir müdahaleler ilkeleri çerçevesinde, tüm alanları birbirleriyle uyumlu ve bütünleşmiş bir şekilde sunmayı hedeflemektedir. Yapının etkisi zeminde devam ettirilmekte; lineer tasarım, mekânsal düzenlemelerde yolların, binaların ve açık alanların doğrusal bir yapıda olmasını sağlayarak hareket akışını kolaylaştırmaktadır (Şekil 2). Projenin tek kotta çözülmesiyle benimsenen minimalizm yaklaşımıyla, tasarımda yalnızca gerekli ve işlevsel unsurlara yer verilmektedir. Ana yollar ve alanlar vurgulanırken, uyarlanabilir müdahaleler sayesinde mekânın çeşitli etkinlikler ve değişen ihtiyaçlar doğrultusunda esnek bir şekilde yeniden kullanımı sağlanmaktadır. Bu yaklaşım, modern yaşamın dinamiklerine uyum sağlayan, verimli ve estetik bir kentsel alan yaratmaktadır.

Proje 2: Topluluk kullanımı / gayriresmîlik (Azhar Kenzhebek)

Proje, kullanıcıların doğal bir şekilde etkileşime girmelerini teşvik eden akışkan ve organik bir tasarım anlayışıyla şekillendirilmiştir (Şekil 3,4). Ana teması su olan projede; suyun doğal akışı, hareketi ve özelliklerinin mekânın şekillenmesinde ve kullanıcı deneyimlerinin zenginleştirilmesinde kullanılması amaçlanmaktadır. Açık alanlar ve yollar, mekânda serbest hareket etmeyi ve spontane sosyal etkileşimleri destekler niteliktedir.

Esneklik ve gayriresmîlik ilkelerine dayanan bu tasarım, farklı etkinliklerin ve kullanıcı ihtiyaçlarının değişken doğasına uyum sağlayacak şekilde modüler alanlar sunmaktadır. Proje, çeşitli sosyal etkinlikler ve bireysel kullanım ihtiyaçlarına kolayca uyarlanabilecek dinamik ve toplum odaklı bir yaşam alanı yaratmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda oluşturulan kafeler, çalışma alanları, spor alanları bu amaca hizmet etmeyi amaçlamaktadır.

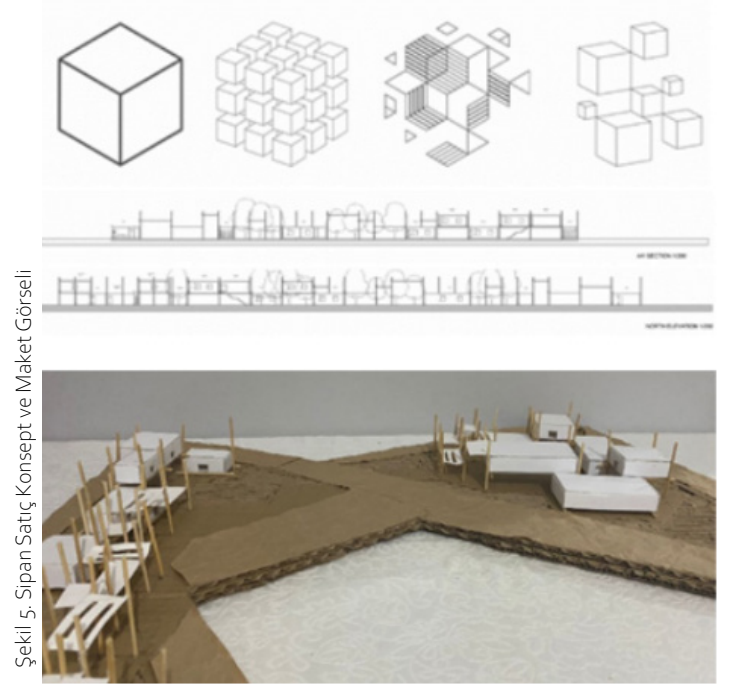
Şekil 3. Azhar Kenzhebek Konsept Diagramı

Şekil 4. Azhar Kenzhebek Vaziyet Planı

Proje 3: Yenilik / topluluk kullanımı (Sipan Satıç)

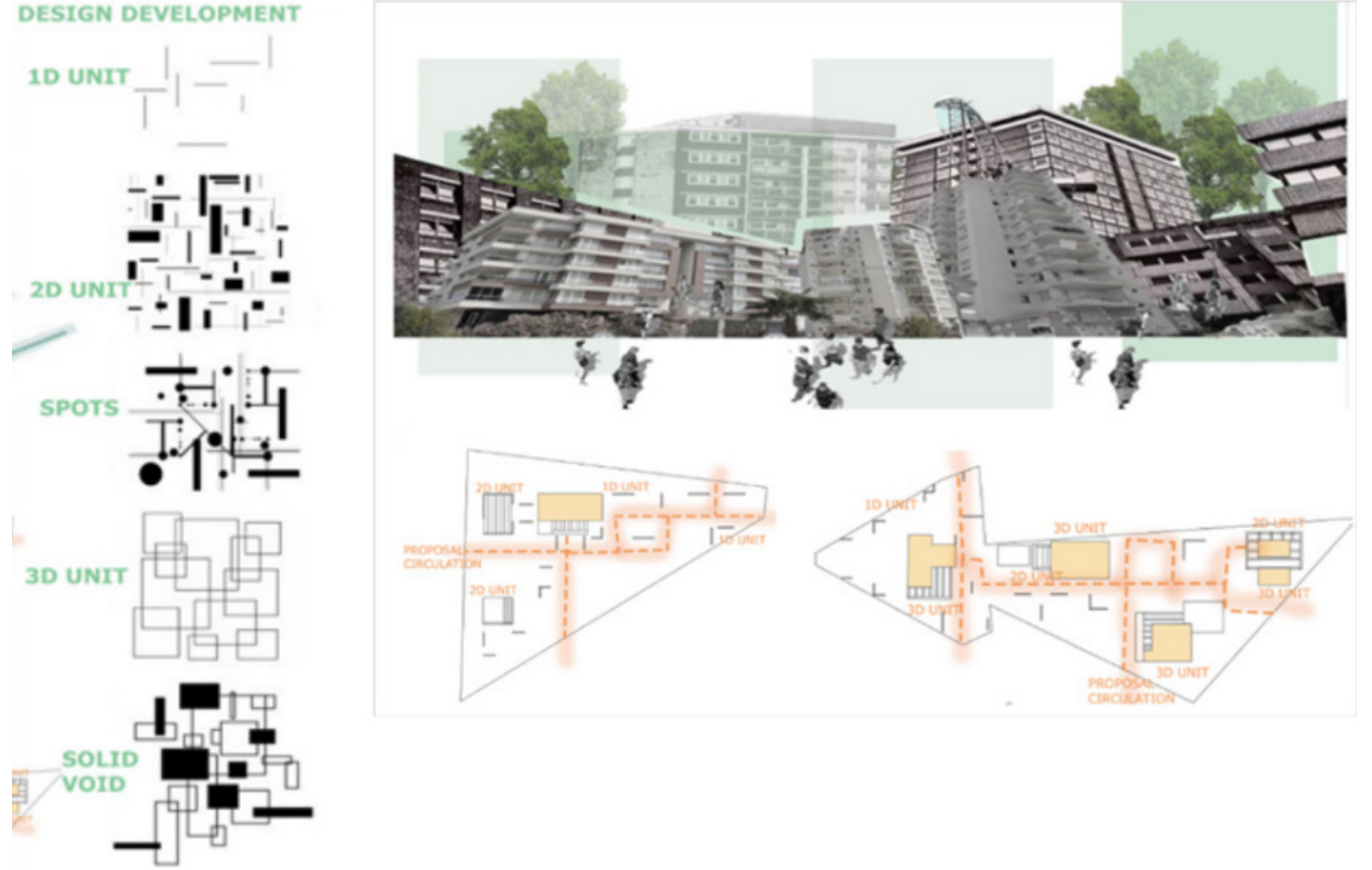
Bu proje, dinamizm, mekânsal süreklilik, ritim ve yenilik kavramlarını odak noktası olarak almıştır. Bu çerçevede, proje alanının bulunduğu şehrin sosyal ve fiziksel dokularının dinamik bir şekilde yeniden şekillendirilmesi hedeflenmiş, mekânsal süreklilik sağlanarak, farklı alanlar arasında kesintisiz bir akış ve entegrasyon oluşturulması amaçlanmıştır (Şekil 5). Yapı, farklı kotlarda çözülerek esnek modüller geliştirilmiştir. Bir bütünün parçalarına ayrılarak kapalı, açık ve yarı açık alanlara dönüştüğü mekânda, ritim konsepti doğrultusunda düzenli ve akıcı geçişler sağlanmış, bu sayede kullanıcıların mekânlarla sürekli etkileşimde bulunmaları mümkün kılınmıştır. Ayrıca, yenilik prensibi ile mevcut yapısal ve sosyal sorunlara yaratıcı ve modern çözümler sunan tasarımlar geliştirilmiştir. Proje, şehrin mevcut dokusundan farklı olarak oluşturulan çelik strüktürler üzerinden ilerlemiş, dikey bahçeleri kullanarak ekolojik tasarımı önemsemiştir.

Proje 4: Kamusal alan / kesişen alan yenilemeleri (Damla Ece Kocaköse)

Bu proje, şehirlerin dinamik ihtiyaçlarına yanıt vermek amacıyla interaktiflik, kapsayıcı tasarım ve sürdürülebilirlik kavramlarını ön planda tutarak, kamusal alanların ve kesişen alan yenilemelerinin önemini vurgulamayı hedeflemektedir (Şekil 6). Bu bağlamda, interaktiflik ilkesine uygun olarak, kullanıcıların aktif katılımını teşvik eden etkileşimli mekânlar tasarlanmak istenmiştir. Konsept aşamasında önemli alanları temsil eden akslar ile başlayan çizimler üzerinden mekânın fonksiyonel organizasyonu detaylandırılarak, tasarımın genel yönü ve karakteri belirlenmiştir. Proje için verilen alandaki yürüyüş ve araç aksları zemin altına indirilerek alan üzerinde serbest yaya dolaşımına olanak tanınmaktadır. Kapsayıcı tasarım prensibi doğrultusunda, tüm bireylerin erişim ve kullanım ihtiyaçlarını gözeterek, eşit fırsatlar sunan kamusal alanların oluşturulması öngörülmüştür. Ayrıca, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde, çevresel etkileri en aza indiren ve uzun vadede ekolojik dengeyi koruyan çözümler geliştirilmiştir. Proje kapsamında atıkların dönüştürülmesi, ekolojik tarım, su tüketiminin azaltılması konuları doğrultusunda alanlar oluşturularak yaşanabilir çevre konsepti ön

Şekil 6. Damla Ece Kocaköse Konsept ve Proje Gelişimi

Proje 5: Geçici kullanım (Maguette Fofana)

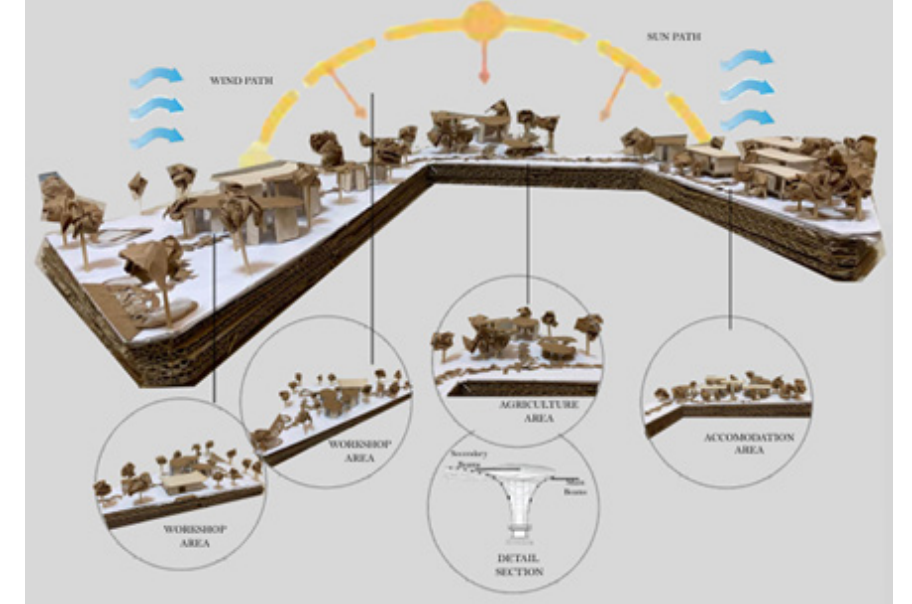
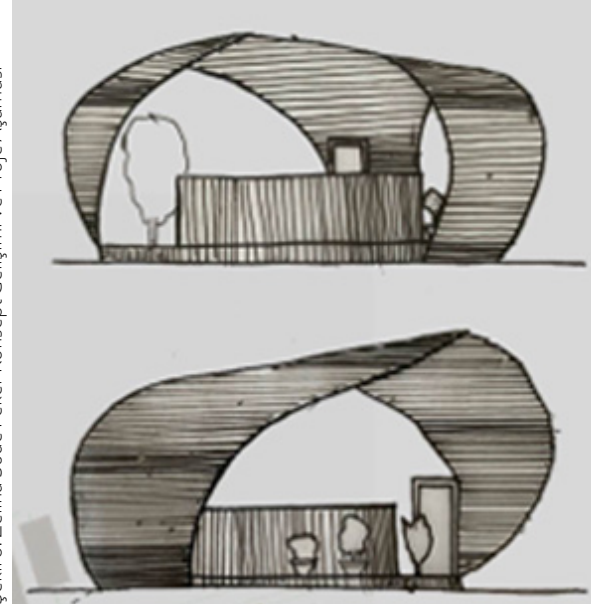
Bu projede, dört temel kavram ele alınmıştır: modülerlik, zıtlıklar, dönüştürülebilir mekânlar ve geçici kullanım (Şekil 7). Modülerliğin tercih edilmesinin sebebi, kent tasarımında yapıların ve alanların değişen ihtiyaçlara göre esnek bir şekilde yeniden düzenlenebilir ve genişletilebilir olmasını sağlamak, bu doğrultuda sürdürülebilir ve yenilikçi çözümler sunmaktır. Proje, bir yürüyüş aksı üzerinde genişler. Ancak kullanıcı deneyimini desteklemek amacıyla ana bir rota belirtilmez. Mekânların sosyal ve kültürel çeşitliliğe hitap eden çok yönlülüğünü göstermek amacıyla proje zıtlıklar üzerinden ilerler. İşlevler, zaman içerisinde dönüştürülebilir ve kullanım değişikliklerine uyum sağlayacak şekilde güncellenebilir. Örneğin, konaklama alanları kışın evsiz insanların barınması için kullanılırken yazın bir etkileşim alanına dönüşebilir. Bu da alanın her ihtiyaca yanıt verebilir hale gelmesine yardımcı olur.

Şekil 7. Maguette Fofana Konsept ve Proje Gelişimi

Proje 6: Anlam yaratma / sızma eksenler (Zeliha Sude Peker)

Bu projede, kullanıcıya özgü alanlar yaratılarak mekânların kullanıcıları aktif olarak dahil eden özellikler taşıması sağlanmıştır (Şekil 8). Tasarlanan açık ve yarı açık alanlarla etkileşim alanları oluşturulmuştur. Biyomimikri konsepti ile geliştirilen projede, alanda mevcut doğal yapılar analiz edilerek, davranış, yönelim, şekil üzerinden yeniden üretim sağlanmıştır. Öğrenci, proje için önerilen alanları birbirine bağlayarak kent alanlarının kültürel ve sosyal olarak mekân içinde nasıl sızdığına dair bir anlayış geliştirilmesini sağlamaktadır. Projede uygulanan görsel ağırlık teması ile, kent tasarımında estetik ve işlevselliğin dengelenmesi amaçlanmaktadır. Mekân için kurgulanan tarım alanları, sürdürülebilirlik bilincini destekler niteliktedir.

Şekil 8. Zeliha Sude Peker Konsept Gelişimi Ve Proje Aşaması

Stüdyo süreci, kentsel mekânlarda küçük ölçekli ve esnek müdahalelerin önemini vurgulayarak öğrencilerin yaratıcılıklarını ve problem çözme becerilerini geliştirmeyi amaçlamıştır. İlk aşamada, öğrencilerin kentsel mekânın çok katmanlı yapısını anlamak için analiz yapımları ve vaka çalışmalarıyla fikirlerini ifade etmeleri istenmiştir. İkinci aşamada, öğrenciler, elde ettikleri veriler doğrultusunda tasarım konseptleri geliştirmiş ve bu konseptleri uygulama senaryolarıyla test etmişlerdir. Son aşamada ise, tasarımlarını istenilen formatlarda sunarak projelerini tamamlamışlardır.

Öğrenciler tarafından geliştirilen projeler, taktiksel kentleşmenin farklı yönlerini temsil eden çözümler sunmuştur. Örneğin, Proje 1 uyarlanabilir müdahaleler ve belirginleştirme prensipleri üzerine odaklanarak işlevsel ve estetik açıdan verimli mekânlar yaratmıştır. Proje 2, topluluk kullanımını teşvik eden organik ve esnek alanlar sunarak sosyal etkileşimi desteklemiştir. Proje 3, yenilikçi çözümler ve mekânsal sürekliliği vurgulayarak ekolojik tasarımı ön plana çıkarmıştır. Proje 4 ise kamusal alan ve kesişen alan yenilemeleri konularına odaklanarak kapsayıcı ve sürdürülebilir tasarım çözümleri üretmiştir. Proje 5 geçici kullanım, modülerlik ve dönüştürülebilirlik kavramlarıyla mekânların esnek kullanımını sağlamıştır. Son olarak, Proje 6 an-

lam yaratma ve sızma eksenler konularındaki projeleri, biyomimikri ve görsel estetikle mekânların kültürel ve sosyal bağlamlarını derinleştirmiştir.

Sonuç olarak, bu süreç ve projeler, taktiksel kentleşmenin kentsel tasarımda nasıl etkili bir yöntem olabileceğini ve küçük ölçekli müdahalelerin büyük değişiklikler yaratabileceğini göstermiştir. Öğrenciler, gerçek dünya koşullarını göz önünde bulundurarak yaratıcı ve fonksiyonel çözümler geliştirirken, kentsel mekânların sosyal, kültürel ve çevresel bağlamlarını da zenginleştirmişlerdir.

Kaynakça

- Balicka, J., Storie, J. T., Kuhlmann, F., Wilczyńska, A., Bell, S. (2021). Tactical urbanism, urban acupuncture and small-scale projects. Urban Blue Spaces içinde(pp. 406–430). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429056161-19>
- Elrahman, A. S. A. (2016). Tactical urbanism "A Pop-up local change for Cairo's built environment." Procedia - Social and Behavioral Sciences, 216, 224–235. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.12.032>
- Ertaş, B., Sarı, G., İmren, A. K., Öztürk, S., Cebeci, B., Tutuk, İ. (2022). Taktiksel kentleşme ve kentsel açık alan arakesitinde müşterek mekân: Kartal Meydan parkı örneği. IDEALKENT, 13(38), 2480–2519. <https://doi.org/10.31198/idealkent.1140121>
- Morley, D. (2015). Tactical urbanism. <https://www.planning.org/publications/document/9007653/>

ARC 2012

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU IV

Yazarlar:
Hakan HACIOĞLU
Serpil Fatma ERTÜRK

Stüdyo Süreci: Kurgu ve Yöntem

Kentlerin doğrusal bir süreç olduğuna dair algılamalar ile yaratılışçı ve gelişimsel paradigmlar doğrultusunda kentsel yerleşimlerin bir nesne olarak tanımlanması, sosyal çerçevesine karşılık gelen öngörülemez zaman, mekân ve toplumsal kurallar nedeniyle yetersiz kalmaktadır. Bu karmaşıklık aynı zamanda kentsel yerleşimlerin geleceğinin tahmin edilmesini de zorlaştırmaktadır (Silva, 2016). Ayrıca, insanların yaşadığı yerler hiçbir zaman statik olmadığından ‘Taktiksel Kentleşme’ herkese uyan tek bir çözüm değil, hedefe yönelik esnek çözüm önerilerini içermektedir (Lydon ve Garcia, 2015). Bu anlamda, “Taktik” ifadesi ilk olarak Fransız tarihçi ve etnolog Michel de Certeau tarafından kullanılmıştır. “The Practice of Everyday Life” (Certeau ve Rendall, 1984) adlı kitapta “Taktik” uygun bir yer veya düzenlemenin bulunmamasından kaynaklanan amaçlı bir eylem olarak tanımlanmıştır (Zwayyed vd., 2023). Taktiksel kentleşme kavramı yalnızca fiziksel çevremizi değiştirmenin bir aracı değildir. Aynı zamanda bu değişimi yönlendirmek için bölge sakinleri, kar amacı gütmeyen kuruluşlar, yerel işletmeler ve devlet kurumları arasındaki işbirliğini de teşvik etmeyi amaçlar. Doğası gereği katılımcı bir planlama aracıdır ve ilgili tüm bireylerin ve iş akışı süreçlerinin birbirine bağlılığını vurgular (Selvan, t.y.).

Taktik olarak değerlendirilebilecek müdahaleler, küçük ölçekte tasarımlar oluşturmaya odaklanmakta ve yalnızca

belirli bir kentsel alan için deneysel, geçici ve uyarlanabilir özellikler taşıyarak, müdahale edilen alanı evrimsel bir şekilde etkilemektedir (Zwayyed vd., 2023).

Bu çerçevede 2023-2024 Bahar Dönemi’nde ARC 2012 Mimari Tasarım Stüdyosu’nda proje alanı sınırlandırılmış bir yapı arsası yerine bir aks olarak belirlenmiş, taktiksel kentleşme yaklaşımlarının uygulanabileceği yapılaşma ve müdahale alanlarının bu aks üzerinde öğrenciler tarafından önerilmesi esas alınmıştır. Alana yönelik bağlam ve kavramsal yaklaşım ile mekân üretim taktiği olarak küçük müdahaleler aranmış, öğrencilerin mevcut yapılı ve doğal çevreye topoğrafya, yaya yolları veya günlük yaşam pratiklerinin izleri vb. özellikleri kullanarak yeni bir işlev ve yeni bir biçim kazandıracak rota veya yöntem bulmaları beklenmiştir.

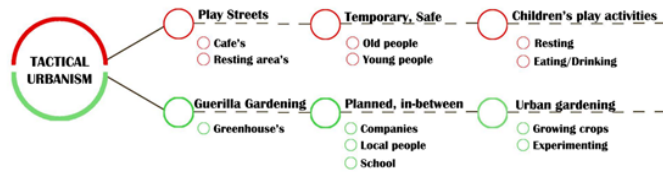
Bu bağlamda stüdyo sürecinde “Taktiksel Kentleşme” kavramı;

- * Uyarlanabilir Müdahaleler + Kesişim Müdahaleleri
- * Test Fikirleri İteratif Tasarım
- * Sızma-Sızıntı Aksları
- * Eklemlenme

şeklinde belirlenen alt temalar altında ele alınmış; öğrencilerden kendi taktiksel müdahalelerini üreterek, ilgili ticari işlevlere sahip birim/birimler tasarlamaları beklenmiştir.

Mimari tasarım stüdyosunda öğrencilere aktarılacak istenen kavramsal alt yapının mekânsal üretim pratiğine dönüşme sürecinde taktiksel kentleşmeye dair mekânsal müdahalelerin formüle edilmesi yöntemi etkili olmuştur. Öğrenciler, taktiksel kentleşme kavramı altında kendilerine verilen okumalar ve alt temalar kapsamında taktiksel kentleşmenin hangi stratejisinden faydalanacaklarını belirlemişlerdir. Alan analizi sonucunda ortaya koydukları problem ve potansiyellere uygun birleştirme, vurgulama, başlatma gibi geliştirdikleri formülleri analiz aşamasından itibaren sürece dâhil etmişlerdir. Bu aynı zamanda öğrencilerin belirlenen alan ve konu başlığı dışında kendi tasarım düşüncelerini konsept olarak olgunlaştırmalarına imkân tanımış; birçok öğrenci verilen bölgenin dönüştürülmesinde farklı olasılıkları keşfederek alana dair slogan-mit-söylem geliştirmiştir. Geliştirilen kavram ve söylemler öğrenci projelerinin yer aldığı 2. bölümde aktarılmıştır.

Melih Kurtuluş Diagram

Stüdyo süresince, öğrenciler seçilen ya da önerilen alanla ilgili verilerin toplanması, alana dair toplanan verilerin bir kavram doğrultusunda analiz ve sentezinin yapılması ile

Çalışma alanında belirlenen aks

Çalışma alanında belirlenen aksa dair harita

bu verilerin projeye evrilme süreçlerinden sorumludur. Bu anlamda, mimari tasarım aşamasında bağlam ve proje yaklaşımı öğrenci tarafından tanımlanan insan eylemlerini ve bu eylemlerin gündelik hayat ve mekânlarla kurduğu ilişkileri kapsamaktadır. Öğrencilerin, ARC 2012 Mimari Tasarım Stüdyosu'ndan beklenen öğrenim çıktılarına istinaden yapı adası ve kent ölçeği arakesitinde bir kent parçası olarak 1000-2000 metrekarelik bir proje alanında çalışmaları beklenmektedir. Ayrıca, seçilen çalışma alanının, belirlenen üst tema ile ilişki kurabilmeleri ve proje yaklaşımını temellendiren bağlamsal analizleri okuyabilmeleri için, tarihsel geçmişi olan, gündelik kent yaşantısının gözlemlenebildiği, farklı fonksiyonları barındıran kent içi yerleşim bölgesinde olması gerekmektedir.

Bu nedenle, stüdyo kapsamında taktiksel kentleşme tartışmalarına olanak sağlayacak bir proje alanı olarak Antalya şehir merkezinde Narenciye Mahallesi ile Burhanettin Onat Caddesi arasında kalan Değirmenönü bölgesi seçilmiştir. Tarihi su değirmenine, Halk Eğitim Merkezi olarak kullanılan tarihi binalara, halka açık kafeye ve rekreasyon alanına sahip bölgede baskın dokunun konaklama fonksiyonundan oluştuğu gözlemlenmiştir. Bu doku içerisinde ticari fonksiyonla alana katkı sağlanarak, yerel dokuya müdahale ölçeklerinin ve fonksiyonel olasılıkların araştırılması hedeflenmiştir.

amaçlarına göre kullanması konusunda bir kısıtlama getirilmemiştir. Taktiksel kentleşme yaklaşımıyla tarihi bölgenin yeni işlevlerle kullanılmasında ve yeniden canlandırılmasında proje alanının kentsel bağlamdaki potansiyelinin konsept belirlemede belirleyici olacağı düşünülmüştür. Bu anlamda, öğrencilerin öncelikle kent bağlamını siluet, mekân analizleri gibi farklı mimari yöntemlerle okumaları beklenmiştir.

Ek olarak, taktiksel müdahale yöntemlerinin belirlenmesi için, alanın fiziksel ve sosyal yapısına dair topografik yapı, mevcut bitki örtüsü, mimari yapıların özellikleri, yapı tipleri, zemin kat kullanımları, ulaşım deseni, yaya hareketliliği, kullanıcı profili gibi parametreler analiz sürecine dâhil edilmiştir. Yapılan kent ve alan analizleri tartışılarak, mevcut bilgilerle geleceğe yönelik hedefler birleştirilerek sentezlenmiştir. Öğrencilerin verilen bilgilerle, kavramsal okuma ve tartışmalarla tasarım yaklaşım ve yöntemlerini tanımlamaları istenmiştir.

Proje alanının, bir alan sınırından farklılaşan bir yaklaşımla Değirmenönü Caddesi'nde bir aks olarak verilmesinin en önemli sebeplerinden biri, tarihsel süreçte farklılaşan bir yerleşim dokusunun gözlemlenmesidir. Ayrıca, taktiksel kentleşme prensiplerinden uyarlanabilir müdahaleler yaklaşımının bir alandan çok bir aks üzerinde daha etkili olacağı ve bu aksın kılcallanan müdahalelere daha fazla imkân vereceği öngörülmüştür.

Aks üzerinde yapılaşma alanlarının ve taktiksel kentleşme yaklaşımlarının uygulanabileceği müdahale alanlarının öğrenciler tarafından belirlenmesi beklenmiştir. Alanın kuzeybatı tarafındaki Burhanettin Onat Caddesi'ne yakın boşluk birçok öğrenci tarafından yapılaşma alanı olarak seçilmiş, bu alandaki doğal doku ve kot farkı öğrenciler tarafından daha yüksek potansiyele sahip olarak görülmüştür.

Tasarım Süreci: Kavramlar, Yaklaşımlar, Projeler

Stüdyo süreci planlanırken, taktiksel kentleşme prensiplerinin daha iyi anlaşılabilmesi ve tasarımlara uygulanabilmesi için alan gezisinin yanı sıra proje alanındaki Halk Eğitim Merkezi binalarında da dersler planlanmıştır. Öğrencilerden 10. haftaya kadar tasarımın ilerlemesine katkı sunacak çalışmalar istenmiş, 6. ve 11. haftalarda ara jüri ve eskiz sınavları organize edilmiştir. Bu ara sınavlarda istenen haftalık çalışmaların toparlanması ve sunulmasıyla tasarımın ilerletilmesi öngörülmüştür. Farklı ölçekteki kent okumalarının fiziksel model olarak farklı ölçeklerde sunulması öğrencilerden beklenmiş, 1/500 ve 1/200 arazi maketleri ile soyut kavram maketlerle de tasarıma ait ana fikirlerin aktarılması istenmiştir.

Stüdyonun ilk haftasında alan gezisiyle sürece başlanmıştır. Alan gezisinde stüdyo yürütücüleri ve öğrencilerin katılımıyla alan incelenmiş, proje konusu ve problemi

aktarıldıktan hemen sonra alanda tartışmalara başlanması hedeflenmiştir. Böylece öğrencilerin alanda sorunu tanımlamaya, çözüm fikirleri ve öngörüler üretmeye başlamaları sağlanmıştır.

Stüdyo sürecinde öğrencilerin proje alanını düzenli aralıklarla gözlemleyebilmesi ve tasarım amaçlarını sorgulayıp geliştirebilmeleri amacıyla Muratpaşa Belediyesi'ne ait Halk Eğitim Merkezi binalarından birinde üç kez ders ve sunum yapılması planlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Bu sayede öğrencilerin kendi gözlemlerinin yanında stüdyo yürütücüleri ve grup arkadaşlarıyla da alanı inceleme ve alanda tasarım fikirlerini tartışma imkânı olmuştur. Alanda yapılan bu derslerde yerel halka sorular sorulmuş, Halk Eğitim Merkezi'ne gelen kursiyerlerle ve diğer çevre kullanıcılarıyla iletişim kurulması sağlanmıştır. Böylece alanı sıkça gören öğrencilerin alana ait verilerin bilgisini daha iyi özümsemeleri ve tasarımlarında kullanmaları amaçlanmıştır.

Stüdyo ortamında öğrencilere stüdyo yürütücüleri tarafından verilen kritikler de tasarımın ilerletilmesine katkı sağlamıştır. Öğrenciler bu kritiklerde birbirlerinin tasarımlarını dinleme ve akran kritikleriyle birbirlerine de yorum yapma imkânı bulmuş olup, grup kritik oturumları da gerçekleştirilmiştir.

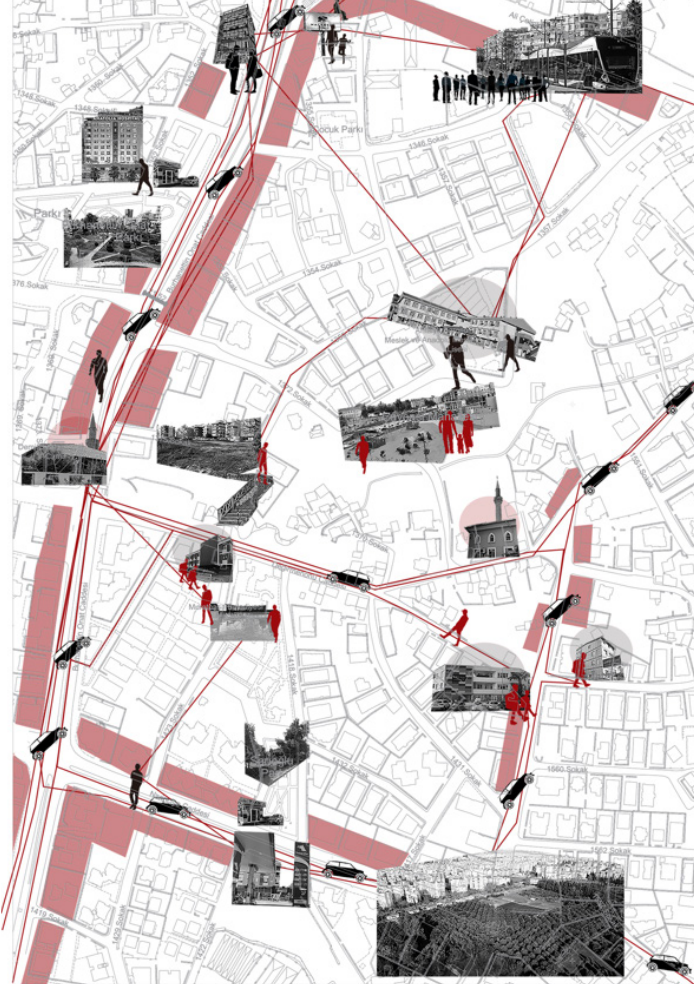
İlk ara jüride öğrencilerden arazi analizi, taktiksel kentleşme yaklaşımlarının formüle edilmesi, konsept ve yaklaşım şemaları, soyut konsept maket ve 1/500 ölçekli arazi ve tasarım maketleri oluşturmaları ve sunmaları istenmiştir. Jüri açık oturum ve öğrencilerin sunumları şeklinde gerçekleştirilmiş olup hem stüdyo yürütücülerinin hem öğrencilerin birbirine yorum yapmalarıyla tasarımların tüm stüdyo katılımcıları tarafından tartışılması imkânı doğmuştur. Bu tartışmalar ve etkileşim ortamı sayesinde öğrenci kendi tasarım gelişimini sınıf ölçeğinde de değerlendirebilmiştir.

Sızma ve Sızıntı alt teması kullanarak yeniden canlandırmayı hedefleyen projeler:

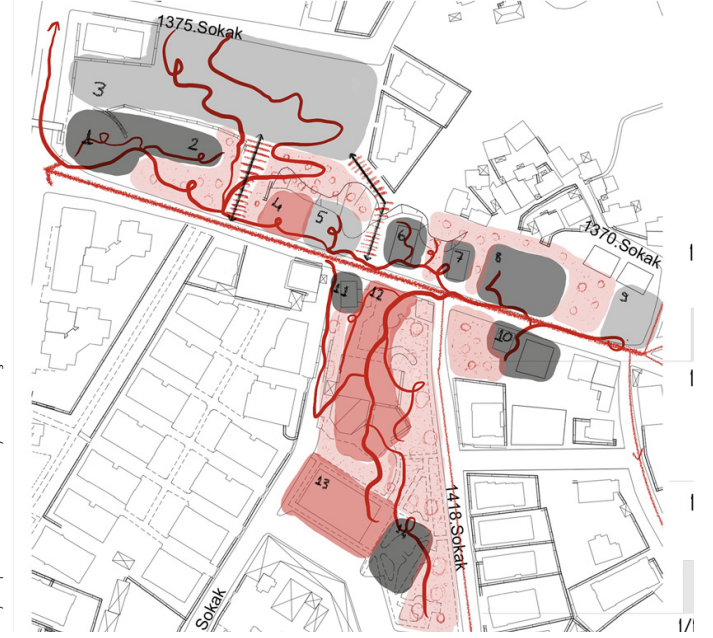
Zeynep Sude Gök "Experience the Memory of the City" ("Kentin Hafızasını Deneyimlemek"):

Öğrenci, tasarımında Antalya'nın farklı dönemlerinin kültürünü ve yaşam tarzını yeniden canlandırmayı amaçlamıştır. İnsanlar arasındaki fikir alışverişi ve tartışmalar, sosyal etkileşimi kolaylaştıran ve daha keyifli yaşam alanları yaratan unsurlardır. Dolayısıyla geçmişle gelecekle birleştirmek hem sosyal bağları tekrar güçlendirecek hem de toplumu daha üretken kılacaktır. Sonuç olarak eski yapı malzemelerini ve tasarım unsurlarını modern ihtiyaçlarla birleştirerek geçmişle geleceği buluşturan, sosyal etkileşimi artıran yapılar yaratılması amaçlanmıştır.

Zeynep Sude Gök Alan Analizine Dair Mind Map

Zeynep Sude Gök Vaziyet Dolaşım ve Sızıntı Alanları

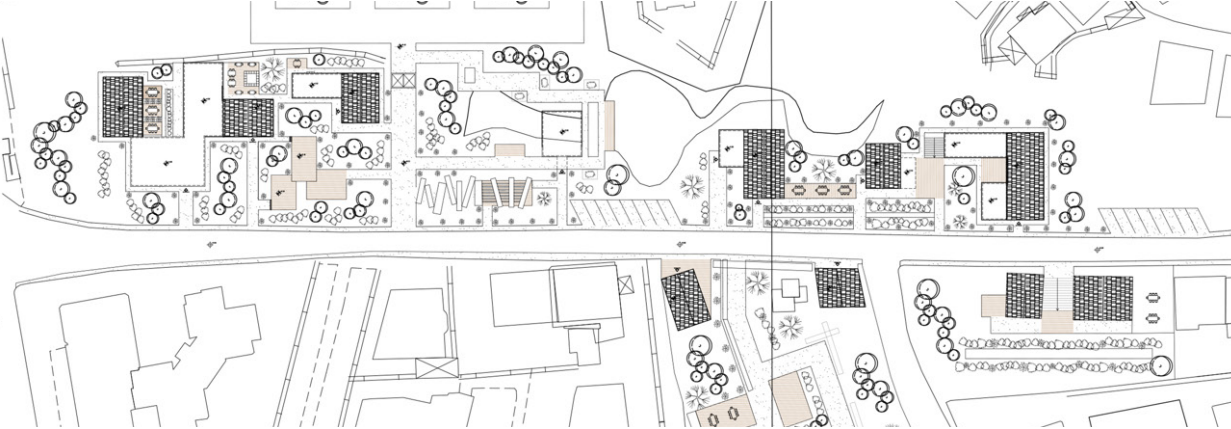
Zeynep Sude Gök Vaziyet Planı

Zeynep Sude Gök Zemin Kat Planı

drop-off and
parking 10-Courses

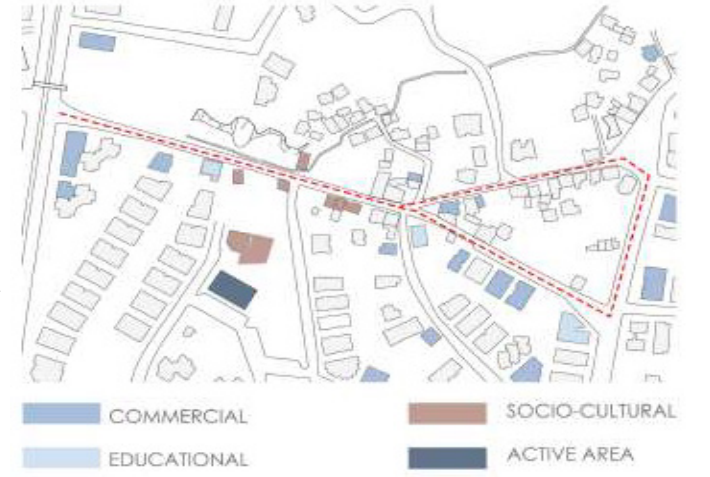
5

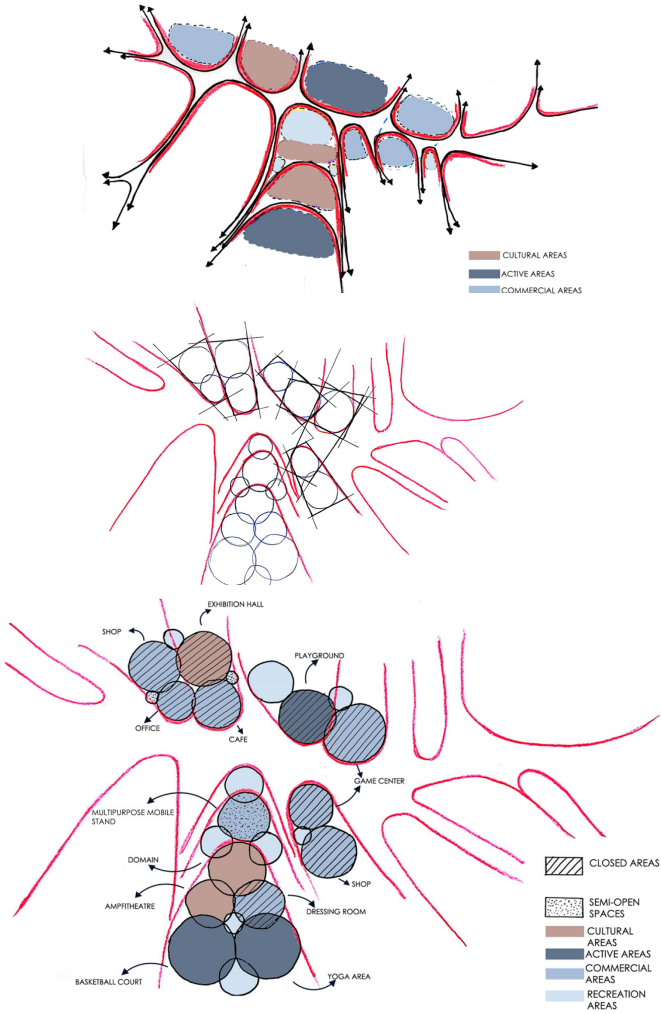

Duru Kahrıman "In-Filltrations" ("Sızıntı- Dolgu"):

Projenin konsepti bölgedeki ihmal edilmiş mekânların çeşitli faaliyetler için yüksek potansiyellerinden yararlanarak yeniden canlandırılmasına odaklanma olarak belirlenmiştir. Şu anda alan, zamanla ihmal edilmiş, kullanılmayan ancak farklı faaliyetler için potansiyeli yüksek pek çok bölüme ev sahipliği yapmaktadır. Ancak bu alanların her biri, doğru şekilde kullanıldığında toplum için önemli sosyal ve kültürel merkezler haline gelebilir. Bu bağlamda, mevcut doğal dokuyu koruyarak ve geliştirerek sürdürülebilir ve kullanıcı dostu mekânlar yaratılması amaçlanmıştır.

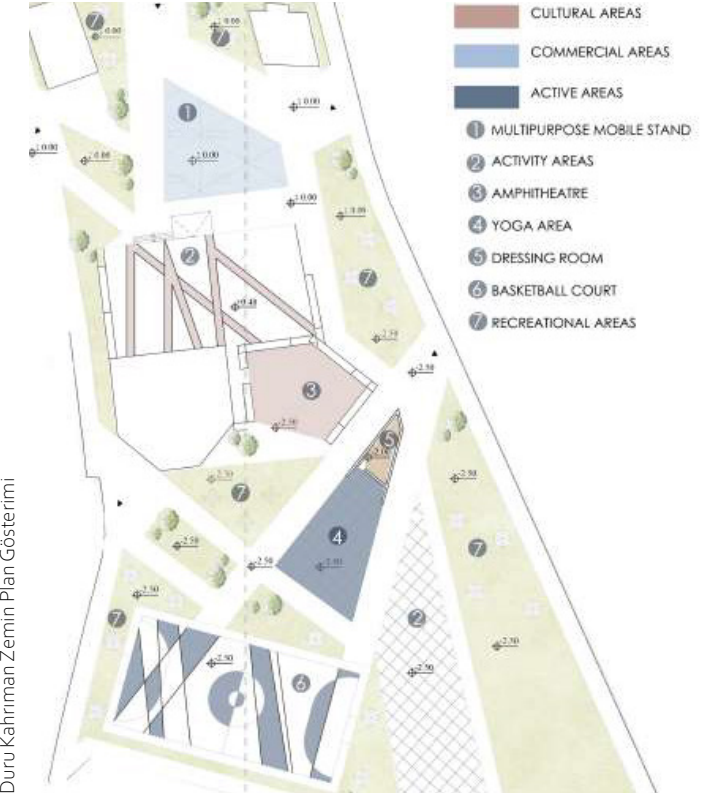
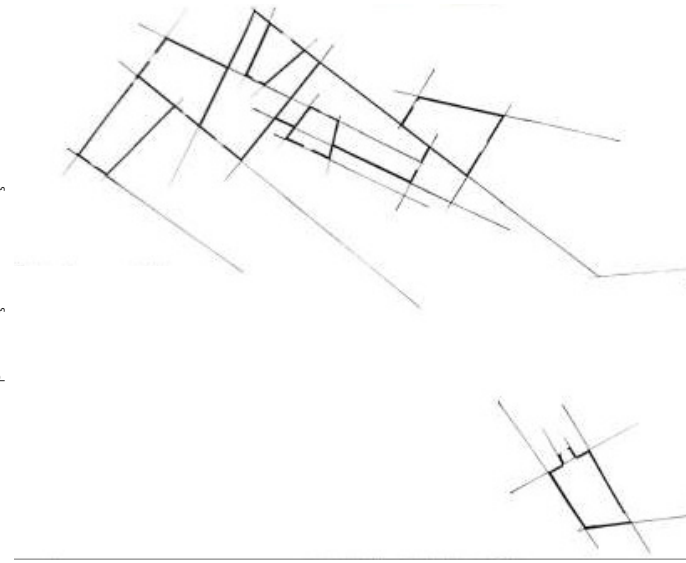
Duru Kahrıman Fonksiyon Analizi

Bölgedeki doğal ve sosyal sızmalardan esinlenerek öğrenci kendi müdahalelerini ortaya koymuştur. Bu stratejik sızıntılar, ilgi çekici ve konforlu alanlardan oluşan bir ağ yaratarak tüm alana yayılacak şekilde tasarlanmıştır. Alanın çekiciliğini artırmak ve kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yeni yeşil alanlar, yürüyüş yolları ve açık hava aktivite alanları entegre edilmiştir.

Sonuç olarak insanlar, topluluk duygusunu güçlendiren çeşitli etkinliklerden keyif alabilirler.

Bu yenilikçi yaklaşımın, Değirmenönü Caddesi'ni sadece bir geçiş alanı olmaktan çıkarıp canlı bir sosyal, kültürel ve ekonomik merkeze dönüştüreceği düşünülmüştür. Proje, bölge ziyaretçilerine daha yaşanabilir, etkileşimli ve dinamik bir ortam sunmayı vaat etmektedir.

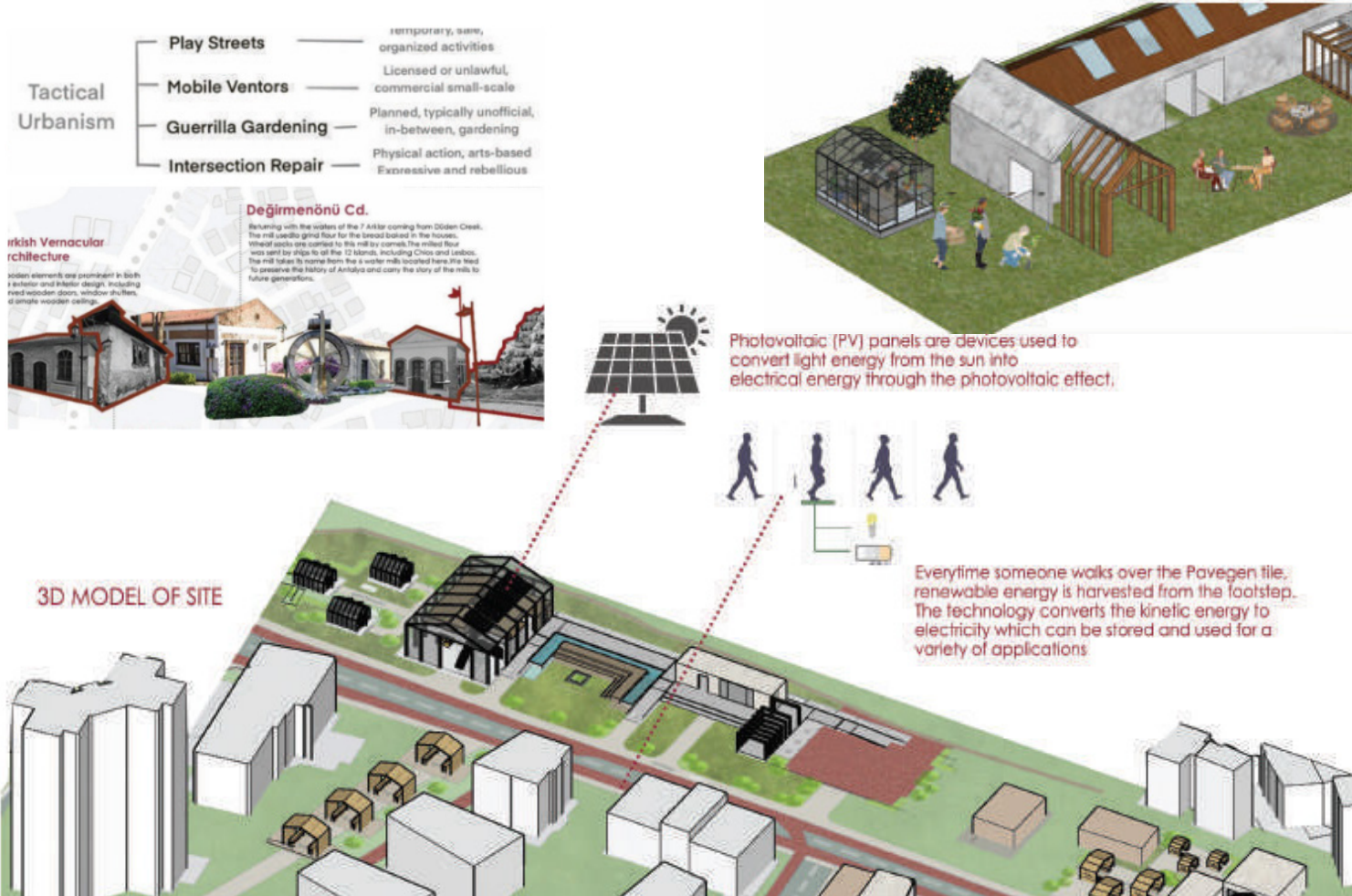

Adaptasyon alt teması kullanarak toplumsal birleşmeyi hedefleyen projeler:

Aisha Zhumagali "Innovate, Activate, Transform" ("Yenilik Yapın, Etkinleştirin, Dönüştürün: Sokağımız Buluşma Noktası"):

Öğrenci, tasarımda "YenilikYapın, Etkinleştirin, Dönüştürün: Sokağımız Buluşma Noktası" sloganını belirlemiştir. Proje alanında sokaktaki insanları bir araya getirmek ve hedef kitleyi genişletmek amaçlanmıştır.

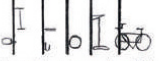
Taktiksel kentleşmenin temel ilkelerinden biri geçicilik kavramıdır. Projeler genellikle geçici veya kolayca geri döndürülebilir olacak şekilde tasarlanmakta ve toplulukların kalıcı değişiklikler yapmadan önce fikirleri test etmelerine ve geri bildirimlere uyum sağlamalarına olanak tanımaktadır. Bu geçici doğa aynı zamanda başarısızlık korkusunu da azaltarak deneyi ve yeniliği teşvik eder. Bu yüzden öğrenci tasarımında yoğun yapılaşmadan kaçınarak, kent mobilyalarının tasarlanmasına odaklanmıştır. Yapı tasarımında ise, mevcut binaların dilini tekrarlayarak fonksiyonel, tarihsel gücü de olan ve sürdürülebilirlik ilkelerini benimseyen bir yaklaşım geliştirmiştir.

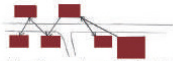
Yeldana Kerimkul "Ryhtmic Interpretation" ("Ritmik Eklemlenme ve Entegrasyon"):

Proje kentsel dokuyu taklit etmek anlamında ritmik bir okuma yapmıştır. "Taktiksel Kentleşme" kavramı altında dış mekân kullanımında platformlar, merdivenler gibi topografyaya uyum sağlayan kullanımlar ile özellikle alanda bulunan kot farkına yerleşen yapı tasarımı alanın fiziksel potansiyelini kullanmayı amaçlamış; sadece yatayda değil düşeyde de ilişki kurması ve iki kotu bağlaması hedeflenmiştir. Projede kentsel ritim ilham kaynağı olup proje alanındaki müzik eğitim binaları sebebiyle "nota" form olarak mimari imkânlarla olanak tanınması sebebiyle seçilmiştir. Kentsel doku okumalarında da ortaya çıkan çizgisel formları destekleyen nota şekilleri hem planlamada hem de cephe tasarımında kullanılmıştır.

Strategy	Description
Initiating	This strategy is about developers agents who try to get contact with owners or municipality to discuss concept, possible opportunities. We, as a student would be agents who tries elevate site and enhance the usage
Claiming	This strategy is used when users are fighting for laandmark with landowners, authority
Coaching	When interested parties working together. Creation of a network for the project, organized by agents and authority
Tactic	
Impulse	Temporary use influences the future development of the site by making improvements at a particular location
Consolidation	Temporary use settles at a location and is transformed into permanent use.
Coexistence	Temporary use maintains its existence even after establishing a proper permanent use at a particular location.

there is nowhere to park vehicles. Accordingly, I put two parking zones and made multifunctional columns where you can park bike

on the site, we have 6 old building with the same function. They are musical classes. I mimic this on my design functionally and as location

We see ground level differences, so I used it on my design

Kaynakça

- Lydon, M., Garcia, A. (2015). Tactical urbanism short-term action for long-term change. Island Press.
- Selvan, A. (t.y.). A Tactical urbanism guidebook introduction. (<http://www.giz.de/india>)
- Silva, P. (2016). Tactical urbanism: Towards an evolutionary cities' approach? Environment and Planning B: Planning and Design, 43(6), 1040–1051. <https://doi.org/10.1177/0265813516657340>
- Zwayyed, Z., Altal, R., Tarawneh, D. (2023). Exploring implementation mechanisms of Tactical Urbanism in Jordan. City, Culture and Society, 35. <https://doi.org/10.1016/j.ccs.2023.100549>

ARC3011

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU V

Yazarlar:
Ramazan SARI
Onur EROĞUZ

Stüdyo Süreci: Kurgu ve Yöntem

Taktiksel kentleşme, kısa vadeli, düşük bütçeli ve katılımcı bir yaklaşımla uzun vadeli faydaların sağlandığı bir akım olarak tanımlanabilir (Street Plans, 2024). Bu nedenle birçok kent ortamında taktiksel kentleşme başlığı altında projelendirilmiş ve uygulaması yapılmış çalışmalar görmek mümkündür (Lydon & Garcia, 2015; Mohankumar, 2020; Tuna, 2022). Proje alanı olarak seçilen bölgelerde tanımlanan gereksinimleri karşılamak için yapılan küçük müdahalelerle toplumsal, sosyal ve kültürel değişimin ve katkının proje alanı ile alakalı tüm paydaşlarca deneyimlenmesi taktiksel kentleşme kavramının en belirgin özelliğidir (Lydon & Garcia, 2015; Mohankumar, 2020; Tuna, 2022). Bu küçük müdahaleler sokaklardaki araç trafiğini azaltıp, yaya trafiğine öncelik verebilir, araç trafiğine açık olan işlek bir meydanda araç trafik akışının değiştirilmesi ile yayalaştırabilir, bir araç park alanını yeniden işlevlendirerek küçük yeşil bir alana veya insanların yemek yiyebilecekleri bir sosyal alan dönüştürebilir (Anderson, 2023; Leva, 2023; Street Plans, 2024).

Bu bağlamda ARC3011 Mimari Tasarım Stüdyosu V dersinde, Antalya ili Muratpaşa ilçesinde Cumhuriyet, Ali Çetinkaya ve Atatürk caddelerinin keşişim noktasında bulunan Vakıf İş Hanı binası taktiksel kentleşme başlığı altında dönem projesi olarak çalışılmıştır. Öğrencilerin yerinde yaptıkları gözlem ve kullanıcılarla yaptıkları sohbetlerden yola çıkılarak, işlek

bir hat üzerinde konumlanan Vakıf İş Hanı'nın bulunduğu çevrede yoğun ve sık yapılaşma durumundan ötürü sosyal ve kamusal boşluklara ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiş ve bu eksikliklerin giderilmesi öncelik edinilmiştir.

Şekil 1'de gösterildiği üzere yapı, Batı ve Kuzey cephesi caddelere, Güney ve Doğu cepheleri ara sokaklara bakan bir köşe yapısıdır. Yapı ve alanı bulunduğu bölgede bilinen ve yapıldığı tarihten itibaren işlev değişikliği nedeniyle yenilemeye tabi tutulmuş bir binadır.

Şekil 2. Belediye İş Hanı cephe görüntüleri (Dayı, 2019)

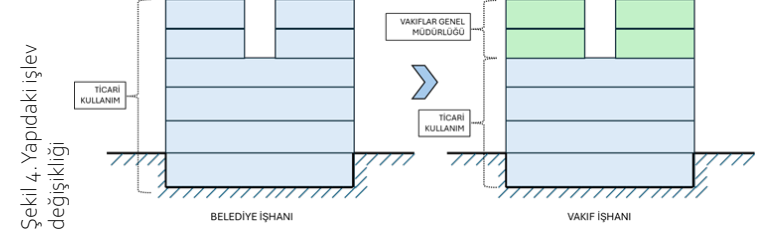
Proje alanındaki bina 1960'larda dönemin şartlarına ve gereksinimlerine göre Belediye İş Hanı olarak döneminin modern mimari üsluplarını yansıtır bir şekilde tasarlanıp kullanıma açılmıştır (Dayı, 2019). Bu dönemlerde Türkiye genelinde ticari kalkınmaya katkı sağlamak adına belediyeler bu şekilde iş hanlarını kullanıma açarak ticari canlılık ve istihdam yaratmayı hedeflemiştir. Türkiye genelinde bu hedefle kullanıma sunulan binalardan birisi de Antalya Belediye İş Hanı'dır. Şekil 2'de gösterildiği üzere Belediye İş Hanı'nın bulunduğu konumda kısmen ikonik karakteri ve modern dışavurumları olan belirgin bir kimliği vardır.

Ancak 2000'li yıllarda Belediye İş Hanı, el değiştirerek Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne devredilmiş ve binada köklü bir yenileme çalışmasına gidilmiştir. Dolayısıyla yapının Şekil 2'de gösterilen modern mimari öğelerin baskın olarak dışa vurulduğu cephe tasarımı ve malzemeleri, yine yapıldığı dönemde moda cephe tasarım ögesi olan kompozit panel kaplamalı giydirme cepheye dönüştürülmüştür (Şekil 3).

Şekil 3. Yenileme çalışmasından sonraki cephe (Dayı, 2019)

Yapı Şekil 4'te ifade edildiği üzere zemin altında bir bodrum kat, zemin üstünde üç kat ticari kullanım, ticari kullanımdan gözle görülür bir yükseklik farkıyla ayrılaştırılmış iki ofis katı olmak üzere toplamda farklı kat yüksekliklerine sahip altı kattan oluşmaktadır. Bina Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün mülkü olduktan sonra en üstteki iki ofis katı Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Antalya Şubesi olarak hizmet vermeye başlamıştır. Altta katlar ise halen ticari kullanımlarını sürdürmektedir.

Şekil 4. Yapıdaki işlev değişikliği

Yapı kullanıma sunulduğu dönemde kent merkezindeki konumu itibarıyla kolay ulaşım ve erişim sağlanmış, sahip olduğu işlevler ile talep görmüştür. Aradan geçen yarım asır süresince yapı alanının, kullanıma sunulduğu ticari niteliğine olan talebin azalması, ulaşım ve erişim imkanlarının kısıtlanması, çevresindeki turizm bölgelerinin yakınlığı, ulaşım seçeneklerindeki ve bölgedeki komşu yapı gruplarındaki değişimler gibi sebeplerle eski canlılığını ve ticari çekiciliğini yitirdiği gözlemlenmektedir. Ancak bulunduğu konum nedeniyle yapı ve alanı birçok imkânın ve potansiyelin de gerçekleşmesine vesile olabilir. ARC 3011 Mimari Tasarım Stüdyosu V sürecinde yapının değişen çevresine, yenilenen kullanım yönetmeliklerine ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçlarına göre uyarlanması üzerine araştırma ve geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Ancak beklentiler konusunda proje yürütücüleri arasında iki farklı müdahale durumu geliştirilmiş ve öğrencilerin bu yönde taktiksel kentleşme çerçevelerini oluşturmaları beklenmiştir.

mevcut yapının durumunun hem güncel deprem ve yangın yönetmeliklerini karşılamakta yetersiz olduğu hem de betonarme taşıyıcı sistem yenileme çalışması yapmak için yeterli mukavemete sahip olmadığı değerlendirilmiştir. Bu nedenle yapının tamamen yıkılıp, yukarıda tariflenen beklentileri karşılayacak tasarım girdileri ile yeniden tasarlanması stüdyonun temel amacını oluşturmuştur.

Onur Eroğuz'un yürütücülüğünü üstlendiği stüdyoda ise mevcut yapı ana taşıyıcı unsurlar ve genel hatları ile yapı gabarisi korunarak, taşıyıcı sisteme eklemeler yapabilme özgürlüğü verilerek ve yeni beklentileri ifade eden tasarım girdileri ile yapının yenilenmesi stüdyonun hedefi olarak belirlenmiştir.

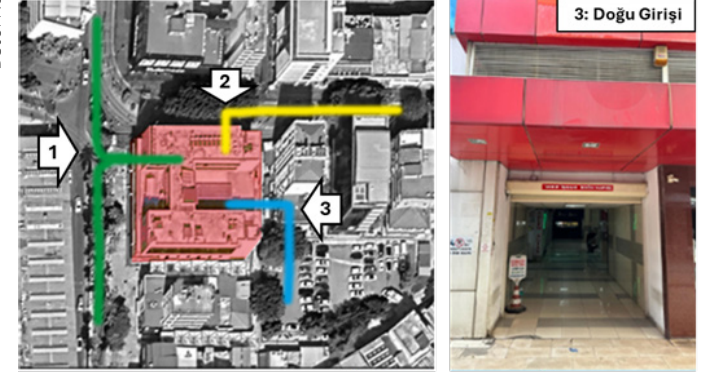
Tasarım Süreci: Kavramlar, Yaklaşımlar, Projeler

Betül Kübra Alparslan, Emre Elibol (Ramazan Sarı Grubu)

Bina şu anki kullanımda ticari faaliyetler adına verilen yerleşim kararları nedeniyle dışarıya kapalıdır. Bunun en temel sebeplerinden birisi, zemin kotundaki ticari dükkanların cadde ve sokaklara hizmet vermesi, binaya giriş imkânı sağlanan üç adet giriş holünün yeterli çekicilikte olmaması ve bir iç avlu etrafına yerleşen diğer ticari dükkanların ve iç avlunun çevre ile ilişki kuramamasıdır. Mevcut durumda binanın bulunduğu konuma yoğun bir yaya akışı söz konusuysa, bina içinde veya iç mekân yerleşim kararlarında bu yaya akışı ile doğrudan ilişki kurma fırsatı sağlayacak sosyal ve kamusal işlev ve etkinlik eksikliği nedeniyle yapının iş hani bölümü sahip olduğu potansiyelini ortaya çıkaramamaktadır.

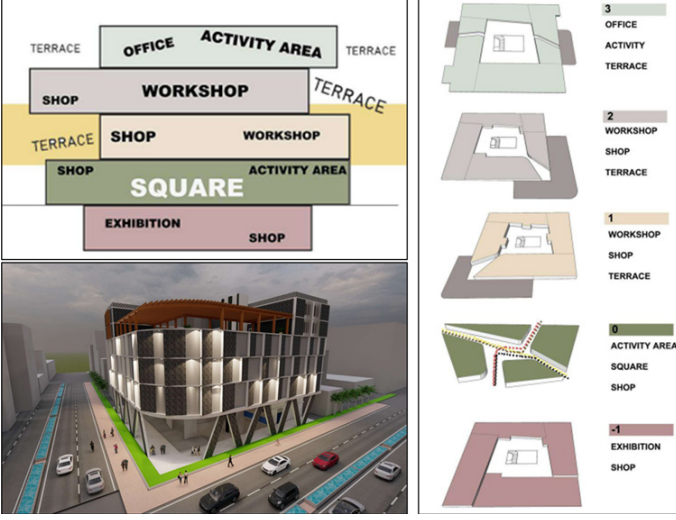
Bu nedenle taktiksel kentleşme çerçevesinde yapı yeniden tasarlanırken Şekil 6'da ifade edildiği üzere, özellikle bodrum ve giriş katlardaki ticari işlevler azaltılmış, sosyal ve kamusal etkinliklere yer verilerek ve kuzey ve batı cephelerinde içeri çekilmeler yapılarak yayalar binaya davet edilmiştir. Böylelikle yapının iş hani kısmı çevresindeki yoğun yaya akışı için bir durak noktası, kamusal karakterin ön plana çıktığı bir yaşam alanına dönüştürülmeye çalışılmıştır.

Erişim, yoğunluk, ulaşım şemaları
-Betül Kübra Alparslan

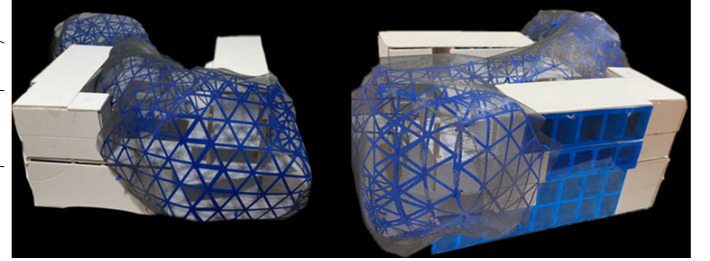
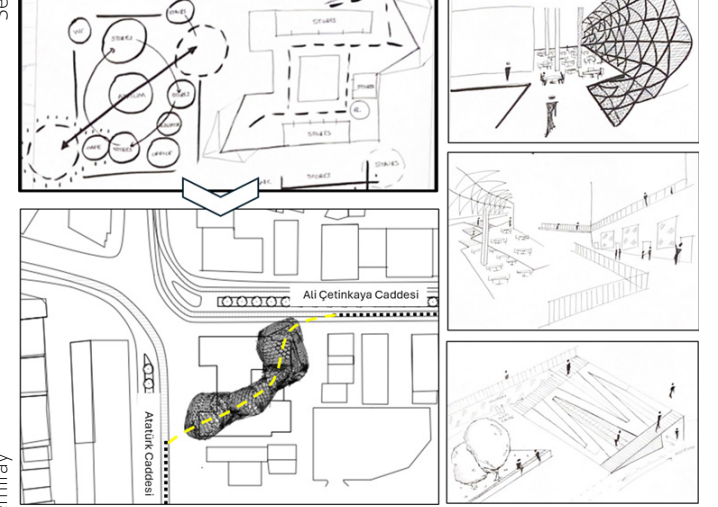
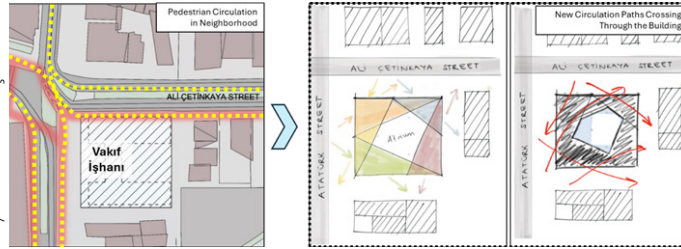
Vakıf İş Hani Binasının Girişleri - Emre Elibol

Serpil Asya Demiray, Selin Yüksel (Onur Eroğuz Grubu)

Binanın taşıyıcı sistemleri olduğu gibi korunup, yönetmeliklerin gerektirdiği güçlendirme çalışmalarının yapıldığı varsayımına göre hareket eden proje grubunda yapının güncel durumdaki dışa kapallılığı ve çevresi için potansiyelinin altında kalan kamusalılığı odağına alan proje geliştirme sürecinde Şekil 9'da gösterilen yoğun yaya akslarını Şekil 10'da belirtilen boşluklar oluşturma ve içeri çekilmeler yaparak yapı ile ilişkilendirilmek istenmiştir. Özellikle Ali Çetinkaya ve Atatürk Caddelerini Şekil 11'de ifade edildiği üzere bina içerisinden birbirine bağlama imkânı veren bağlantılar ile ve bu bağlantılara eklenen sosyal donatılar ve biçimsel dışavurumlar ile binanın çevresi ile olan ilişkisi artırılmaya çalışılmıştır.

Kaynakça

- Anderson, M. (2023). What is tactical urbanism? 4 examples & case studies explored. Milwaukee Tool.
Erişim Adresi: <https://onekeyresources.milwaukeeetool.com/en/tactical-urbanism#:~:text=Tactical%20urbanism%20is%20a%20fast,create%20a%20makeshift%20bike%20lane>
- Dayı, E. B. (2019). The formation of a modern city: Antalya, 1920s-1980s (Doktora Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Leva, L. H. (2023). Urbanism 101: Tactical urbanism.
Erişim Adresi: <https://www.theurbanist.org/2023/06/15/urbanism-101-tactical-urbanism/>
- Lydon, M., & Garcia, A. (2015). Tactical urbanism: Short-term action for long-term change. Island Press.
- Mohankumar, V. (2020). A tactical urbanism guidebook. Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ).
- Street Plans. (2024). Tactical urbanism projects. <https://street-plans.com/tactical-urbanism-projects/>
- Tuna, G. (2022, 29 Mart). Tactical urbanism: What is in a name?. UNDP Türkiye. Erişim Adresi: <https://www.undp.org/turkiye/blog/tactical-urbanism-what-name>

ARC3012

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU VI

Yazarlar:
Hülya AYBEK
Serim Aygen KİŞTİN

Stüdyo Süreci: Kurgu ve Yöntem

Kentlerin hızla büyümesi, inşa etme kültüründe köklü değişimlere yol açarak, mimarlıkta "iyileştirme", "yeniden üretme" ve "güçlendirme" gibi kavramları ön plana çıkarmıştır. Bu bağlamda, mimarlık eğitimi sadece eski yapıları yıkmak ya da âtıl alanları yeniden yapılaşmaya açmak yerine, mevcut yapıları sürdürülebilir bir anlayışla yeniden kurgulama fikrini merkeze almalıdır. Bu anlayış doğrultusunda Mimari Tasarım Stüdyosu VI Antalya'da yer alan Vakıf İş Hanı'nın taşıyıcı sistemini koruyarak ve çevresiyle olan ilişkilerini güçlendirerek "Taktiksel Kentleşme" teması çerçevesinde geliştirilecek projeler ile yeniden işlevlendirilmesini hedeflemiştir.

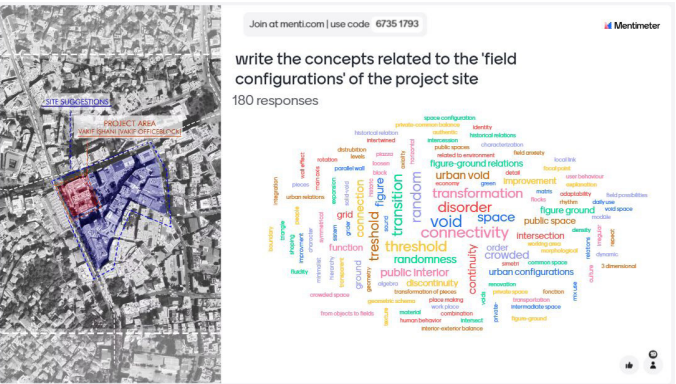
Proje kapsamında, yapının merkezindeki avlu işlevini yerine getiremediği için, bu boşluğun kamusal kullanıma uygun hale getirilmesi üzerinde durulmuştur. Yapının çevresindeki kamusal alanlarla ilişkisinin yeniden tanımlanması, cephelerin yeniden tasarlanması ve gündelik hayatı zenginleştiren mekânsal çözümler geliştirilmesi temel amaçlardan biri olmuştur. Özellikle Vakıf İş Hanı'nın zamanla kent dokusundan kopması nedeniyle, bu stüdyo, yapının kente ve günlük yaşama yeniden entegre edilme yollarını aramıştır.

Stüdyo süreci boyunca özellikle Henri Lefebvre, Stan Allen ve Walter Benjamin' in kuramsal yaklaşımlarına

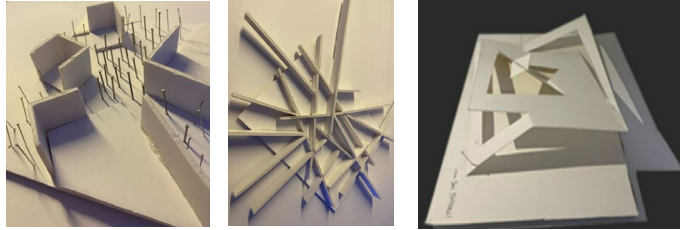
referanslarla yapılan tartışmalar doğrultusunda; "kentsel boşluk" ve "kentsel sınır" kavramları üzerinden "kamusal zemin/yüzey" arttırmak projelerin odak noktasını oluşturur. Dönem başında öğrenciler tarafından okunup tartışılan Stan Allen'ın (1999) "Alan Koşulları" (Field Conditions) metni, mimari ve kentsel tasarımda sabit ve hiyerarşik düzenler yerine, esnek, dinamik ve adaptif sistemlerin önemini vurgular. Mekânsal düzenlemeleri ve potansiyel etkileşimleri dinamik bir şekilde ifade eden diyagramlar, alana ilişkin potansiyelleri görmekte kritik bir araç olarak görülür; çünkü sabit formlar yerine süreçleri ve ilişkileri vurgular. Bu yaklaşım, stüdyoda mekânsal organizasyonun statik değil, sürekli yeniden tanımlanan bir yapıda ele alınmasına ve kamusal alanın "kentsel boşluk" ve "kentsel sınır" kavramları üzerinden tartışılmasına imkân sağlamıştır.

Stüdyonun ikincil okuması olan Walter Benjamin'in (1969) "Pasajlar" kitabı ise kent hayatının mikro düzeydeki detaylarını, gündelik hayatın içindeki unsurlarını ve bunların mekânsal karşılıklarını incelememize olanak tanır. Mekânlar sadece fiziksel yapılar olarak değil, aynı zamanda toplumsal ilişkilerin ve kültürel etkileşimlerin yoğunlaştığı alanlar olarak tanımlanır ve bu bağlamda Vakıf İş Hanı'nın yenilenmesi sadece fiziksel bir dönüşüm değil, aynı zamanda mekânsal ve sosyal bir yeniden yapılandırma süreci olarak ele alınabilir.

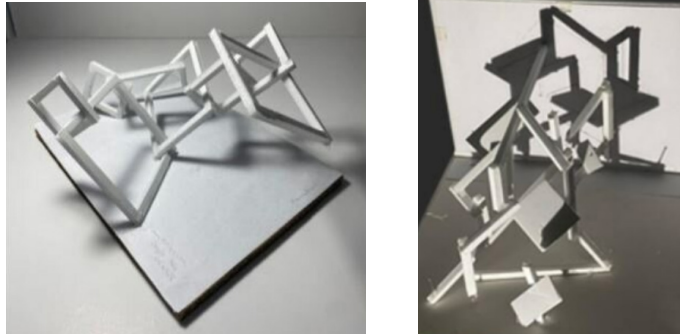
Eski iş hanının mevcut strüktürü korunarak, yapının tarihi ve kültürel bağlamını muhafaza etmenin alternatif yolları kurgularla bölgenin kamusal potansiyelinin artırılması beklenir.

Stüdyonun ilk haftasında yapılan Mekânsal Algı Atölyesi'nde, okumalarla paralel şekilde kente ilişkin deneyimlerimiz üzerine sorular sorulmuş ve cevaplar gruplanarak çeşitli kavramlar belirlenmiştir. Belirlenen kavramlar (karşılaşma, kargaşa, heyecan, düzen, kaos, boşluk, sınır vb.) A6 boyutundaki maketlerle sadece zemin-yüzey-boşluk ilişkilerini odağa alarak ifade edilmiş ve kavramlar hem soyut hem de somut (maketler üzerinden fiziksel öğeler ile) olarak tartışılmıştır.

Kavramsal Maketler - Beyza Boz ve
İrem Deniz Yapraklı

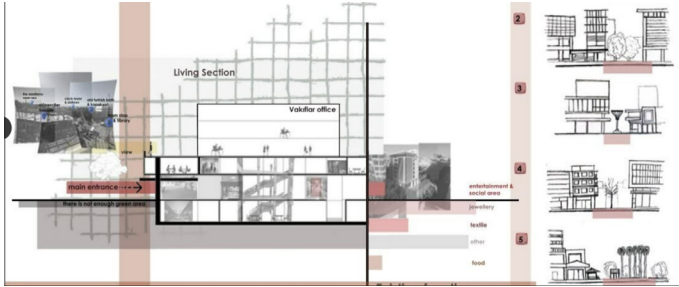
Kavramsal Maketler - İlayda Aslı Genç

İkinci hafta yapılan Zihinsel Haritalama Atölyesi'nde üretilen maket serileri ile ele alınan kavramlar proje alanı üzerinde tekrar yorumlanarak mevcut bağlamdaki akış, boşluk ve sınır durumları ele alınmıştır. Gerçekleştirilen atölyelerin ardından, öğrencilerden yerinde inceleme yapmadan yapı ve çevresinin 1/500 ölçekli maketi istenmiştir. Amaç, harita üzerinden edinilen statik, rijit bilginin, alan gezisi sonrası edinilen gözlem ve deneyimlerle tekrar değerlendirilmesini sağlamaktır. Yapılan stüdyo çalışması, çarşı tasarımını taktiksel-kentsel tasarım üst başlığında ele alır. Rasyonel analizin önemini göz ardı etmeden, öğrencilerin analizlerini ve tasarımlarını, ölçek/oran, malzeme/doku, ışık/gölge, doluluk/bosluk, durağan/hareketlilik kavramları üzerinden ele alır. Böylece kamusal alanların insan duyguları ve ihtiyaçları ile ilişkilerine dair sorgulamaları hedefler.

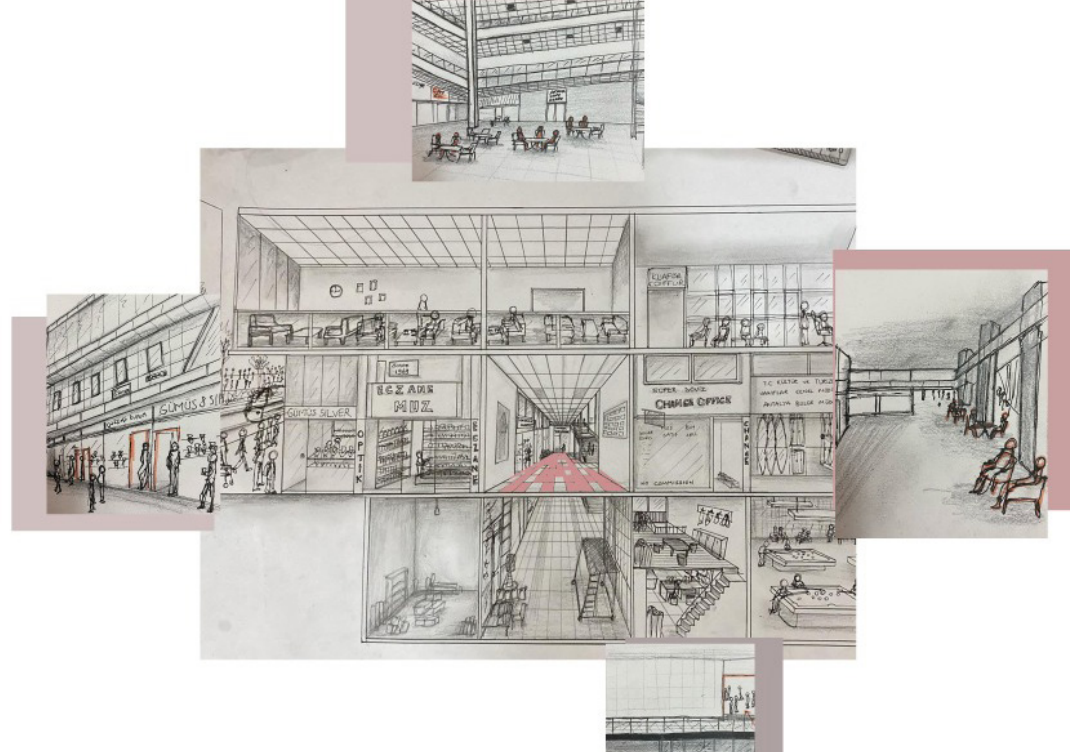
Makro ve mikro ölçekli analizler sonrasında, yapı ölçeğine inilerek yapı ve yakın çevresinin 1/200 ölçekli maketi yapılmıştır. Sonrasında kamusalılığı artırma hedefi ile maket üzerinde mimari program, fonksiyon dağılımları, doluluk-boşluk oranları, dolaşım alanları ve cephe çalışmaları kurgulanmıştır. Eski iş hanının zemin katının ve çevresinin, kamusal alanlar, ticari mekânlar ve sosyal etkileşim alanları gibi farklı kurgular üzerinden tartışılması beklenmiştir.

Maket çalışmaları paralelinde ilerleyen Sokağın Grafiks el Anatomisi ve Ritim Analizi Atölyesi ile yakın çevredeki cephe, yüzey, hacim ve çevre ilişkileri incelenmiştir. Farklı sokak kesitleri üzerinden insan-mekân ilişkilerine, yapı tipolojilerine ve cephe dinamiklerine ilişkin çizimler üretilmiş; çizimler maket üzerinde toplu şekilde temsil edilerek Vakıf İş Hanı'nın korunan strüktürel özellikleri ile mevcut bağlamda nasıl ele alınabileceği tartışılmıştır.

Beş haftalık analiz ve atölye sürecinin ardından, mimari programın oluşturulması ve tasarım önerilerinin geliştirilmesi sürecinde stüdyonun odak noktası çarşı/ ofis birimlerinin oluşturulmasından ziyade, sokaktan başlayıp birimlere kadar süren kullanıcı deneyiminin her aşamasının özenle kurgulanması olmuştur. Öğrencilerden bina bileşenleri olarak tanımlanan giriş, zemin lobisi, merdiven, asansör, rampa, koridor, boşluk, ortak alan ve bölme duvarlar ile sınırlanmayıp, her bir bileşeni yeniden yorumlamaları beklenmiştir.

Sokağın Grafıksel Anatomisi ve Ritim Analizi Atölyesi -
Beyza Boz

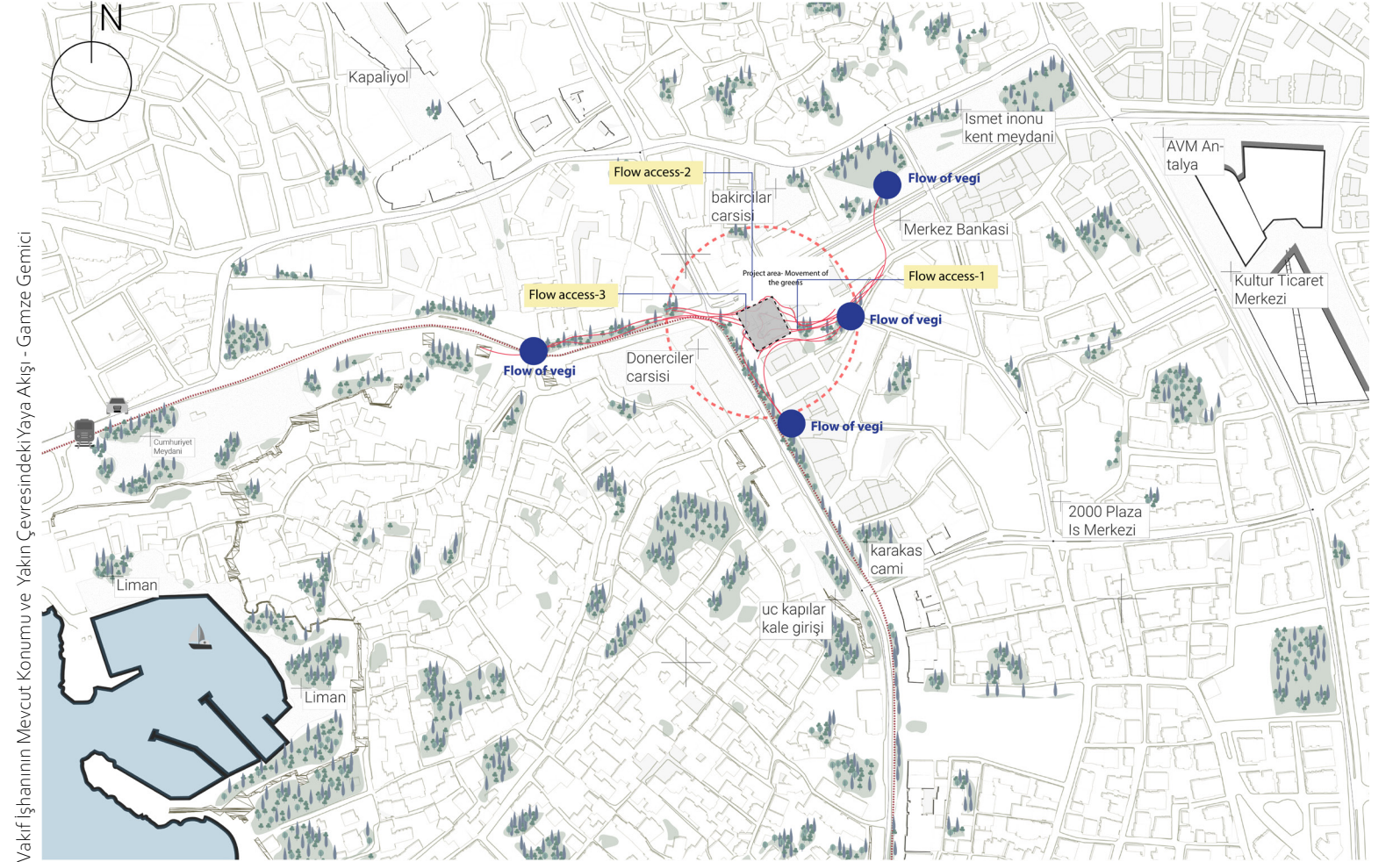

Sokağın Grafiksel Anatomisi ve Ritim
Analizi Atölyesi - Ümitcan Kalkan

Farklı sokak kesitleri üzerinden insan-mekân ilişkilerine, yapı tipolojilerine ve cephe dinamiklerine ilişkin çizimler üretilmiş; çizimler maket üzerinde toplu şekilde temsil edilerek Vakıf İş Hanı'nın korunan strüktürel özellikleri ile mevcut bağlamda nasıl ele alınabileceği tartışılmıştır.

Beş haftalık analiz ve atölye sürecinin ardından, mimari programın oluşturulması ve tasarım önerilerinin geliştirilmesi sürecinde stüdyonun odak noktası çarşı/ ofis birimlerinin oluşturulmasından ziyade, sokaktan başlayıp birimlere kadar süren kullanıcı deneyiminin her aşamasının özenle kurgulanması olmuştur. Öğrencilerden bina bileşenleri olarak tanımlanan giriş, zemin lobisi, merdiven, asansör, rampa, koridor, boşluk, ortak alan ve bölme duvarlar ile sınırlanmayıp, her bir bileşeni yeniden yorumlamaları beklenmiştir.

Tasarım Süreci: Tanımlanan Proje Problemleri Kavramlar, Yaklaşımlar, Projeler

Vakıf İşhanı, Antalya kentinin merkezinde, Kaleiçi'ne yakın bir bölgede, ticaret ve turizmin en yoğun olduğu noktalardan birinde yer almaktadır. Alan analizlerinde görüldüğü üzere Vakıf İş Hanı, şehrin ilk iş hanlarından biri olmasına rağmen, zaman içinde geçirdiği düzenlemeler ve reklam afişleriyle kaplanması sonucu, kapalı ve masif bir kütle haline gelmiştir. Yapının batı cephesinde yoğun bir yaya akışı olmasına rağmen, bu dinamikliğin yapının içinde deneyimlenmediği öğrenciler tarafından gözlemlenmiştir. Vakıf İş Hanı'nın doğu cephesindeki üçgen kamusal alan, yoğun yapı blokları arasında sıkışmış olup, tek yönlü çalışan trafik nedeniyle otopark olarak kullanılmaktadır. Batı cephesindeki yoğun yaya akışı, yapı kütlelerinin bu alanı bloke etmesi sebebiyle etkin bir şekilde kullanılamamaktadır. Mevcut yapı, pek çok tarihi yapıya komşu bir konumda yer almasına ve yoğun bir yaya akışına sahip olmasına rağmen, çevresindeki kültürel zenginlikten faydalanamamaktadır. Kare formundaki kapalı kütle hem çarşı hem de ofis işlevine sahiptir ve yapının tam ortasında bir avlu bulunmaktadır. Bu avlu, yalnızca doğal ışık kaynağı olarak kullanılmış ve üstü kapalı bir şekilde tasarlanmıştır.

Stüdyo çalışması, kentin dinamik yapısı içinde tarihî ve kültürel dokuyu koruyarak mevcut yapının yeniden işlevlendirilmesi ve kamusal alanın artırılması üzerine

odaklanmıştır. Vakıf İş Hanı gibi Antalya kent merkezinde zamanla kimliğini kaybetmiş olan bir yapının, kentsel dönüşüm ve sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde yeniden ele alınarak, yeni kullanım senaryoları oluşturulması, aktif bir yaşam ve ekonomik model geliştirilmesi, stüdyonun ana hedeflerinden biri olmuştur.

Proje, kentsel sınır, boşluk ve zemin kavramları üzerinden yürütülen kapsamlı analizler ve atölye çalışmaları sonucunda, yapının sadece fiziksel değil, aynı zamanda sosyal bir yeniden yapılandırma sürecine tabi tutulması gerektiğini ortaya koymuştur. Stüdyoda geliştirilen projeler, mekânsal organizasyonu sürekli değişen ve gelişen bir yapıda ele almış ve yapının kentin kamusal yaşamına yeniden kazandırılması hedeflenmiştir. Yapının yeniden işlevlendirilmesi sürecinde, kamusal alanların nasıl daha aktif ve katılımcı hale getirilebileceğine dair yenilikçi çözümler geliştirilmiştir.

Stüdyoda geliştirilen projeler iki farklı yaklaşımla gruplandırılabilir:

Bir grup öğrenci, kentsel sınırlar üzerinden projelerini ele almış ve bu sınırların mekânsal organizasyon ile toplumsal etkileşim üzerindeki etkilerini incelemiştir. Sınırlar üzerinden mekânsal hiyerarşiyi yeniden şekillendirip, kullanıcıların iş hanı ve arkasında gizlenmiş olan, sadece otopark işlevi gören doğu yönündeki kamusal alan ile ilişkisini

güçlendirmeye çalışmıştır. Sınırların yalnızca fiziki engeller olmadığı, sosyal etkileşimleri şekillendiren, yönlendiren ve mekânın kullanıcılar üzerinde yarattığı deneyimi belirleyen unsurlar olduğu vurgulanmıştır.

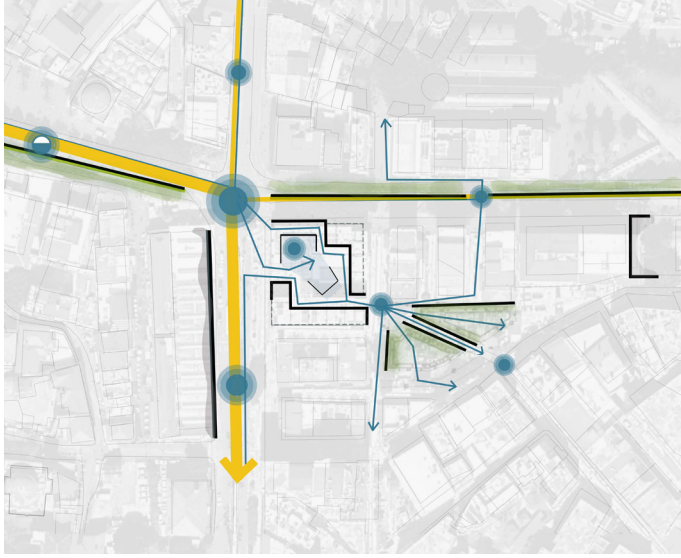

1/100 Maket - Beyza Boz

1/100 Maket - Beyza Boz

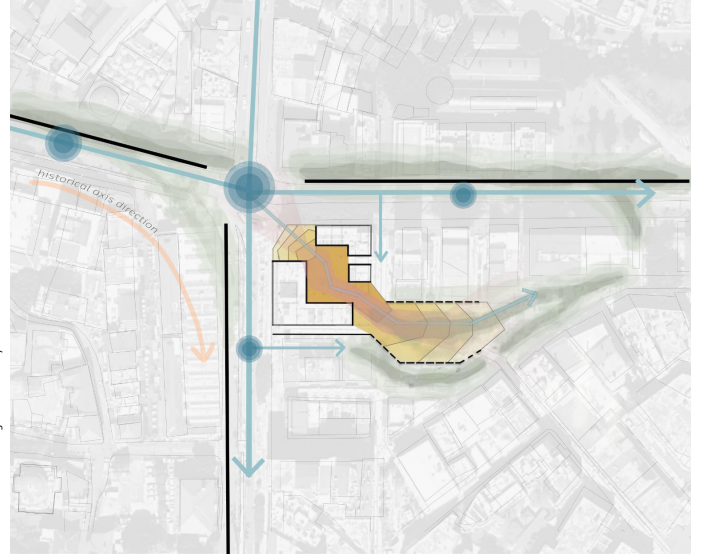
Tasarım Yaklaşımı - Tuğçe Öztürk

Tasarım Yaklaşımı - Gamze Gemici

Tasarım Yaklaşımı - Beyza Boz

İkinci grup ise kentsel boşluklara odaklanmış ve bu boşlukların aktif kullanım potansiyelini değerlendirmiştir. Kent dokusundaki boşlukların mekânsal organizasyon ve kamusal yaşama katkı sağlayabilecek dinamik unsurlar olarak ele alınması gerektiğini ortaya koymuştur. Boşlukların yalnızca geçiş alanları değil, aynı zamanda dinamik sosyal ve kültürel etkileşimlerin merkezi olabileceğini kabul eden bu grup, yapının zemin katında işlevsel boşluklar oluşturmuş ve bu kamusal boşlukları yapının doğusundaki alan ile ilişkilendirmiştir. Vakıf İş Hanı'nın mevcut boşluklarını arttırarak yeniden işlevlendirme önerisinde bulunan bu grup, boşlukları cephe ve dış yüzeylere taşıyarak yapının çevresiyle olan ilişkisini güçlendirmiş ve bu alanları kullanıcılar için daha cazip ve etkileşimli hale getirmiştir

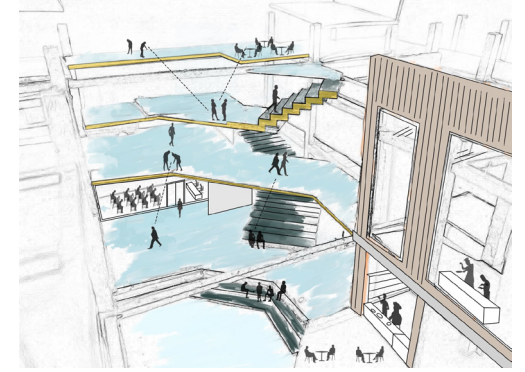
Her iki grubun proje yaklaşımlarında da kamusal zeminin farklı kotlarda, farklı etkinlik kurguları ile nasıl ilişkilendirilebileceği üzerine yoğunlaşmıştır. Zemin kullanımı üzerinden kamusal alanları farklı kotlarda ve peyzaj unsurlarıyla zenginleştiren projeler hem fiziksel hem de deneyimsel çeşitlilik sunmayı hedeflemiştir. Vakıf İş Hanı'nın mevcut zemin katındaki zayıf avlu alanı, bu yaklaşım doğrultusunda yeniden ele alınmış, hemen her katta daha işlevsel ve kamusal alanlar olarak dönüştürülmüştür.

Kentsel mekânların yeniden işlevlendirilmesi, gündelik hayatın canlandırılması ve toplumsal etkileşimlerin artırılması konularına odaklanan projeler, sürdürülebilirlik,

mekânsal organizasyon ve kamusal alanların yeniden yapılandırılması üzerine yapılan araştırmalarla öğrencilere yeni perspektifler kazandırmıştır. Kentsel dönüşüm süreçlerinde, ekonomik ve çevresel etki kadar sosyal boyutların da göz önünde bulundurulmasının önemi vurgulanmıştır.

Projeler farklı formlarda gelişmiş olsa da ortak hedefler; toplumsal etkileşimi artırmak, kentsel yaşam kalitesini yükseltmek, ekonomik canlılığa katkıda bulunmak, toplumsal erişimi ve eşitliği sağlamak, yeşil alanlar ve sürdürülebilir kamusal mekânlar ile şehrin ekolojik dengesine katkıda bulunmaktır. Kısacası, kamusal alanın mekân tasarımı ile artırılmasının, bireylerin refahının yanı sıra toplumun genel refahını artıran bir yaklaşım olduğu anlaşılmıştır. Bu tür mekânların hem fiziksel hem de sosyal çevreyi iyileştirerek daha katılımcı ve kapsayıcı bir topluluk inşa etmeye yardımcı olacağı tasarım sürecinde sıklıkla vurgulanmıştır. Taktiksel kentleşme yaklaşımı ile kamusal alanın artırılması hedeflenmiş; esnek, saydam ve geçici fonksiyonlar için zeminde ve yüzeyde yapılan küçük müdahalelerle kent yaşamının iyileştirilebileceği görülmüştür.

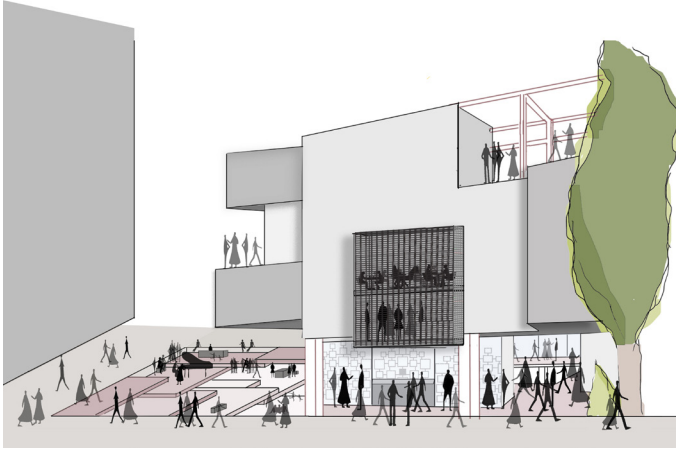
Tasarım Yaklaşımı - Burak Kaan Aksu

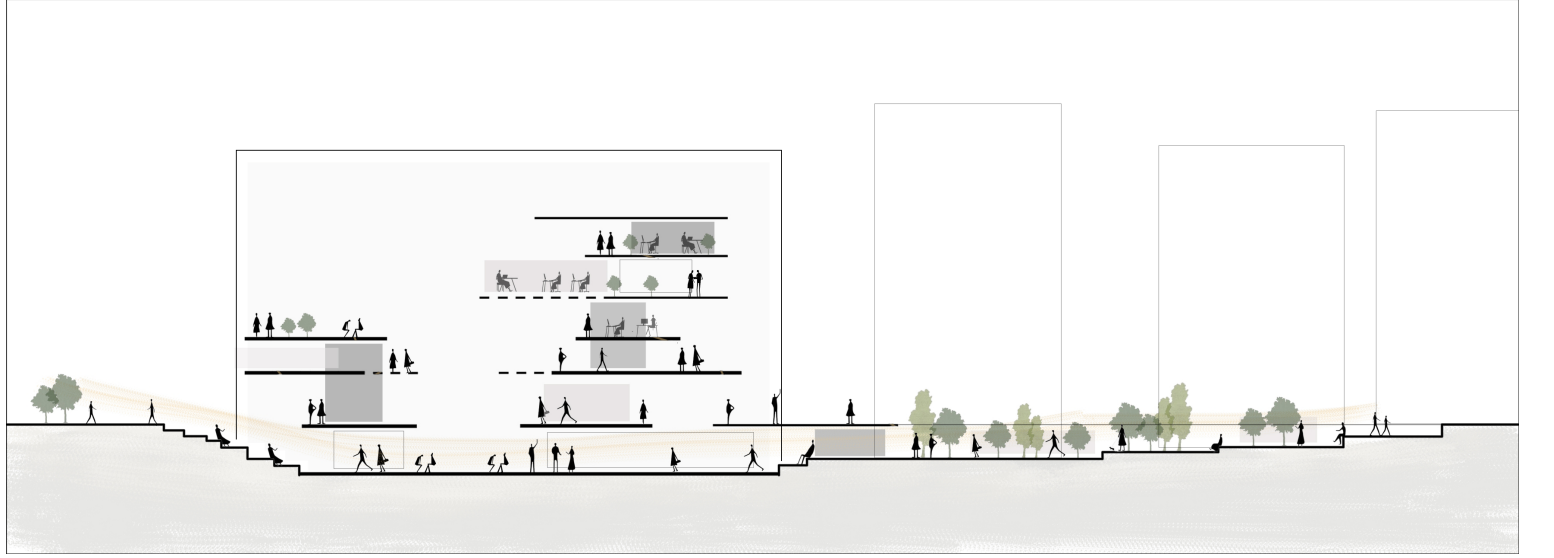
Tasarım Yaklaşımı - Derya Ceren Serbest

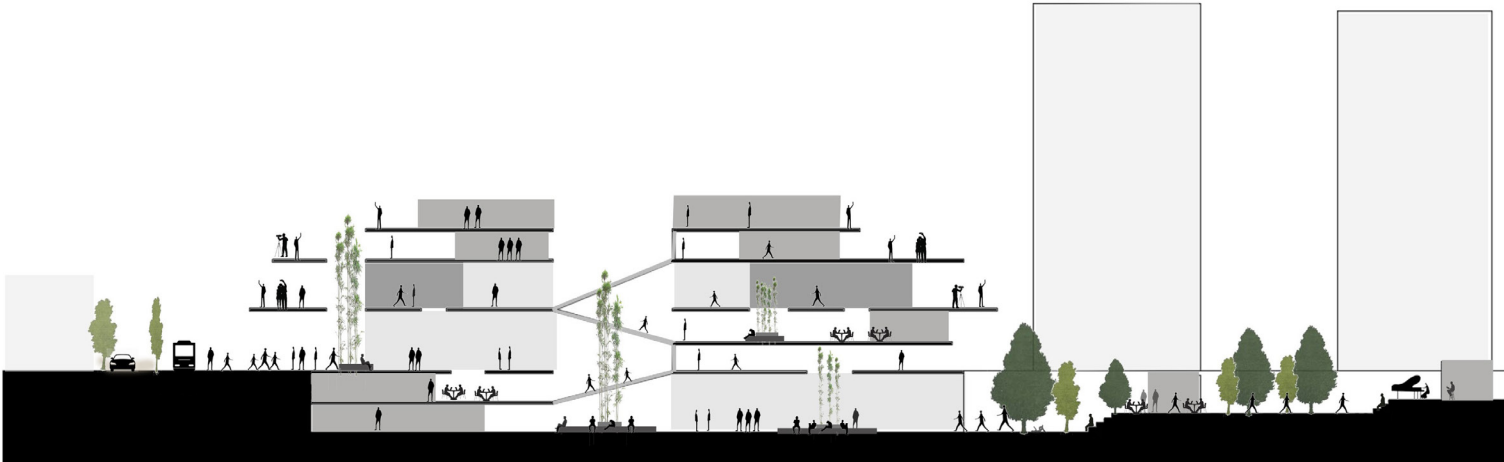
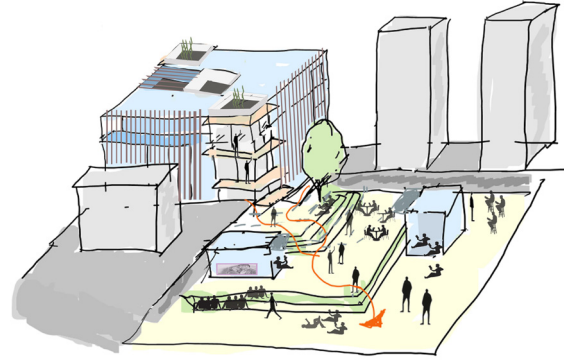
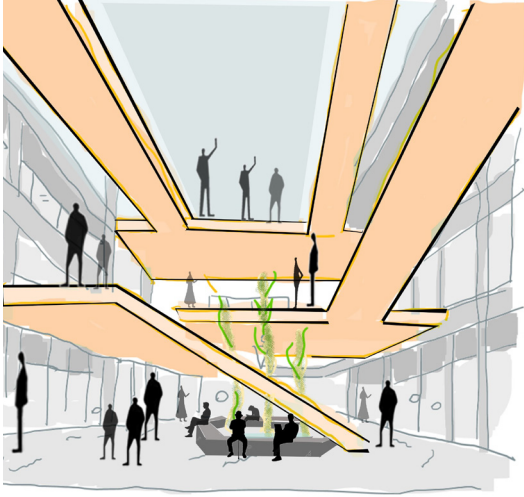

Tasarım Yaklaşımı - İrem Deniz Yapraklı

Tasarım Yaklaşımı - Beyza Boz

Kaynakça

- Allen, S. (1999). Field conditions. H. Allen & P. Hecht (Eds.), Points + Lines: Diagrams and projects for the city içinde (s. 92-103). Princeton Architectural Press.
- Au, F. (2016). Sensory housing: Activating the dead threshold. HKU Faculty of Architecture. https://www.arch.hku.hk/programmes/_arch/gallery-arch/
- Benjamin, W. (1969). The arcades project. (H. Eiland & K. McLaughlin, Trans.). Harvard University Press. (Orijinal eser: 1927-1940).
- Koch, D. & Sand M. (2010) Urban design research: Method and application. Rhythmanalysis – Rhythm as Mode, Methods and Theory for Analysing Urban Complexity
- Lefebvre, H. (2004). Rhythmanalysis: Space, time and everyday life. (S. Elden & G. Moore, Trans.). Continuum. (Orijinal eser: 1992).

ARC 4011

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU VII

Yazarlar:
Salih OFLUOĞLU
Zeynep Ceren DURGUT

Stüdyo Süreci: Kurgu ve Yöntem

Mimari Tasarım Stüdyosu VII dersi mekânsal deneyim, bağlam, işlev, kullanıcı, ölçek, biçimsel kompozisyon gibi temel kavramlara odaklanarak mekân yapım temellerinin araştırıldığı, kişisel kavrayışları destekleyen ve dönem boyunca tasarım sürecinin proje önerileri üzerinden değerlendirildiği karşılaşmalar toplamından oluşmaktadır. Derste öğrencilerin veri toplama, analiz, sentez yöntemleri ile çevresel değerlendirme yaparak bina programı oluşturma ve geliştirme; çevreye, programa ve programın yapıya dönüşme sürecindeki tüm aşamalara hakim olabilmek becerisi; strüktür, detay, konstrüksiyon gibi bileşenlerin tasarımın tüm süreçlerine dahil edilmesi; yapı sistem ve teknolojilerini karmaşık bina programlarının geliştirilmesi sürecinde tasarımın bir parçası haline dönüştürebilmek becerisi; tüm tasarım sürecini farklı ölçeklerdeki değerlendirme ve girdileri kullanarak yönetebilme becerisini ortaya koyması hedeflenmektedir.

2023-2024 Bahar Dönemi'nde dersin ana teması, 'Taktiksel Kentleşme' olarak belirlenmiştir. Bu yaklaşım, genellikle bir bölgede yaşayanların belirli ihtiyaçlarını karşılamak için uzun vadeli değişimi sağlayan mahalle ölçeğindeki hızlı ve düşük maliyetli müdahalelerdir. Bu müdahaleler veya eylemler çoğu kez o bölgede yaşayan kişilerin kendilerinin liderliğinde gerçekleştirilir. Bu eylemlere 'Taktiksel Kentleşme' dışında, 'Gerilla Şehirciliği', 'Pop-up Şehirciliği', 'Şehir Onarımı'

veya 'Kendin Yap Şehirciliği' isimleri de verilmektedir. Taktiksel kentleşme, değişimi teşvik etmek için kasıtlı ve aşamalı bir yaklaşım benimsemek, yerel planlama zorluklarına yerel çözümler sunmak, kısa vadeli taahhütler ve gerçekçi beklentiler oluşturmak, büyük bir sonuç elde etmek için düşük riskler almak ve vatandaşlar arasında sosyal sermayeyi geliştirmek gibi özellikler içermektedir (Lydon vd., 2012). Taktiksel kentleşme çerçevesinde sıklıkla uygulanan yöntemler arasında sokak makyajları, açık alan düzenlemeleri, görsel katalizörler, kentsel oyunlar, gerilla bahçeciliği, pop-up mağazalar, geçici kafeler, mobil satıcılar ve sokak fuarları gibi çeşitli uygulamalar bulunmaktadır. Bu uygulamalar ölçeğe göre değişiklik gösterebilir. Bu bağlamda, stüdyoda öğrencilerin 'kentsel yenileme' alt başlığının odağındaki taktikleri kullanmaları ve kentsel çevreye katkıda bulunacak, bölgenin yenilenmesini ve dönüşümünü sağlayacak bir proje üretmeleri beklenmiştir.

Taktiksel kentleşme teması ile ilişkili olarak tasarlanması beklenen projenin konusu 'Sağlıklı Yaşam Merkezi ve Otel Kompleksi' olarak belirlenmiştir. Sağlıklı yaşam merkezleri, bütünüleyici tıp yöntemleri ile bütünsel bir yaklaşımla hastalarının zihinsel ve fiziksel sağlıklarını iyileştirmeye odaklanırlar. Bu yapı tipi, genellikle sağlık, eğitim ve konaklama gibi farklı ana işlevleri bünyesinde barındırmaktadır. Öğrencilerden de sağlıklı yaşam merkezlerinde takip edilen yaklaşımları destekleyen işlev ve mekânsal çözümleri alanda uygulamaları beklenmiştir.

Kapalı alan olarak, ruhsal ve fiziksel tedavi klinikleri (psikolojik destek ünitesi, terapi odaları, psikolog ve hemşire odaları, fizik tedavi, diyet, estetik bölümü, spor alanları, yoga stüdyoları, spa/sağlıklı yaşam odaları, dinlenme alanları, kapalı ve açık yüzme havuzu vb.), farkındalık yaratma ve rehabilitasyon için eğitim alanları, kütüphane ve medikal otel tasarlanması istenmiştir.

Proje alanı olarak, Antalya Muratpaşa'da Anafartalar Caddesi üzerinde yer alan Atatürk Devlet Hastanesi'nin yer aldığı alan seçilmiştir. Mevcut hastane yapısının fiziksel durumundaki problemler nedeniyle yıkılıp yerine yeni bir sağlık yapısı yapılması bir süredir tartışılan güncel bir konudur (Habertürk, 2020). Üst ölçekte yapı kompleksi ile yapılı çevre arasındaki ilişkilerin dikkate alınması ve tasarlanması beklenmiştir. Çevredeki önemli yapıların, açık alanların, önemli aksların, işlevlerin vb. değerlendirilmesi ve proje ile ilişkilendirilmesi istenmiştir. Proje alanında hastaların tedavisini olumlu yönde etkileyecek ve yakın çevredeki kullanıcıları da alanı kullanmaya davet edecek açık ve yarı açık kamusal alanlar tasarlanması önerilmiştir.

Tasarım sürecinde özellikle önemli olan ve dikkate alınması gereken konular; hasta merkezli tasarım, verimli dolaşım, esneklik ve uyarlanabilirlik, erişilebilirlik ve evrensel tasarım, doğal ışık, tasarımla entegre olan açık yeşil alanlar, sürdürülebilir tasarım, hasta eğitim alanları, toplum ile bütünleşen tasarım, gürültü-ses kontrolü, farkındalık

ve meditasyon alanları, terapötik peyzaj, sağlıklı yaşam mutfacı ve beslenme alanları ile sanat ve estetik.

Bu proje çerçevesinde temel taktiksel kentleşme yaklaşımları genel olarak; topluluk katılımı ve refah, doğa ile bağlantı, aktif yaşam tarzlarının teşviki, topluluk eğitimi ve farkındalığı, sürdürülebilir uygulamaların teşviki ve hasta deneyimi üzerindeki olumlu etkileri üzerinedir. Bu kapsamda, yol gösterici olması amacıyla iç ve dış mekânda kullanılabilecek bazı taktiksel kentleşme yaklaşımları öğrencilerle paylaşılmış ve bu yaklaşımlara ilave başkalarını da önerebilecekleri söylenmiştir. Dış mekânlar için; topluluk bahçeleri, açık hava fitness istasyonları, sanat enstalasyonları, etkinlikler için sokakların geçici olarak kapatılması, açık hava performans alanları ve oturma alanları önerilmiştir. İç mekanlar için ise; esnek aktivite alanları, sanat sergileri, esnek öğrenme alanları, sağlık kafeteryası veya geçici yemek istasyonları, uyarlanabilir meditasyon ve rahatlama alanları, sağlık sanat projeleri, sağlık ürünleri için geçici perakende satış noktaları ile sağlık kütüphanesi veya okuma köşeleri önerilmiştir.

Tasarım Süreci: Kavramlar, Yaklaşımlar, Projeler

Stüdyo kapsamında üretilen projeler taktiksel kentleşme ve proje konusu arasında kurdukları ilişki, arsa ile kurulan ilişkileri, plan ve kütleli çözümleri bakımından incelenmiş, yapı dışındaki arsa açık alanlarının kullanımında öne çıkan

projeler aşağıda açıklanmıştır:

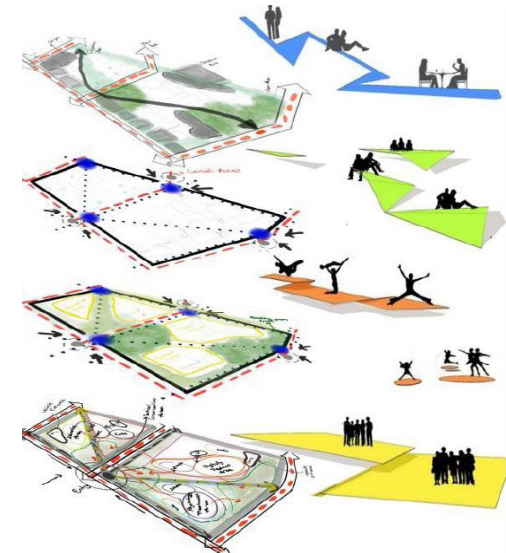
Ecem Su Akyol tarafından tasarlanan birinci projede temel amaç sağlık ve konaklama yapılarının vereceği hizmete kentsel dokuyu geliştirme ve sosyal ilişkileri güçlendirmenin eklemlenmesidir. Tasarlanan kompleksin kentin daha yaşanabilir ve insan merkezli hale gelmesine katkıda bulunması hedeflenmiştir. Taktiksel kentleşme, yapının çevresi ve diğer kullanıcılarla kurduğu ilişkileri güçlendirmek için kullanılmıştır. Hastane ve otel, dışarıya kapalı özel yapılar olarak değil, dışa dönük, çevresi ile bütünleşen, modern yaşam tarzına uygun, yenilikçi, yarı kamusal yapılar olarak tasarlanmıştır.

Proje alanı iki ana cadde arasında bir tampon alan oluşturmakta, bu caddeleri hem ayırıp hem de

bağlamaktadır. Alanın yaklaşık 1,5 km güneyinde yer alan ve kentin önemli bir odak noktası olan MarkAntalya AVM'den başlayıp, Şarmpol Caddesi üzerinden proje alanına uzanan aks, önce hastaneye sonra da otele erişerek tasarlanan yapıları kentle bağlamaktadır. Projede, taktiksel kentleşme teması çerçevesinde, ortak yaşam alanları oluşturularak toplumsal kullanım teşvik edilmektedir. Açık alanlar, kolektif terapi alanları ve toplum bahçeleri gibi alanlar, kullanıcılar ve çevre arasındaki ilişkileri güçlendirmek için tasarlanmıştır.

Öykü Öztürk tarafından tasarlanan diğer projede kamusal bir yapı ve çevresinde açık alanlar olan mevcut hastane alanının düzensiz, aşırı gürültülü, özellikle hastane ziyaretçileri olmak üzere tüm kullanıcılar için karmaşık ve kaotik olmasına vurgu yapılmıştır. Bu ortamın proje önerisi ile halkın kullanımına açılacak huzurlu ve konforlu bir alana dönüştürülmesi hedeflenmiştir. Projede, arsayı ikiye bölen mevcut yol korunmuş, yolun daha kolay erişim sağlanan güney yönüne hastane ve daha sakin olan kuzey yönüne otel yapısı konumlandırılmıştır. Peyzaj düzenlemesinde, hastaların kullanımını desteklemek ve sosyal etkileşimi teşvik etmek için çeşitli taktiksel kentleşme yaklaşımları kullanılmıştır.

Proje içindeki açık alanların farklı zamanlarda geçici olarak kapatılarak, meditasyon, tiyatro, konser, duvar boyama, sergi, kitap günleri, ışık gösterileri, sinema, satış alanları gibi farklı işlevler için kullanılması planlanmıştır. Aynı zamanda

Proje yapıları ve dış mekân kullanımını gösteren 3B perspektif anlatım - Ecem Su Akyol

Proje yapıları ve dış mekân kullanımını gösteren 3B perspektif anlatım, Arsa'daki odak noktaları ve açık alan kullanımları - Öykü Öztürk

fizik tedavi uygulamalarının bazılarının da buralarda yapılabileceği öngörülmüştür. Proje ile, sosyalleşmeyi terapötik ortamlarla birleştirerek bölgeyi kentin bir odak noktası olarak yeniden kurmak ve herkes için canlı, doğal bir alan yaratmak hedeflenmiştir.

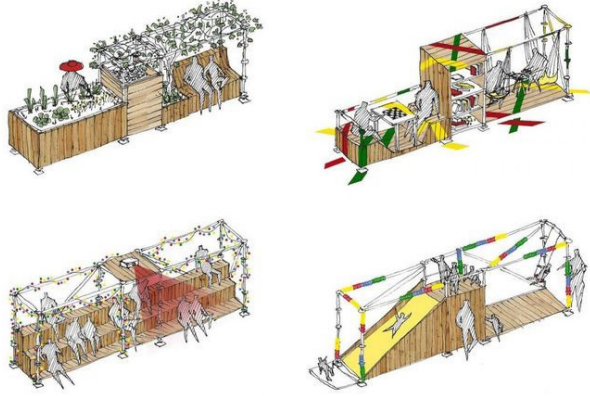
Son olarak Öyküm Selen Kurt tarafından tasarlanan projede yine yukarıdaki projelerde de ifade edildiği gibi trafik ve araç yoğunluğu, gürültü, otopark yetersizliği gibi olumsuz yanlara değinilmiş ve alanın kamusal kullanım amaçlı daha sürdürülebilir, erişilebilir ve yaşanabilir bir mekâna dönüştürülmesine odaklanılmıştır. Bu doğrultuda mevcut ana kavşaklar ve yeşil alanları koruyarak yeşil alanı artırmayı hedefleyen, insan ölçeğine uygun, akışkan ve esnek bir öneri geliştirilmiştir. Havalimanına ulaşım kolaylığı göz önünde bulundurularak otel ve eğitim birimleri için uygun lokasyonlar belirlenmiştir. Proje alanını çevreleyen alanlarda açık otoparklar düşünülmüş, böylece alanda kesintisiz kullanım artırılması ve trafik yoğunluğunun azaltılması sağlanmıştır.

Tasarımda, belirli, tekrarlı bir modüler sistem kullanılmıştır. Yapılar arasında birbiri ile ilişkilendirilen bir akışkanlık oluşturulmaya çalışılmıştır. Modüler sistem açık alan tasarımında da uygulanmış ve taktiksel kentleşme yaklaşımlarından faydalanılmıştır. Yaya yolları ve yeşil alanların belirli noktalarına kullanıcı ihtiyaçlarına yanıt verebilen ve değişen gereksinimlere uyum sağlayabilen bir

Proje yapıları ve dış mekân kullanımını gösteren 3B perspektif anlatım - Öyküm S. Kurt

yapı yaratmak amacıyla farklı işlevler barındırabilen kiosklar yerleştirilmiştir.

ARC 4011 Stüdyosu'nda Sağlık Yaşam Merkezi ve Otel Kompleksi konusu 'Taktiksel Kentleşme' teması ile ele alınarak, yapı çevrenin toplumsal yaşama katkısı hakkında farkındalık sağlanmıştır. Projede takip edilen tema ile ilgili temel kazanımlarından birisi, öğrencilerin yaşadıkları yapı çevrede ilk etapta görünmeyen toplumsal ihtiyaçlarla ilgili daha duyarlı hale gelmelerinin ve kitlesel olarak da değişime katkıda bulunabilmelerinin sağlanmasıdır. İkinci kazanım ise taktiksel kentleşmenin tasarımcı bakış açısıyla projede var olması ve işler hale getirilmesinin nasıl mümkün olabileceğini düşünme fırsatı sunmasıdır.

Kaynakça

- Habertürk (2020). "Atatürk Devlet Hastanesi'nin yıkılıp yerine 300 yataklı otel konforundaki hastane yapılacak." 14.01.2020. Erişim: 5 Ağustos 2024. <https://www.haberturk.com/antalya-haberleri/74763487-ataturk-devlet-hastanesinin-yikilip-yerine-300-yatakli-otel-konforundaki-hastane>.
- Lydon, M. vd. (2012). Tactical urbanism Vol. 1. The Street Plans Collaborative, NextGen. Street Plans. Tactical Urbanism: Vol 1-6. <http://tacticalurbanismguide.com/guides/>

ARC 4012

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU VIII

Yazarlar:

**Alper GÜLLE
Merve ARTKAN**

Stüdyo Süreci: Kurgu ve Yöntem

Antalya Bilim Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü 2023-2024 Bahar Dönemi Mimari Tasarım VIII Stüdyosu kapsamında, katılımcılardan "Taktiksel Kentleşme" temasını temel alarak proje yaklaşım ve içeriklerini oluşturmaları; bu içeriklerin kentin mevcut ekonomik, sosyal ve kültürel işleyişine eklemlenmeleri ve/veya bu işleyişleri yeniden üretmeleri beklenmiştir. Proje yaklaşım ve içeriklerinin hem içinde bulunan kentsel akıştaki ilişki ve işleyişlere hem de tasarım düşüncesinin oluşturulduğu zihinsel akıştaki temsil yöntem ve nesnelere odaklanarak ortaya çıkarılacak enformasyon ile ilintili olarak üretilmesi hedeflenmiştir.

Bu çerçevede stüdyo süreci üç temel bölümde ilerlemiştir:

Öncelikli olarak kentsel akıştaki ilişki ve işleyişlerin mikro ve makro ölçekteki durumları ile birbirleriyle etkileşimlerinin temsil edilmesine odaklanılmıştır. Bu doğrultuda, bütün öğeleri iş birliği içerisinde olan dinamik ve sistematik bir kümeye benzetilen kente (Alexander, 1965) yapılacak her türlü mekânsal müdahalenin, öncelikle yer ve bağlam ile ilişkileri ve etkileşimleri açısından değerlendirilerek, ortaya çıkaracağı potansiyellerin tartışılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Stüdyo sürecinin başlangıcı da kentsel dinamikler çerçevesinde taktiksel müdahalelerin yapılabileceği boşluklar, sınırlar ve eşiklerin tespitini, daha

sonra da odaklanılan fiziksel yapının mikro ve makro ölçekteki durumunun ve etkileşimlerinin temsil edilmesini içermektedir.

Stüdyo sürecinde ilk aşamada elde edilen temsillerin incelenmesiyle yeniden üretilecek enformasyonun yorumlanması ve bu doğrultuda projelerin temel yaklaşımlarının oluşturulması ikinci aşamanın temel hedefidir. Katılımcılar, odaklandıkları bölgenin mevcut ekonomik, sosyal ve kültürel işleyişleri üzerinden ürettikleri temsil biçim ve yöntemleriyle elde edilen enformasyonu incelemişlerdir. Üretilen enformasyon üzerinden gerçekleşen tartışmalar her biri kişiye özgü kavrayışlarla elde edilen farklı tasarım problemlerinin ve kavramsal çözümlemelerin ortaya çıkmasına olanak tanımıştır.

Tasarım pratiğinde karşılıklı bilgi paylaşımına ve eleştirilere olanak sağlayan ortamların, tasarım temsillerindeki gömülü bilgi kadar önemli olduğu düşünülmektedir. Bir tasarımın gelişimi aynı zamanda sosyal bir sürecin parçası olup konuşma ve eylemde gerçekleştirilmektedir (Luck, 2007). Stüdyoda erken tasarım evresinden nihai ürün elde edilene kadarki süreçte, öğreten ve öğrenen tüm aktörler arasında haftalık periyotlarla gerçekleşen tasarım tartışmaları ile paylaşımlar tasarım süreçlerini yönlendiren temel yöntemler (Milovanovic & Gero, 2020) olmuştur. Bununla birlikte dönem içerisinde geniş bir katılımı gerçekleştirilen jüriler aracılığıyla bu tartışmalar stüdyo dışına açılarak

öğreten aktörler tarafından yapılan eleştirilerin içeriği farklı pedagojik hedefler (Goldschmidt vd., 2014) doğrultusunda zenginleştirilmiştir.

Sürecin devamında; belirlenen proje alanları, tasarım problemleri ve kavramsal çözümlemeler üzerinden kentsel ölçekte veri elde etmek amacıyla çeşitli analizler yapılmıştır. Bu analizlerin yorumlanmasıyla yeniden üretilen tasarım problemleri için bağlamın geçici formlarını oluşturmak üzere yaklaşım, teknik ve yöntemlerin geliştirilmesine odaklanılmıştır.

Son olarak stüdyo sürecinin başından itibaren irdelenen “Taktiksel Kentleşme” temasının tasarım sürecinin bir parçası olarak kabul edilen yorumlama eylemi (Luck, 2007) ile tüm tasarım sürecine ait temsiller yeniden değerlendirilmiş, potansiyel ilişkilerin keşfiyle üretilen kişiye özgü tasarım kavramları ve kararları aracılığıyla proje süreci yapılandırılarak mimari üretimler gerçekleştirilmiştir.

Bahsedilen çerçeveye eşlik eden dört adet jüri değerlendirmesiyle iki adet atölye çalışması ve bu çalışmalarda yapılan üretimler üzerinden gerçekleştirilen tüm tartışmalar stüdyo sürecini desteklemiştir. Atölye çalışmalarından ilki, katılımcıların tartışmalarının ve kritiklerinin daha etkin olabilmesi için jüri değerlendirmesi öncesinde tasarım önerilerinin gelişimini destekleyecek bir eskiz çalışması şeklinde kurgulanmıştır. Eskizin, tasarımcı

için düşünme ve konuşma taslağı olarak bir tasarım reçetesi oluşturduğu, tüm temsiller içerisinde çeşitli bilgi düzeylerini entegre etme ve desteklemede ön plana çıktığı düşünülmektedir (Ferguson, 1992). Bu bağlamda stüdyoda gerçekleştirilen diğer atölye de gün boyu sürececek bir eskiz çalışmasından oluşmuştur. Kurgulanan bu iki atölye çalışmasıyla, katılımcıların tasarım ve temsillerinin gelişiminin hızlandırılması ve üretkenliklerinin artırılması amaçlanmıştır.

“Taktiksel Kentleşme” teması üzerinden bireysel olarak üretilen ve ilgili temayla ilintili proje üretim sürecine eşlik eden kavramlar hem temsil üretim süreçlerinin hem de tasarım süreçlerinin taşıyıcısı olarak işlenmişlerdir. Taktiksel kentleşme teması, içerisinden çekilen kavramlar ve yaklaşımların tasarımcılar tarafından yorumlanması ve yeniden üretilmesiyle öznelştirilerek tasarımların üretilmesinde bir referans olarak yer almıştır.

Tasarım Süreci: Kavramlar, Yaklaşımlar, Projeler

“Taktiksel Kentleşme” teması, ARC 4012 stüdyosunun içeriği ve ölçeğinin gereklilikleri kapsamında ilişkilendiği kavram ve yaklaşımlar aracılığıyla tasarım süreci boyunca tartışılmıştır. Belirlenen tema tasarım süreci boyunca keskin sınırları olmayan, yoruma açık, problemlere ve çözümlere ait çeşitli potansiyelleri içerisinde barındıran bir biçimde

verilmiştir. Bir mimari tasarım stüdyosunda tasarım probleminin veriliş biçiminin zenginliği ve karmaşıklığı, tasarım düşüncesinin nasıl geliştirileceği konusunda çok çeşitli sorgulamalara yol açan temel bir bileşendir (Cross, 2007). Dolayısıyla taktiksel kentleşme temasının sınırlarının muğlaklaştırılarak katılımcıların yorumuna açık bir şekilde verilmesi, kent eleştirileriyle birlikte ele alınacak tasarım problemlerinin ve önerilerinin her bir katılımcı açısından özgünleşmesine olanak tanımaktadır.

Bu doğrultuda tasarımcılar, analizden üretime kadar bütün tasarım sürecini kapsayacak şekilde taktiksel kentleşme temasını, alt bileşenleri ve ilişkilenen kavramlarıyla temsil etme biçimlerine odaklanmışlardır. Tasarımın, tüm tasarım süreci aşamalarıyla ilişkilenen farklı ölçeklerde ve çok sayıda temsil türünün manipüle edilmesini gerektirdiği (Milovanovic ve Gero, 2020) düşüncesi, stüdyonun genel yaklaşımını oluşturmaktadır. Tasarım bilgisinin dışsallaştırılarak tasarım temsillerine entegrasi ve süreç içerisindeki manipülasyonu, tasarımların yönünü etkilemektedir. Bu temsiller, süreç boyunca bir iletişim ve tasarım aracı olmasının yanı sıra stüdyoda bir pedagojik araç olarak hizmet etmektedir (Schön, 1992).

Bu çerçevede taktiksel kentleşme temasıyla birlikte tasarım ve temsil süreçlerini şekillendiren ortak yaklaşım ve üretimler temel olarak aşağıdaki başlıklar üzerinden değerlendirilmiştir:

- Kamusal alanın, kullanım biçimlerinin ve bireylerin günlük yaşam pratiklerine dair taktiksel yollarının incelenmesiyle, gündelik hayatı merkeze alan bir yaklaşımla inşa edilmesi (De Certeau, 1984),
- Taktiksel müdahalelerin ve eylemlerin belirli bir yer bağlama dayandığında sunduğu potansiyellerin değerlendirilerek ölçeklenebilir mekânsal müdahale biçimlerinin üretilmesi (Stagias, 2024),
- Kamusal alandaki problemler için bu alanlara resmi olmayan müdahaleler yapılabilmesine imkân tanıyacak mekânsal işleyişler ve potansiyellerin üretilmesi (Stagias, 2024).

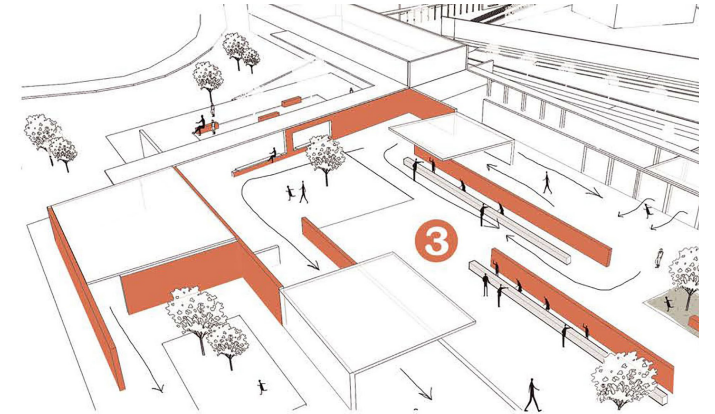
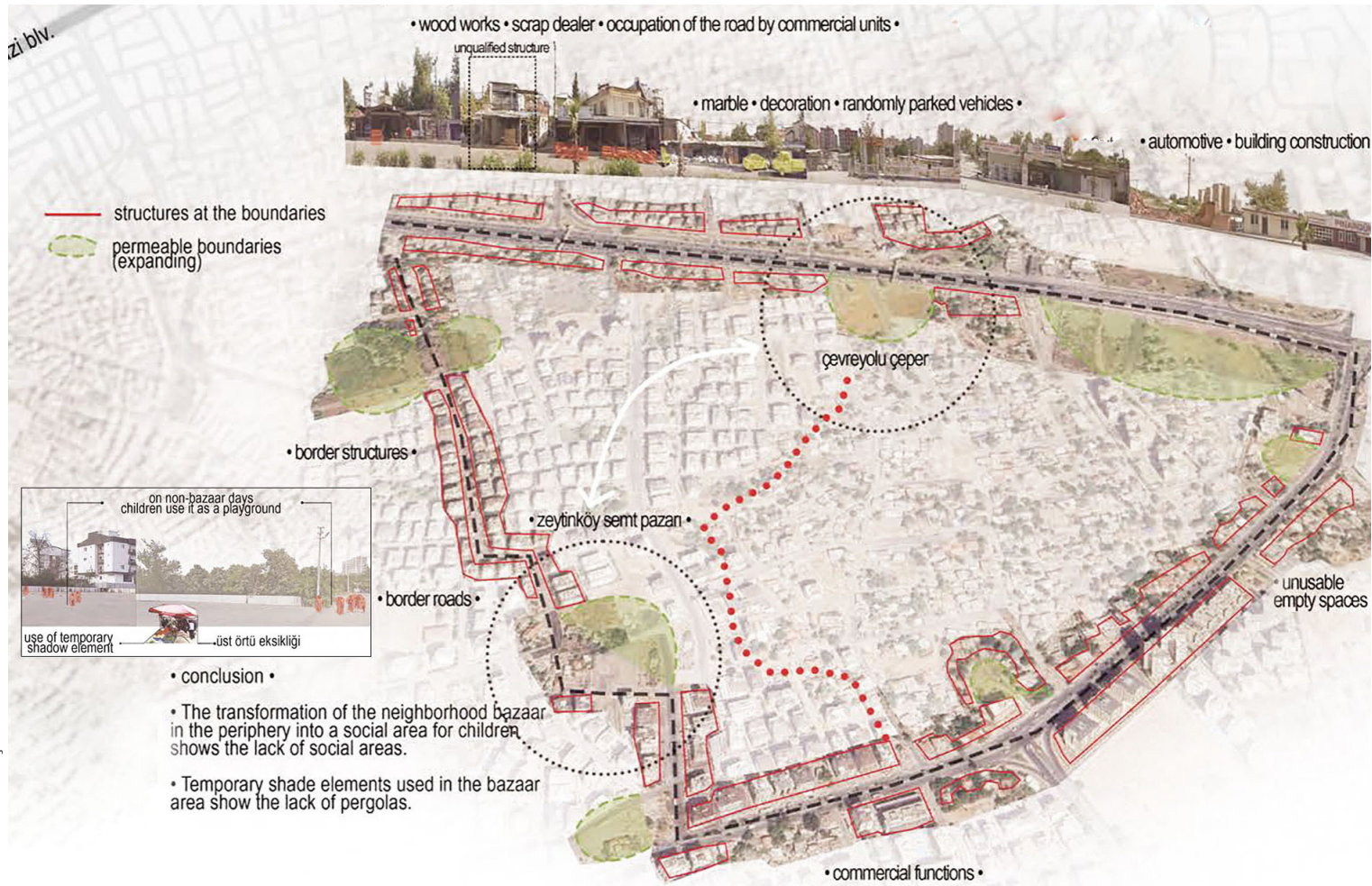
Stüdyoda öncelikle kamusal alanın inşası, kente dair eleştirel okumalar ve tartışmalar odağında taktiksel kentleşme temasına yaklaşımda temel kavrayışlardan biri olarak ele alınmış, hem mevcut durumdaki işleyiş ve ilişkilerin incelenmesine hem de yeni ilişki ve işleyişlerin üretilmesine katkı sağlayacak tasarım süreçlerinin taşıyıcısı olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla taktiksel kentleşme, açık ve yinelemeli geliştirme metodolojilerini ve sosyal etkileşime yönelik yenilikçi olanakları içermesi açısından, kentler ve sakinleri için ölçeklenebilir müdahalelerle mahallenin inşasına, kamusal alanları değiştirmeye veya yeniden yapılandırmaya fırsat veren bir yaklaşımla (Lydon ve Garcia, 2015) temellendirilmiş, üretilen projeler özellikle bu temel göz önüne alınarak şekillendirilmiştir.

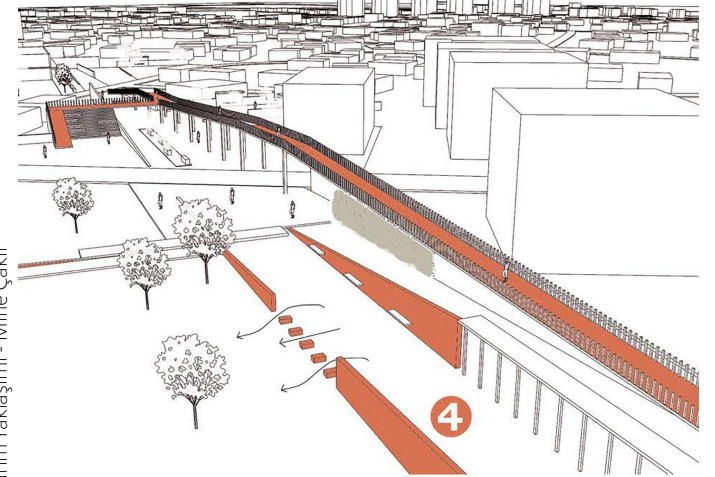
Kamusal alanlar evden dışarı adım atmakla başlayan; yürüme, karşılaşma, buluşma, tartışma ve dayanışma gibi toplumsal yaşamdaki farklı eylem potansiyellerinin üretildiği kolektif ortamlardır (Özbek, 2004). Bu doğrultuda çevresiyle arasında sınırların olduğu Zeytinköy ve benzeri mahalleleri analiz eden **"Kentsel Sızıntılar"** projesi, dış çeperden sızıntılar öneren bir yaklaşım benimseyerek mevcut bölgedeki kamusal eylem potansiyellerinin düzenlenmesine ve çeşitlendirilmesine yönelik müdahalelere yönelmiştir.

Ekonomik, sosyal ve bölgesel sınırları dahilinde kendi kamusallığını oluşturan Zeytinköy bölgesi, çevresiyle kuracağı ilişkilerden doğacak farklı kamusal eylem olanaklarına engel olan otonom bir yapıdadır.

Kentleşme süreçleri sonucunda bulunduğu bağlamdan izole olarak ayrıışan bu bölgede, kamusalılığı üreten sosyalleşme alanları sokaklar, konut ve ticari yapı önleriyle avlular gibi kentsel boşluklar ve eşikler olarak belirlenmiştir. Kent içerisinde sıkışan kapalı kamusalılık örüntülerinin çeşitlendirilmesi ve bölgesel sınırların sızıntılar ile yeniden üretilmesi, potansiyel kamusal ilişkilerin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

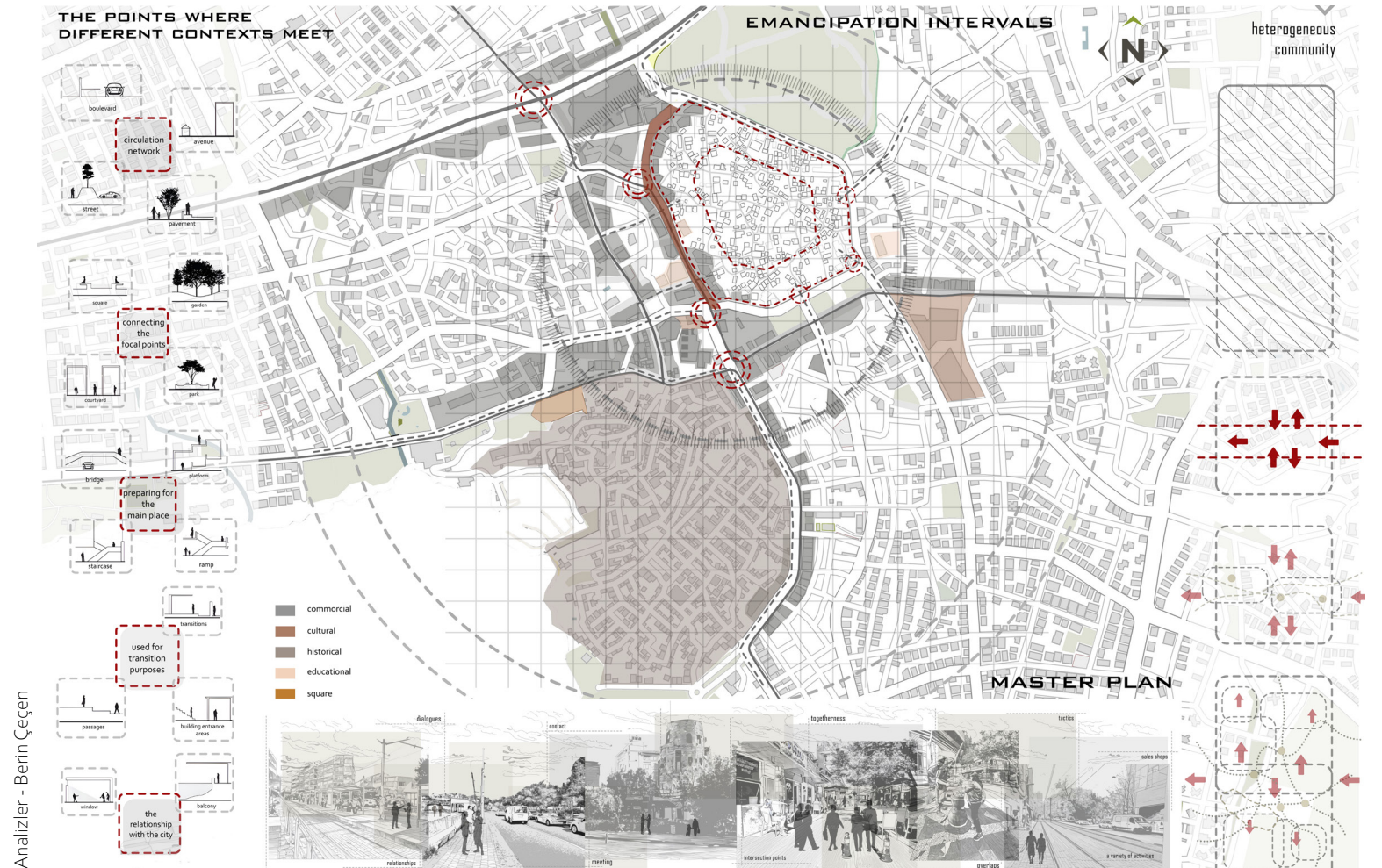
• market and exhibition area •

• interaction wall and upper platform •

Bununla birlikte taktik kavramı, kentsel planlamada kamusal alanın kullanımıyla birlikte öznelerin gündelik yaşam pratiklerine dair taktiksel yolların incelenmesini içermektedir (De Certeau, 1984). Yalnızca rutin eylemlerin gerçekleştirildiği belirli bir zaman dilimi veya eylemler toplamı olmayan gündelik hayat, insanların yarattığı sosyal dünyanın bütün karmaşıklığını içinde barındıran çok yönlü bir etkileşimler alanı olarak (Esgin, 2018) **"Özgürleşme Aralıkları"** projesinin çıkış noktasını oluşturan eleştirel durumu destekler bir tanımlamaya sahiptir.

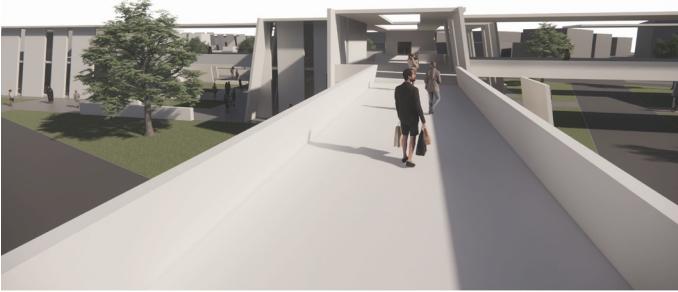
Homojenleşmiş gündelik yaşam deneyiminin heterojenleştirilmesinin yollarının arandığı projede, kamusal alanın olay kavramından uzaklaşarak alışkanlık ve rutinlerin mekânı haline gelmesi eleştirilmiştir. Kentsel deneyimin kapalı homojen bir mekânsal dokuya dönüşerek kent bağlantılarının zayıflaması problemine karşılık olarak önerilen yaklaşımın temelinde; durağanlığa karşılık değişkenlik (instability instead of stability), mekânsal kapalılığa karşılık açık mekân (openness instead of closedness), kalıcılığa karşılık geçicilik (transience instead of permanence), tekilliğe karşılık çoğulculuk (multiplicity against singularity) olarak betimlenen müdahale biçimleri yer almıştır (Berfin Çeçen proje raporu, 2024).

Bu çerçevede mekanlar arası geçişler ve açıklıklar yaratılarak geçirgenliğin artırılması ve önerilen kavramsal yaklaşımların maddileştirilmesi amaçlanmıştır. Yüzeylerin süreksizliğinden doğan yarı açık mekân kurguları ise, kullanıcılara farklı deneyimler sunan kentsel kamusal aralıkları oluşturmuştur.

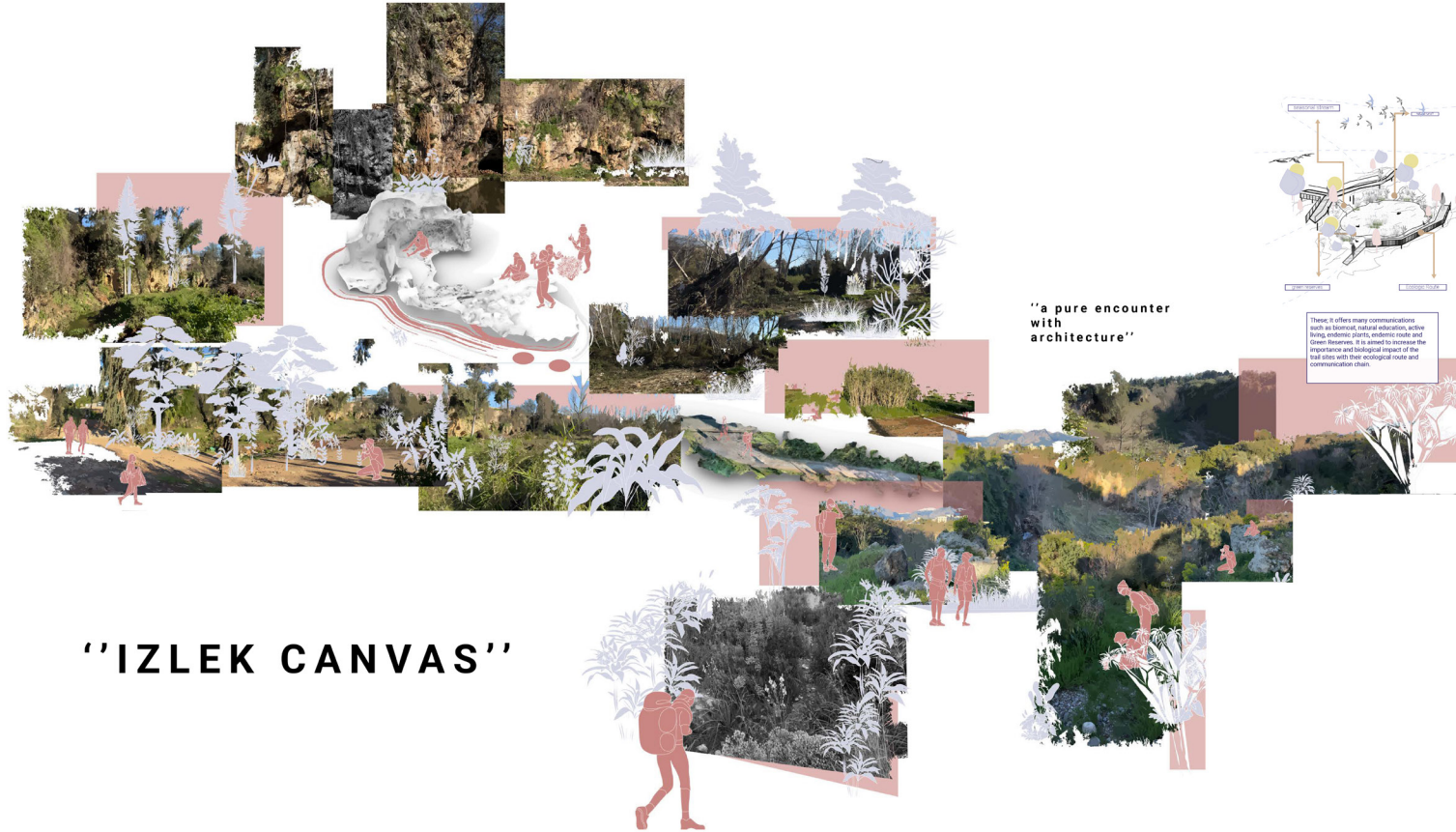

Tasarım Yaklaşımı - Berfin Çeçen

Tasarım Yaklaşımı - Berfin Çeçen

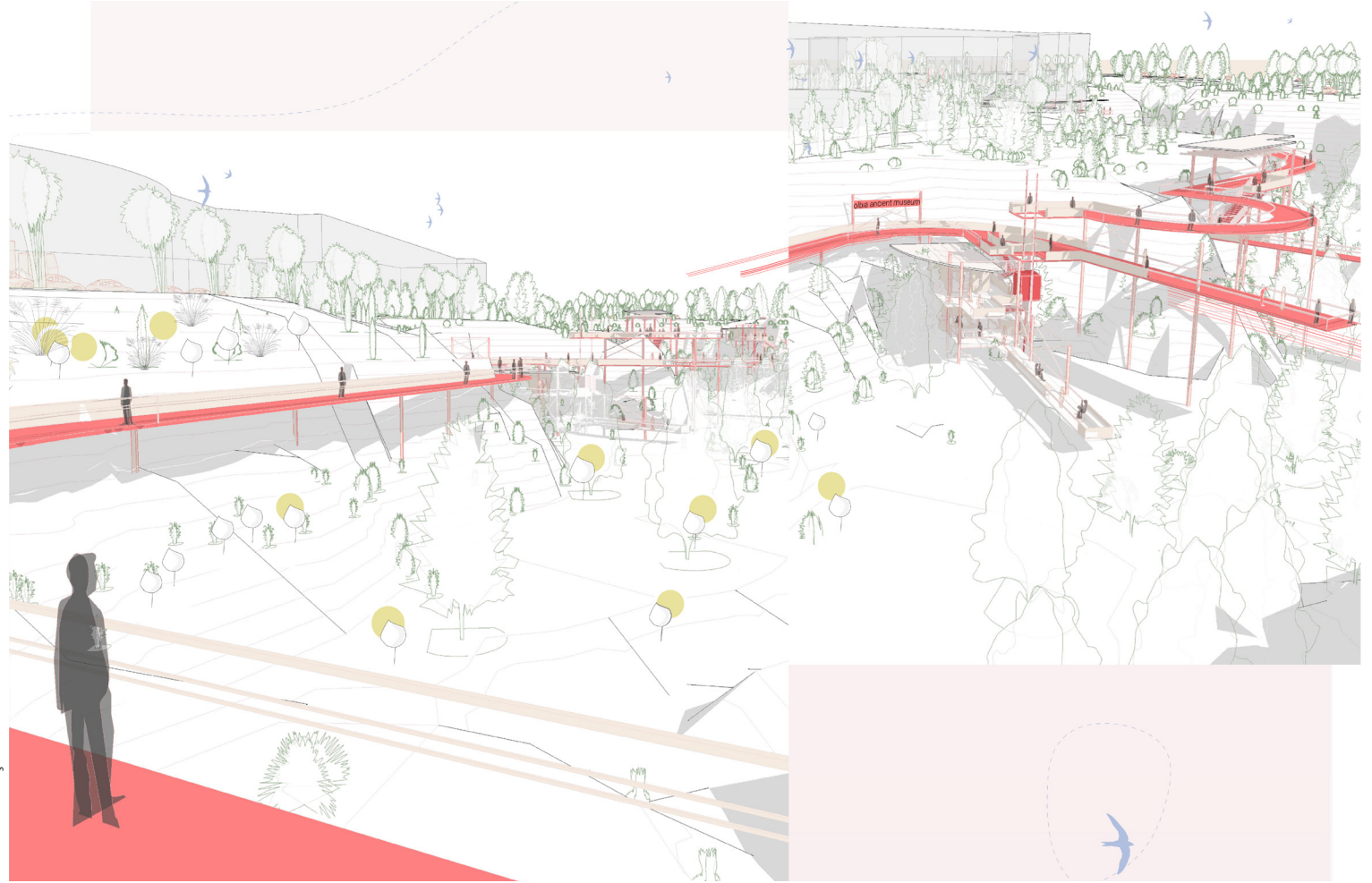
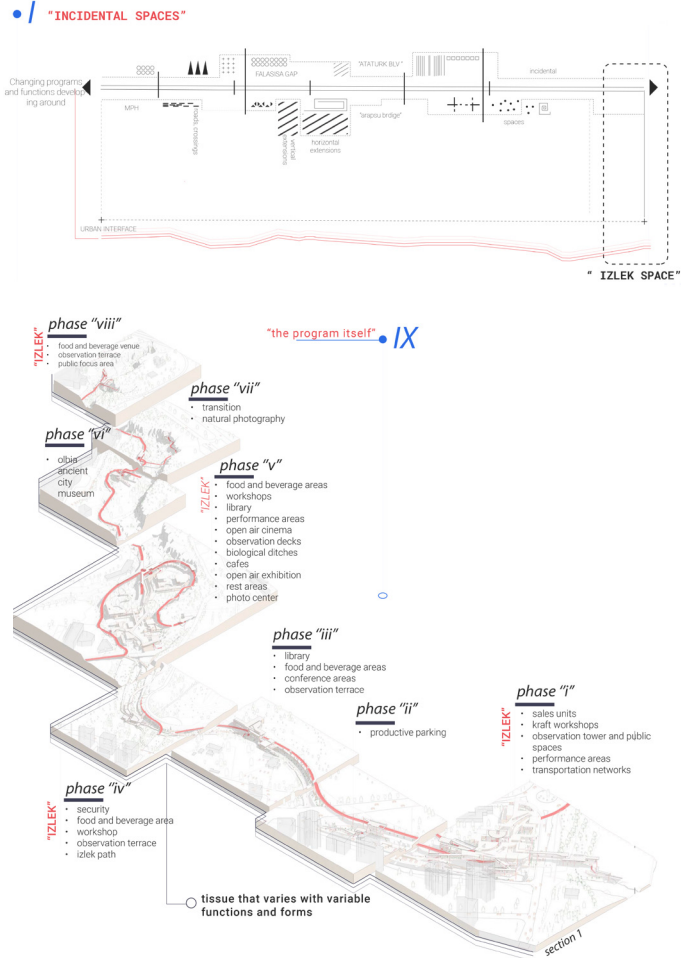

“IZLEK CANVAS”

Kamusal alanın ve gündelik yaşam deneyimlerinin inşasıyla birliktetasarım süreçlerini şekillendiren ortak yaklaşımlardan diğeri taktiksel müdahalelerin bir bağlam içerisine “yer”-leştirilmesidir. Ölçeklenebilir bu mekânsal müdahaleler ve eylemler belirli bir yerel bağlama dayandığında kamusalılık potansiyelleri de çeşitlenmektedir (Stagias, 2024).

Kent içerisinde otonom bir bölgeye eş zamanlı ve birden fazla noktaya yapılan müdahale biçiminin bağlamın karakterine göre şekillenmesine odaklanan **“Rastlantısal Boşluklar”** projesi, kent merkezinde çevresi içerisine sıkışmış doğal bir izlek alanı olarak farklı karşılaşma potansiyelleri önermektedir.

Kent morfolojisinin yatay ve dikey katmanlarının bağlam içerisindeki sürekliliğinin sağlanması yoluyla farklı ölçeklerde kapalılıklar, boşluklar ve eşikler içeren kamusal bir rota oluşturulmuştur. El değmemiş/bozulmamış (pristine) bağlama hafif müdahalelerle eklemlenen bu kentsel kamusal patika, genişlediği bölgelere yerleştirilen mekânsal oluşumlarla karşılaşmalardan doğan bir tasarım yaklaşımı benimsemiştir.

İçinde bulunduğu çevrenin kimlik ve karakterine göre birden fazla noktaya müdahale eden projelerden bir diğeri olan **"Kıyı"** projesi, Antalya kentinin farklı kıyı alanlarına yönelik bağlam araştırmasından yola çıkmıştır.

Kentin deniz ve kara dokusu arasında sınır oluşturan kıyı alanları, aynı zamanda bu iki dokunun birbiriyle bağlantılarına ve kopma noktalarına ait ilişkileri tanımlayan bir eşik olarak okunmuştur. Müdahale biçimleri ise, kıyı alanlarının değişen karakteristiklerinin katmanlar halinde analizi sonucunda belirlenmiş, kıyı alanlarındaki farklı karakterdeki kentsel kopukluklara yapılan hamleler tasarımı şekillendirmiştir.

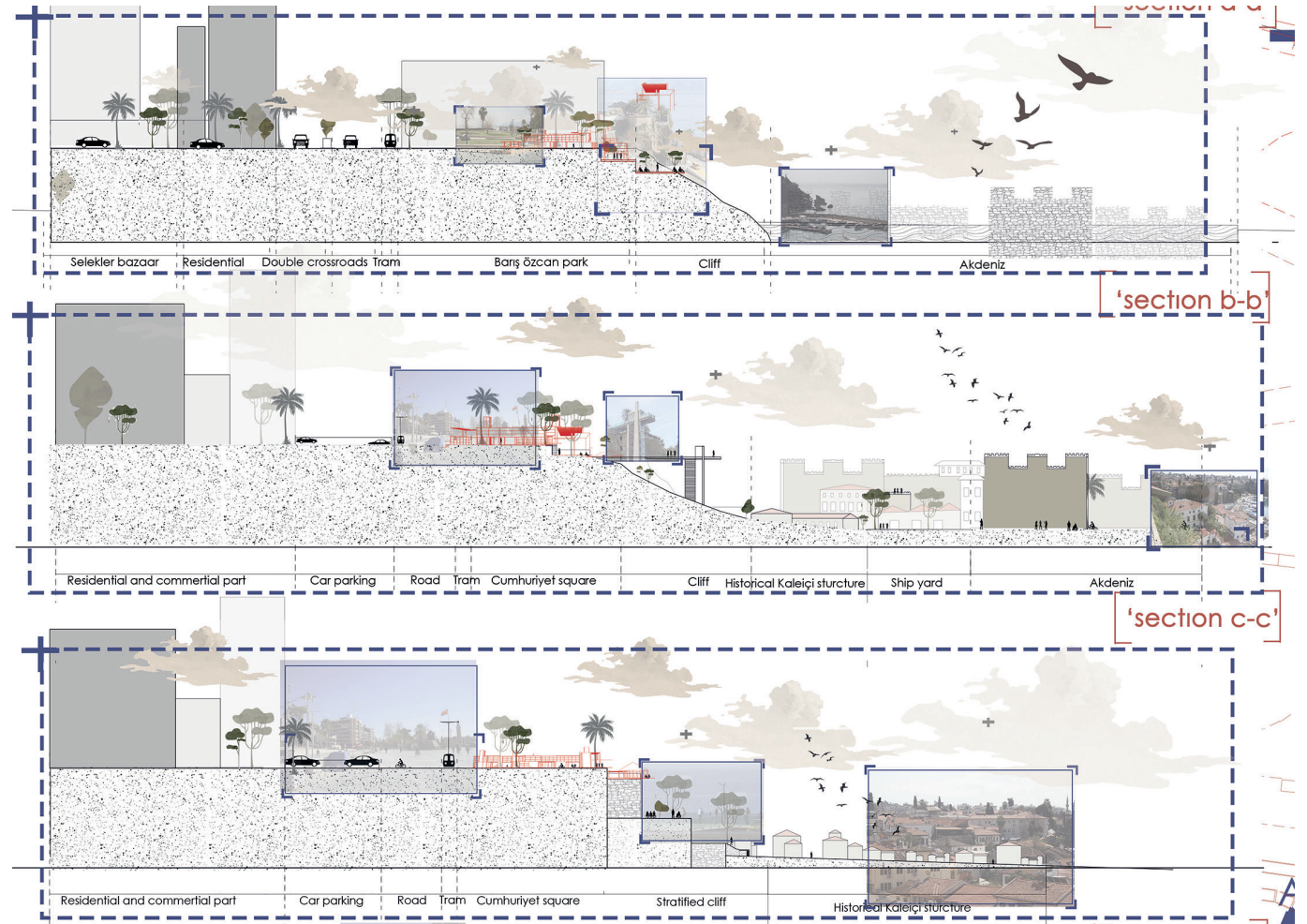
Projede, kıyı alanlarının zaman içerisinde oluşturduğu sınırların muğlaklaştırılması ve kıyı sürekliliği içerisindeki kopuklukların kamusalılığı arttıran arkitektonik izler aracılığıyla bağlantılarının sağlanması amaçlanmıştır. Kıyı karakteristiğine göre değişen yatay ve dikey yapısal katmanlar ve bu katmanlar arası bağlantıları oluşturan hafif strüktürlerle farklı ölçeklerde açık ve kapalı kentsel kamusal mekanlar tanımlanmıştır.

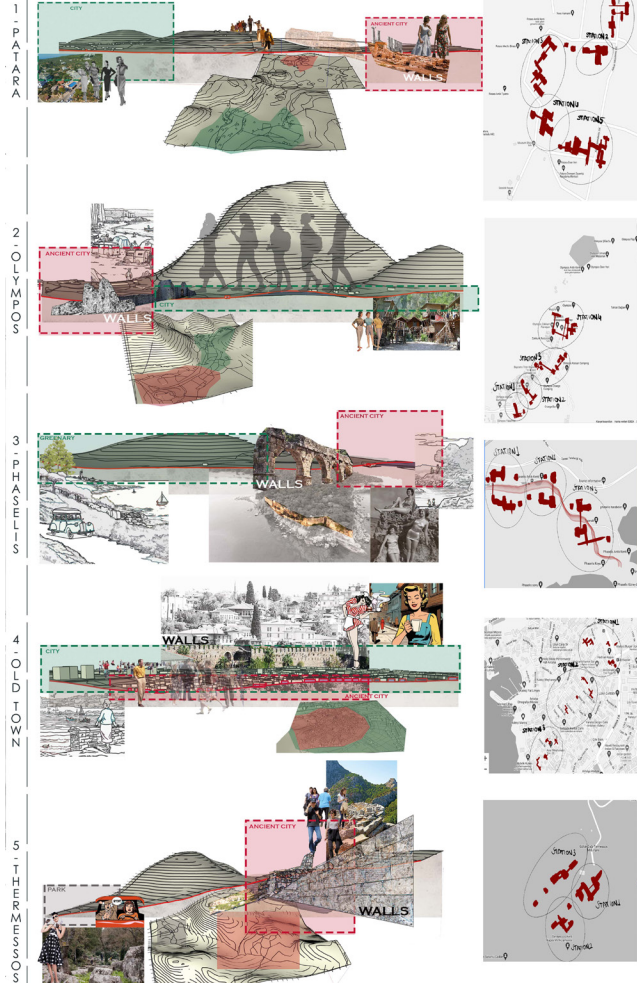

Analizler - Eda Yavuz

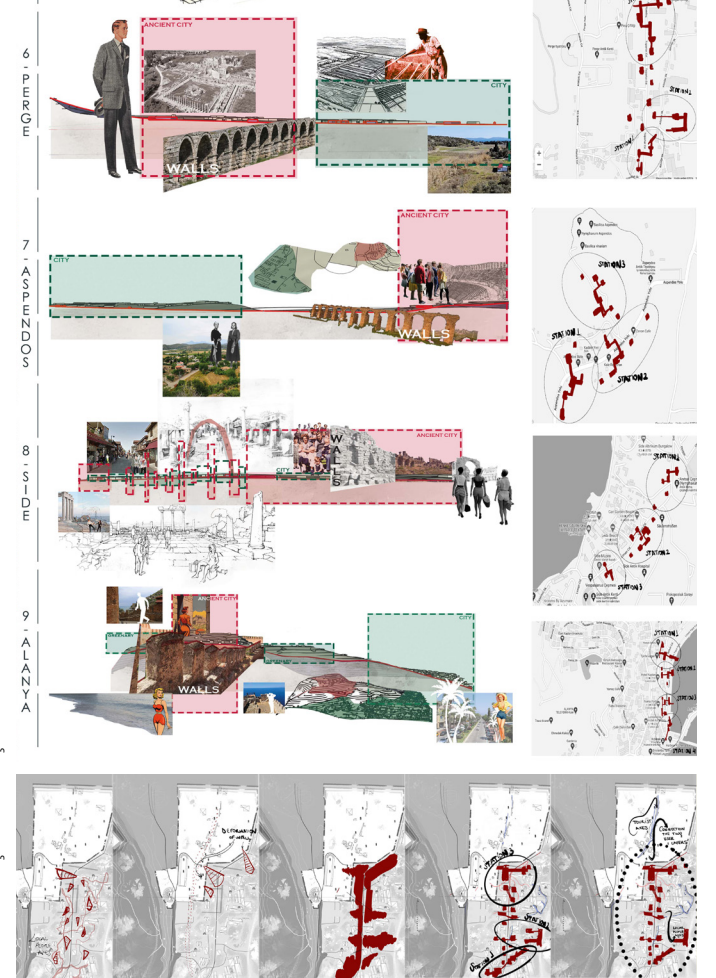
Analizler - Eda Yavuz

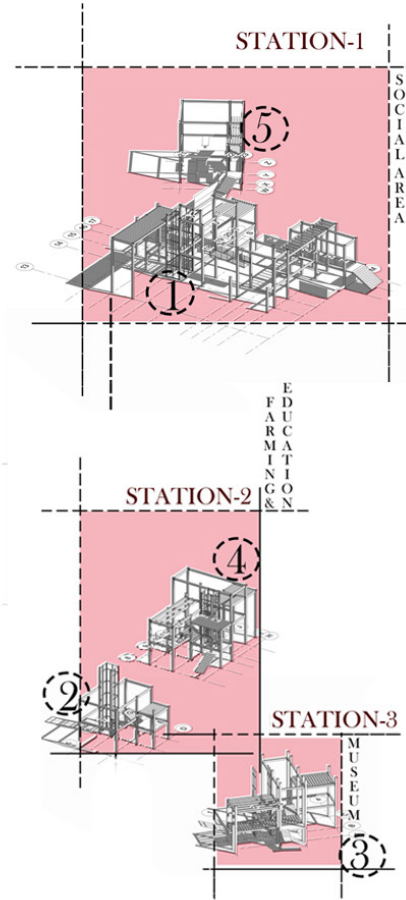
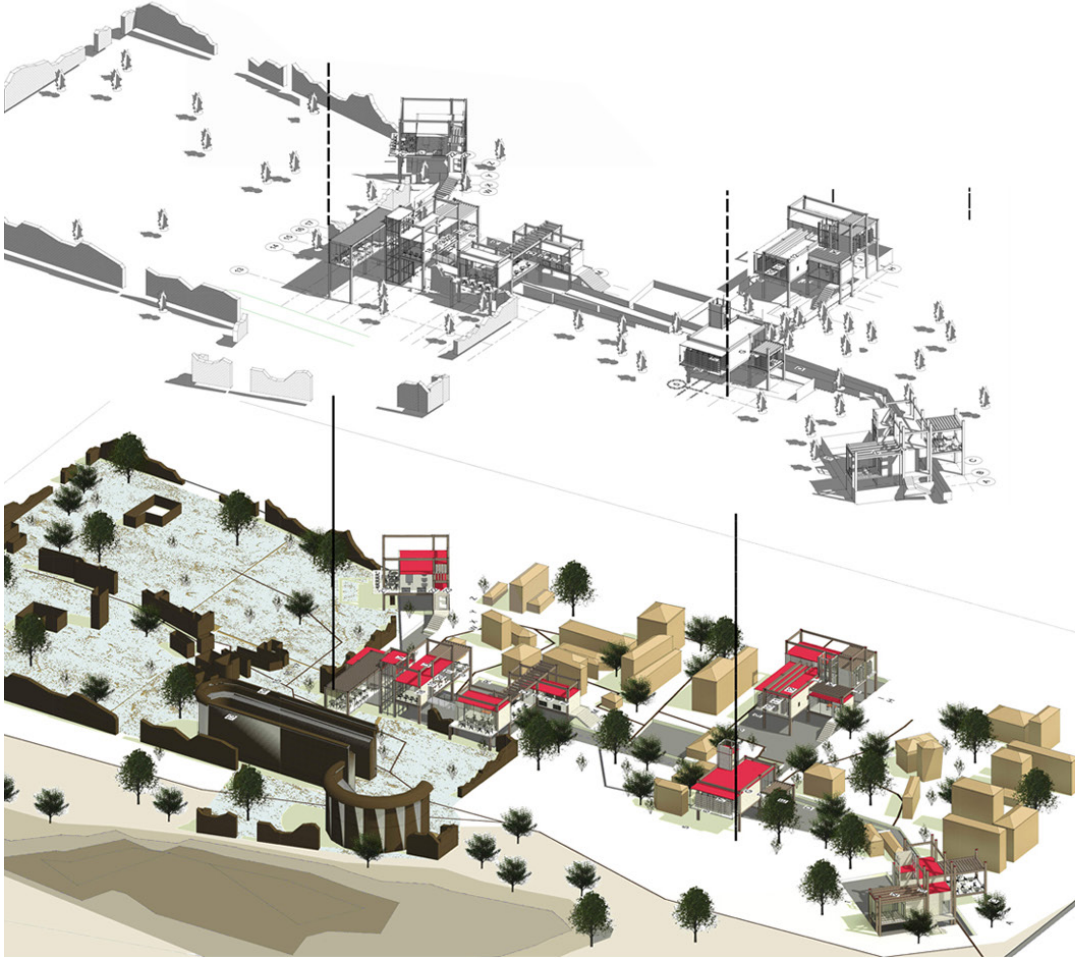

Taktiksel kentleşme temasıyla ilişkilenen tüm bu kavramlar ile yaklaşımların yanı sıra literatürde gerilla, kendin yap (DIY), isyancı şehircilik vb. çok sayıda benzer terim bulunmaktadır: Bu yaklaşımlar taktiksel kentleşmenin kamusal alana resmi olmayan müdahaleleri şeklinde işlev gören ilişkili temalardır (Stagias, 2024). Stüdyoda üretilen projelerde ise bu yaklaşımlar kayıt-dışı/resmi olmayan kentleşme (urban informality) kavramı aracılığıyla taktiksel kentleşme üzerinden yorumlanmıştır.

"Miras mı, Kalıntı mı?" projesi, kamusal alana resmi olmayan müdahaleleri, kent ve antik kent arasındaki katı sınırları muğlaklaştıran farklı sosyalleşme olanaklarının tanımlanmasıyla ele almıştır. Proje, Antalya'da bulunan antik kentlerin modern kentlerle ilişkilerinin analizi sonucunda, modern kent içerisinde kalmış Perge antik kentinin gündelik yaşam pratiklerine odaklanmıştır. Kent ve antik kentin birleştiği noktada geliştirilen tasarım, yerel toplum ve gezici toplum katmanlarıyla birlikte sirkülasyon ve atmosferi bütünleştirmeyi amaçlamıştır. Tasarım, insanların zaman zaman durup vakit geçirebileceği, öğrenebileceği, sosyalleşebileceği ve üretebileceği kayıt-dışı kamusal bir istasyon olarak kurgulanmıştır. (Ayça İşbilir proje raporu, 2024) Bu amaçla resmi olmayan bir müdahale biçimi olarak zemin kotunun açık tutulmasıyla sirkülasyon olanakları arttırılmış, farklı katmanlarda kurgulanan eylem olanaklarıyla antik kent ve çevresi arasında kamusal bir köprü oluşturulmuştur.

"Taktiksel Kentleşme" teması çerçevesinde ARC 4012 stüdyosunda yürütülen süreç, tasarım sürecinin esnekliğini, özgün yorumların geliştirilme potansiyelini ve tasarım sürecinde yaratıcı ve eleştirel düşüncenin ortaya çıkmasını teşvik eden bir çerçeve ile sürdürülmeye çalışılmıştır. Stüdyoda yürütülen çalışmalar değerlendirildiğinde, taktiksel kentleşme kavramı temel alınarak geliştirilen yaklaşımların, kamusal alanların yeniden düşünülmesi ve yerel bağlamda yenilikçi mekânsal müdahaleler geliştirilmesi açısından sunduğu geniş potansiyeli vurguladığı anlaşılmıştır.

Bu süreç, tasarım düşüncesini derinleştiren, eleştirel ve yaratıcı yaklaşımlar geliştiren bir pedagojik çerçeve sunmuş, katılımcıların kentsel mekânda çeşitlenebilir ve ölçeklenebilir müdahaleler gerçekleştirmesine olanak tanımıştır.

Kaynakça

- Alexander, C. (1965). A city is not a tree. *Ekistics*, 139, 344-348.
- Cross, N. 2007 Forty years of design research. *Design Studies* 28 (1), 1 4; <https://doi.org/10.1016/j.destud.2006.11.004>.
- De Certeau, M. (1984). *The practice of everyday life*. Berkeley: University of California Press.
- Esgin, A., Çeğin, E. (2018). *Gündelik hayat sosyolojisi: Temalar, sorunsallar ve güzergâhlar*. Ankara: Phoenix Yayınevi.
- Ferguson, E.S. (1992). *Engineering and the mind's eye*. MIT Press.
- Goldschmidt, G., Casakin, H., Avidan, Y., & Ronen, O. (2014). Three studio critiquing cultures: Fun follows function or function follows fun?. *Design Thinking Research Symposium* 10, Purdue University.
- Luck R. (2007). Using artefacts to mediate understanding in design conversations. *Building Research & Information*, 35:1, 28-41, DOI: 10.1080/09613210600879949.
- Lydon, M., Garcia, A., Duany, A. (2015). *Tactical urbanism: Short-term action for long-term change*. Washington: Island Press.
- Milovanovic, J., Gero, J. (2020). Modeling design studio pedagogy: A mentored reflective practice. *Proceedings of the Design Society: DESIGN Conference* (Vol. 1, pp. 1765-1774). Cambridge University Press.
- Özbek, M. (2004). Kamusal alan, kültür ve tecrübe. *Kamusal alan içinde* (s. 443-499). İstanbul: Hil Yayın.
- Schön, D. 1992 Designing as reflective conversation with the materials of a design situation. *Research in Engineering Design* 3 (3), 131 147; <https://doi.org/10.1007/BF01580516>.
- Stagiias, A. (2024). Evaluating tactical urbanism initiatives through the prism of placemaking: A case study on Milan's "Piazze Aperte". NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY OF ATHENS. <https://dspace.lib.ntua.gr/xmlui/handle/123456789/59346>

YÜRÜTÜCÜLER

Mimari Tasarım Stüdyosu I:

Selin AKDEĞİRMEN ERCAN

Zeynep Ceren DURGUT

Mimari Tasarım Stüdyosu II:

Esin BÖLÜKBAŞ DAYI

Alper GÜLLE

Funda ALYANAK KAYA

Serim Aygen KİŞTİN

Mimari Tasarım Stüdyosu III:

Nil KOKULU

Beril BAYSAL

Serpil Fatma ERTÜRK

Mimari Tasarım Stüdyosu IV:

Hakan HACIOĞLU

Özlem ŞATIR TAŞCIOĞLU

Serpil Fatma ERTÜRK

Mimari Tasarım Stüdyosu V:

Ramazan SARI

Onur EROĞUZ

Serim Aygen KİŞTİN

Mimari Tasarım Stüdyosu VI:

Hülya AYBEK

Zeynep Melike ATAY KIZILTAŞ

Serim Aygen KİŞTİN

Mimari Tasarım Stüdyosu VII:

Salih OFLUOĞLU

Zeynep Ceren DURGUT

Mimari Tasarım Stüdyosu VIII:

Alper GÜLLE

Merve ARTKAN

Antalya Bilim Üniversitesi
Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü

2023 - 2024 Bahar Dönemi